NATIONAL LIBRARY
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103 | A | 45/31

LATVIJA AMERIKĀ

41. nr. Sestdiena, 1973. gada 13. oktobris, 23. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS, Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

SATURDAY OCTOBER 13, 1973

Jauktais koris dzied Latgaļu kultūras dienu sarīkojumā virsdiriģenta V. Rundāna vadībā. Foto: Juris Zvīdris

SumināJums Latgalei

LATGAĻU KULTŪRAS DIENAS TORONTO

„Latvijas trešā zvaigzne — Latgale pielīdzināma pelnrušķītei. Viņa tikai nav sagaidījusi savu princi, bet laupītāju un postītāju, kas sagrābis arī Kurzemi un Vidzemi," teica Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks, atklājot Latgaļu kultūras dienas, kas risinājās no 6. līdz 8. oktobrim Igauņu namā Toronto. Visi kultūras dienu sarīkojumi — koru kopkoncerts, izstādes, sa viesīgs vakars, jaunatnes rīts, zinātnieku un rakstnieku cēliens — bija necerēti labi apmeklēti. Tie deva ne vien plašu ieskatu latgaļu kultūras dzīvē un Latgales vēsturē, bet bija arī izteikts visas mūsu tautas vienības demonstrējums, lai gan tās vēstures gājumā, atrodoties zem dažādām svešām varām un ietekmēm, mūsu novadu dzīve bijusi visai atšķirīga seviški Latgale. Šī vienība vēl vairāk nepieciešama tagad, kad Latvija atkal atrodas zem svešas varas un saliedējami visi spēki mūsu tautas pastāvēšanai.

Pēc rīcības komitejas vicepriekšsēža K. Borisa ievadvārdiem, kuŗos viņš vairāk nekā 600 apmeklētāju lielo auditoriju iepazīstināja ar Kultūras dienu norisi, komitejas goda priekšsēdis konsuls Dr. E. Upenieks savā atklāšanas runā norādīja, ka doma par Latgaļu kultūras dienu sarīkošanu radusies jau priekš diviem gadiem, kad ar šādu ierosinājumu nāciš šo dienu rīcības komitejas priekšsēdis K. Zeps un, pieminot arī sarīkojuma vispārējo nozīmi, ko liecina arī tas, ka tajā klāt ir arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kultūras nozares vadītāja Inta Purva un citi latviešu sabiedrības pārstāvji. Triju māsu saimē Latgale bijusi ne vien spēcīgs bastions pret krievu uzmākšanos austrumos, bet arī nenogurstoša mūsu tautas dzīvā spēka devēja un vairotāja, teica Dr. E. Upenieks, citējot Janīnas Babres dzejolī izteiktās atziņas par Latgales māti (Latgolas mote, Latvija Amerikā 6. okt. n-rā), kas ar Dievmātes cēlo tikumu atblāzmu gadsimtus sargājusi dievišķās skaidrības ilgas Mārzemes ciltīs. Neviens Latvijas okupants nav spējis ieņemt Latgales baznīcu. Tās bijušas vienmēr dievlūdzēju pilnas. Latgale šodien ir stiprākais kristīgais priekšpostenis tagadējā Latvijas okupācijā.

Atklājot Latgaļu kultūras dienas, konsuls Dr. E. Upenieks aicināja klausīties latgaļu dziesmas ne tikai ar ausīm, bet arī sirdīm, un paziņoja, ka pie Bīskapa Rancāna fonda nodibināts vēl īpašs fonds, kuŗā uzkrās līdzekļus godalgu piešķiršanai par nopelniem nacionālā, reliģiskā un kultūras laukā. Pirmās balvas — 250 dol. — ieguvējs ir Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes priekšsēdis Uldis Grava, kuŗam to pasniegs 18. novembŗa aktā Detroitā, par izcilo veikumu Eiropas drošības konferences laikā Helsinkos.

Kultūras dienu koncertam, kuŗu pārmaiņus diriģēja kopkoŗa virsdiriģents V. Rundāns ar diriģentu A. Gertmani, bija izvēlēti latviešu skaņražu darbi, korim nodziedot visas programmā izvēlētās dziesmas vijīgajā latgaliešu izloksnē. Atskaņoja E. Melngaiļa, I. Saksa, J. Vaivoda, A. Jurjāna, J. Norviļa, J. Rozīša, A. Feila, V. Ozoliņa un S. Broka kompozicijas. Programmā uzņemto J. Vaivoda Raudiveite kōrklu šķeire nodiriģēja pats komponists, kas bija arī koŗu sastāvā, bet visus Latgales dziesminiekus koris sveica ar J. Norviļa Dziesmu kalnā, kam vārdus uzrakstījis Konstantīns Strods-Plencinīks, kuŗu publika izsauca un sumināja aplausiem. Četrus A. Kalniņa tautas dziesmu sabalsojumus atskaņoja Erika Beitāne (soprāns) ar Anitu Rundāni pie klavierēm. Vairākas dziesmas 73 dziedātāju lielajam korim, ar dziedātājiem no Kanadas un ASV, vajadzēja atkārtot.

Latviešu katoļu apvienības vārdā dziedātājiem, solistiem un diriģentiem pateicās S. Gabrāns, tāpat goda viesiem, kuŗu vidū bija arī archibīskaps A. Lūsis un vairāki katoļu prāvesti. Kultūras dienu rīcības komitejas priekšsēdis K. Zeps saņēma klēpi rožu, kuŗu viņš pašķieda korim uz skatuves, kas tur stāvēja krāšņo Latvijas novadu tautas tērpu rotā. Ar Dievs, svētī Latviju skaistais koncerts bija beidzies.

Uz saviesīgo vakaru vēl palika ap 500 apmeklētāju, kuŗus ar siltām vakariņām un aukstām uzkodām uzņēma dāmu komitejas darbinieces. Lieki minēt darba smagumu, kas tām šajā vakarā bija veicams. Programmas starpbrīžos, tāpat vēl otrā dienā, apmeklētāji vēl atlicināja laiku iepazīties ar bagāto Latgales etnisko pūru, lietiskās mākslas skati un gleznu izstādi turpat Igauņu nama zālē, ko pa nozarēm pārzināja Antons Zvīdris, Eduards Vingris, Jadviga Pērkona un Aloizs Budže ar palīgiem. Plašajā gleznu klāstā bija redzami Eduarda Vingŗa, Jāņa Dekšņa, Venerandas Vabales, Jāņa Stroda, Benjamiņa Ancāna, A. Daugavieša-Kalvāna, Emilijas Klīdzējas, Evalda Priževoita, Antona Zvīdŗa un Juŗa Soikāna gleznas, kopskaitā ap 40 izlases darbu. A. Zvīdris bija izstādījis arī vairākus koktēlniecības darbus ar reliģiski nacionāliem motīviem. Jāzepam Lācim bija vairākas mozaīkas un vairāku darbu krāsu reprodukcijas, bet Jānim Rapšam skulptūras. Eduards Spravņiks bija izstādījis Viļakas katoļu baznīcas altāŗa svečturus, bet arhitekts S. Borbals no Kalifornijas — savus projektus.

Daiļamatniecība bija pārstāvēta ar daudziem keramikas darbiem, to vidū arī no Siljāņu pagasta atvestā keramika, arī simboliskie velniņi, kas sagrauž latgaliešu grāmatu. No rokdarbiem bija redzami 100 gadu veci izšūti dvieļi no Daugavpils apkārtnes, austas vilnas segas, raibie cimdi, sedzi-

ņas u.t.t., kopā ap 300 eksponātu. No tagadējiem daiļamatniekiem bija izstādījušies Aldona Korma, Aleksandrs Gugāns, Velga Jansone, Emma Dzeguze u.c. No Latgales grāmatām visvecākā bija izstādīta Lūgšanas grāmata no 1801. gada, izdota Polockā, 1905. gadā izdotā Dziesmu grāmata un Pēteŗa Zariņa savāktās latgaļu tautas dziesmas divos sējumos mašīnrakstā (1—4000 un no 4000—8390). Grāmatu klāstā bija arī vairāki Miķeļa Bukša sējumi par latgaliešu sarunu valodu, kā arī Astras apgādā iespiestais visjaunākais izdevums — Bīskaps Rancāns, dzīve un darbs, Dr. H. Tichovska redakcijā, 276 lp,, ko bija iespējams arī turpat iegādāties, tāpat citas jaunākās grāmatas un latgaliešu tautas dziesmas skaņu platēs.

Svētdienas rītā ap 300 latviešu dievlūdzēju pulcējās lie-

(Turpinājums 11. lp.)

Ķīnas un Pad. Savienības attieksmes paasinās

Ķīniešu un padomju attieksmes pēdējā laikā vēl vairāk pasliktinājušās. Vismaz abu valstu laikrakstos parādījušies savstarpēji asi uzbrukumi. Kremlis atkal apvaino Ķīnu, ka tā ved bīstamu ārlietu politiku, un otrkārt — aiziet no marksisma-ļeņinisma.

Maskava atkal aicina noorganizēt Āzijā kollektīvās drošības sistēmu, bet Ķīna domā, ka ar to grib viņu ielenkt. Maskavas Pravdā parādījušies Ķīnai veltīti raksti, kuŗus parakstījis I. Aleksandrovs, kas parasti izsaka Maskavas polītbiroja viedokli. Viņš pasaka, ka Vietnamas konflikts tikpat kā beidzies. Tuvējo austrumu problēma ir grūta, bet atrisināma, un mierīga koeksistence tagad agrāk kaŗojošām valstīm kļūst par galveno mērķi. „Sāņus paliek tikai Ķīna, kas visādi pūlas sēt naidu starp Pad. savienību un tās sabiedrotām valstīm Austrumeiropā," raksta Aleksandrovs.

Noslēdzot darījumus ar kapitālistiskām valstīm un intrigējot Maskavas vasaļvalstis, Ķīna katrā izdevīgā gadījumā apvienojoties ar sociālistisko valstu ienaidniekiem. „Visvairāk Ķīnas ārdošā darbība vēršas pret Pad. savienību un citām sociālistiskām valstīm," apgalvo Aleksandrovs. Viņš arī apvaino Ķīnu, ka tā atteikusies no šķiru apziņas ārlietu polītikā.

Pravda apstiprina arī ziņas, ka ķīniešu-padomju sarunas robežu jautājumos nokļuvušas pilnīgā strupceļā: „Pad. savienības konstruktīvos priekšlikumus ķīnieši noraidījuši vai ignorējuši." St.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 13. OKTOBRIS 41. N-RS

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

MEDĪBU SEZONAI SĀKOTIES

„. . . Nu jau tev dūšas diezgan, vecīt, plaucēsim virsū!" Dadža zīmējums

Neapklusināmā sirdsapziņa

Zviedrijas bezpartejiskais nedēļas laikraksts Arbeteran ir sindikālistu izdevums. Kā šo svešvārdu izskaidro Rīgā 1969. gadā izdotā vārdnīca? — Sindikālisms — marksismam naidīgs, sīkburžuazisks strādnieku kustības virziens, kas noraida proleāriāta diktatūru. Sindikālisms ir pret arodbiedrību piedalīšanos politiskajā cīņā, noliedz strādnieku šķiras partijas nepieciešamību un tiras pie anarchistiskām metodēm.

Stokholmā izdotais sindikālistu laikraksts jau iznāk 52. gadu. Apskata notikumus pasaulē, pašu valsts politiskās, saimnieciskās, sabiedrikās un kultūrālās aktuālitates. Sevišķi pēdējām veltīta liela vērība. Piemēram, šī g. 36. numurā lasām teātŗu izrāžu kritikas, interviju ar rakstnieku Ivaru Lo sakarā ar viņa jauno grāmatu, un septiņu citu grāmatu recenzijas.

Mūsu uzmanību vispirms var saistīt bijušā ministru prezidenta Erlandere memuāru otrās daļas apskats zem virsraksta Aizbildināšanās par baltiešu izdošanu. Savā grāmatā Erlanders taisnojies. Recenzijas autors — Ahto Uisks. Starp citu:

„Baltiešu gadījumā Erlanders bija par izdošanu. Viņš savu nostāju motivē divos veidos. Vispirms neuzskatīja, ka Pad. savienība ar izdotajiem neapiesies citādi, kā, piemēram, ja viņus izdotu Anglijai. Tas ir ļoti abstrakts arguments Neviens nešaubījās, ka izdotie sagaida visļaunāko. To liecināja pašnāvības un ievainošanās gadījumi. Nebija arī noslēpums, kā Staļins rīkojās ne tikai ar saviem pretiniekiem, bet arī ar cilvēkiem, kas uzturējās ārzemēs. Izdoto baiļēm bija savs pamats, un to valdībai vajadzēja ievērot. — Otrkārt, 1945. gada 5. decembrī Erlanders rakstīja H. Zetterbergam, ka mūsu sirdsapziņai nav lielas nozīmes. Kādas būs sekas, ja mēs katrā situācijā vienmēr teiksim, ka mums jāseko sirdsapziņai. Ja katrs angļu kaŗavīrs būtu sekojis savas sirdsapziņas aicinājumam, tad mums tagad nebūtu rūpju ne par baltiešiem, ne citiem. — Kas tā ir par dīvainu prātošanu? Angļu lidotāji, kas bombardēja Vācijas pilsētas, domājams, nepriecājās par savu darbu, bet nacisms bija jāuzvar. Kad Zviedrija izdeva baltiešus, kaŗš bija beidzies. Nebija iemesla arī domāt, ka baltiešu dēļ krievi Zviedrijai uzbruks. Nekas netraucēja, lai zviedru valdības vadītāji nevarētu sekot savām sirdsapziņām."

Izdoto baltiešu jautājumam laikraksts veltījis četras illustrētas slejas. Turpinājumā Viveka Heimane (Heyman) apskata Latviešu nacionālā fonda zviedru valodā izdoto A. Dziļuma romnu Domsöndagen (Tiesas svētdiena). Starp citu:

„Trimdas latviešu rakstnieks Alfreds Dziļums nebūtu savu romānu rakstījis, ja iepriekš šī viela nebūtu publicēta zviedriski. Viņš pats to apzīmē — literāra atbilde romāna formā. Domāju, ka šī atbilde ir ne tik daudz Enkvista grāmatai kā J. Bergenstroles filmai. Enkvista darbs ir ražojums ar gribu meklēt, kā tas patiesībā notika, gribu, kuŗai vajadzētu modināt respektu, vai sviest sejā paša tezes, ja patiesība nav pieejama. Filmai ir acīm redzams nolūks rādīt Pad savvienību labākā gaismā nekā tā ir. Dziļums skaidri norāda, ka preses ļaudis, kas bija liecinieki leģionāru aizvešanā, spekulēja, ka notikums var būt arī labs veikals filmu taisītājiem. Dziļums pats notikumu aprakstos neatļaujas spekulāciju, viņš tēlo no cita viedokļa. Tādā veidā nav mazāk patiesības, sevišķi tādēļ, ka Dziļums pats uzsver: es zinu, ko leģionāri pārdzīvoja kā cilvēki.

Tātad tas nav nekāds jauns stāsts. Epizodi atkal pazīstami, tāpat personas, kaut tam doti citi vārdi. Bet viss koncentrēts uz pašiem leģionāriem un viņu pārdzīvojumiem tajos mēnešos, kad viņi atradās Zviedrijā. Atbalss no zviedru sabiedrības un zviedru politikas ir tikai tik daudz, cik tā leģionārus sasniedz. Gaisma ir

(Turpinājums 14. lp.)

Lasītāju vēstules

GAUDEAMUS

Šī dziesma visā pasaulē tiek uzskatīta kā studentu himna. Daļa no šīs dziesmas sastopama jau 13. g. s. kā garīga dziesma. Laika tecējumā tā ir grozīta un papildināta, līdz 1781. gadā to teoloģijas students Kristjans Vilhelms Rindlebens ietvēra 7 pantos.

Dažas universitātes svētku gadījumos dzied visus 7 pantus, citas mazāk. Dažas Latvijas universitātes studentu organizācijas nedziedāja pēdējo, septīto pantu — Pereat tristitia, kuŗu varētu tulkot — nost ar bēdām, nost ar skumjām, nost ar „antiburschius", jo tās pēdējo vārdu attiecināja uz personām vai organizācijām, kuŗas ir pret korporāciju locekļiem, pazīstamiem ar vārdu „buršs".

Pēc manām domām še nav domāti tagadējie burši, jo jāpieņem, ka dziesmas radīšanas laikā nebija nekādu studentu šķiru naida, bet vārds „antiburschius" ir attiecināms uz jauniem, prieka pilniem puišiem — studentiem.

Kaut šis vārds tiktu šādi vai citādi tulkots, bet šovasar Maskavā, atklājot vispasaules studentu olimpiādu, tika dziedāti četri Gaudeamus panti, kā pēdējais arī minētais 7. pants — Pereat tristitia. (Netika dziedāti slavināšanas panti sievietēm, akadēmijai un republikai.)

Man nav zināms, kas noteicis Gaudeamus pantu skaitu un vai šis skaits ir pieņemts kā standarts himnai, bet varētu gan teikt, ka ja runa būtu par buršiem, kā mēs tos pazīstam — kā lielus pretkomūnistus, ko labi zina Kremļa varasvīri, tad tie nepielaistu tāda panta dziedāšanu.

Tādēļ neredzu iemesla, kādēļ svētkos, kuŗi saistīti ar vienu vai otru universitāti, nevarētu dziedāt pēdējo pantu.

Gaudeamus 17. g. s. beigās latviski atdzejojis J. Stenders kā: Brāļi, šodien priecāj'ties — četros pantos.

O. Dz. Toronto

NAV KO IDEALIZĒT

Juris Kaža Latvija Amerikā 8. septembŗa numurā savā vēstulē kritizē dažu komentātoru nespēju atšķirt okupācijas varu Latvijā no komūnistu bandām Āzijā. Vai tiešām tur ir kāda atšķirība? Acīm redzot, to spēj atšķirt tikai daži izredzētie. Pēc manas izpratnes, krievu imperiālisms ne ar ko neatšķiras no internacionālā komūnisma izplešanās tieksmēm. Ievērojot, ka Padomju savienību pārvalda komūnistu partija ar savām agresīvām tieksmēm visā pasaulē, nav nekādas atšķirības no komūnistu bandām Āzijā un komūnistu bandām, kas okupējušas Latviju, terrorizē, deportē uz vergu darbu nometnēm Sibirijā, nogalina un apspiež mūsu tautiešus dzimtenē.

J. Kaža saka, ka nebūtu bijis pāsteigums, ja kādā mūsu valsts varas miermīlīgas pārveidošanās laikā, kādi būtu gribējuši redzēt amerikāņu bumbvežus virs Rīgas, lai to pasargātu no „nacistu bandām". Tādu laikam nebija, bet gan ar pilnu pārliecību varu teikt, ka 9 no katriem 10 latviešiem būtu gribējuši redzēt bumbvežus, kas tos būtu pasargājuši no mūsu zemē iebrūkošām komūnistu bandām.

Aiz katras agresijas stāv Padomju savienības imperiālistiskās tieksmes un intereses un katra komūnistu banda darbojas partijas, pareizāk Padomju savienības atbalstā, lai sagrābtu jo lielāku pasaules daļu un beidzot visu pasauli. Šķiet, ka daudziem palicis nedzirdēts bijušā Padomju savienības un komūnistu partijas vadoņa Chruščova brīvajai pasaulei teiktais drauds: „Mēs jūs apraksim!" Aprakšanas process bija sācies jau ilgus gadus pirms šī „vēsturiskā" teiciena un turpinās vēl šodien. Visaktīvākā komūnistu darbība uz āru pašlaik izpaužas Āzijā, bet tie nesnauž arī citās vietās.

Jo lielākas territorijas sagrābj komūnistu bandas, jo mazākas izredzes mūsu tautai un zemei atgūt brīvību. Tāpēc mūsu galvenais mērķis, kā pirmnoteikums mūsu brīvības atgūšanai ir — apkaŗot komūnistu bandas un to atbalstītājus ikkatrā vietā un reizē, kur tas nepieciešams un iespējams.

Lasītājs, Detroitā, Mich.

CELSME, CELIES!

Amerikas latviešu apvienības aprūpes birojs turpat 15 gadus vāca un krāja līdzekļus, lai ASV uzceltu veco ļaužu namu. Noskaidrojās, ka ar latviešu organizāciju un tautiešu ziedotiem līdzekļiem veco ļaužu mītnes uzcelšana Amerikas latviešu apvienībai nav pa spēkam, bet tiklīdz iztrūkstošo naudas summu aizņemtos no valdības, iecerētais latviešu nams automātiski pārvērstos par šīs zemes veco ļaužu mītni, pielāgojoties vispārējiem sanitāriem, administrātiviem un citiem noteikumiem, par ko latviešiem nebūtu vairs teikšaņa.

Priekš pieciem gadiem ASV nodibinājās īpaša organizācija — Celsme, ar ieceri savākt minimālo kapitālu, vismaz ap 1.000.000 dol., lai kopējiem spēkiem uzceltu latviešu veco ļaužu mītni. ALAs aprūpes birojs nodeva savu savākumu, ap 15.000 dol. Celsmei, ieiejot pēdējā kā dalībniecei. Draudzes un organizācijas atsāka veco ļaužu nama akciju, kas drīz atkal apsika.

Gaŗezers Mičigenā tagad zināmā mērā kļuvis par mūsu garīgo centru. Tam ir plaša neapbūvēta zemes platība, kur ar Celsmes kapitālu varētu uzcelt piemērotu ēku veco ļaužu vajadzībām. Tur būtu ļoti labvēlīgā apkārtnē, jo Gaŗezerā sabiedriskās rosmes notiek visu gadu un vecie ļaudis nebūtu vientuļi. Tiem rastos arī saites ar jauno paaudzi.

Neazmirsīsim, ka vecās paaudzes vidū ir daudz augsti kvalificētu cilvēku, kas vasaras skolas laikā, laiku īsinādami, būtu ļoti vērtīgi un labi izpalīgi Gaŗezera skolai un saimniecībai.

Saziedotais Celsmes kapitāls būtu nododams veco ļaužu mītnes uzcelšanai Gaŗezerā. Celsme, celies un ej uz Gaŗezeru, tur atradīsim mājas vietu!

J. **Dimants** sen., Aijovā, ASV

Līdz šim mums tādu lugu nav bijis

SACENSĪBA SKATUVES MĀKSLĀ — 2

Viļņi mūs reiz aizskaloja pasaulē. Otrā pasaules kara viļņi, Baltijas jūras viļņi, vēlāk okeanu viļņi — vismaz lielāko daļu no mums. Kādreiz varbūt tie mūs aizskalos atkal atpakaļ. Viļņos slēpjas neizmērojams spēks.

Tagad mūs reizēm skalo sabiedriski kultūrālās dzīves viļņi. Pa sauszemi, retāk pa gaisu un tikai ļoti reti pa ūdeni. Gan skalo, gan apskalo, atkarībā no tā, kas no mums ceļo un kas stāv uz vietas.

Pēc dažām nedēļām uz Toronto ceļos mūsu Indianapoles teātrinieki. Ar čikagieša Georga Alchimoviča lugu Viļņi — ar šīs lugas pirmiestudējumu. Tajā tēloti daži viļņi, kas mūs aizskaloja no dzimtenes, daļu no mums. Uz skatuves teātŗu dienās tātad parādīsies jauna, gandrīz nepazīstama autora apstrādāta, jauna drāmatiskā viela un jauns nesenās pagātnes skatījums. Protams, tas nebūs visaptveŗošs, bet epizodisks. Visaptveŗošs tas nemaz nevar būt, jo lugu personāži parasti ir atsevišķi cilvēki, individi — ne laikmeti. Pēdējie visbiežāk veido tikai darbības fonu.

Ceļos arī Toronto vēl neredzēti skatuves spēki, gan jauni, gan vairs ne tik jauni, bet kas šur tur citur savu varēšanu jau pierādījuši. 23. nov. plkst. 8 vakarā par to būs izdevība pārliecināties katram pašam Sv. Lorensa mākslas centrā Toronto.

Autors Georgs Alchimovičs dzimis 1929. gadā Rīgā. Tātad ne vairs jauns, bet arī ne vecs. Ar rakstīšanu sācis nodarboties jau bērnībā, gan tikai sava prieka pēc. Ieradies Amerikā, nodibinājis ģimeni un pabeidzis izglītību, iegūdams akadēmiskos gradus vēsturē un bioloģijā, viņš pievēršas lugu rakstīšanai. Pirmā no tām skatuves gaismu ieraudzījusi Indianapolē 1972. gadā. Līdz šim uzrakstījušās jau pāris desmit lugu, no kuŗām, kā autors atzīstas, daudzas gan vēl prasās pēc „apslīpēšanas". Bet gatavs kāds liels skatuves darbs par pirmo pasaules karu un daži citi.

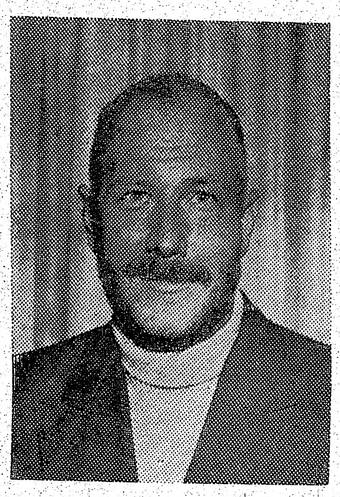

Georgs Alchimovičs

Lugas Viļņi režisors Vīgo Burģis nesaka, cik viņš vecs, bet ar teātri sācis flirtēt jau ģimnazijā. Nopietnā mīlestībā šis flirts izvērsies pēc ieražanās Amerikā. Jau sākot ar 1951. gadu piedalījies gandrīz visos Indianapoles drāmatiskās kopas iestudējumos, sešdesmitajos gados viņš sāk tēlot arī amerikāņu teātŗos. Tur, 1971. gadā, saņēmis vietējo Oskaru, ko kopēji piešķīrušas 8 Indianapoles amerikāņu teātŗu vienības. Arī režisora darbu sācis amerikāņu teātrī, bet latviešu ansamblī kā redzamāko panākumu var atzīmēt dziesmu spēles — Vecdambju teika — inscenējumu.

Vīgo Burģis

Dekorātors Roberts Vanags, sirmgalvis, bet vēl vingrs un možs, ir biedrs amerikāņu Artists Guild of Indiana, ar darbiem piedalījies vairākās amerikāņu un latviešu gleznu izstādēs, veicis Indianapoles dziesmu svētku, visu valsts svētku un daudzu citu svinību dekorējumus. Jaunībā mācījies Zeltmaša drāmatiskajos kursos. Indianapoles drāmatiskajā kopā darbojies kopš 1950. gada, gan aktieŗa un režisora, gan dekorātora kapacitātēs.

Roberts Vanags

Galvenās lomas tēlotāja lugā Viļņi, Valda Burģe, gatavojusies ne tikai aktrises, bet arī dziedātājas uzdevumiem. Indianapoles drāmatiskajā kopā viņa sākusi darboties piecdesmitajos gados, Savu spēju vispusību pierādījusi daudzkārt, pie tam pretēja rakstura lomās veikdama ar panākumiem, piemēram, Ažu Pazudušajā dēlā un Grietiņu Vecdambju teikā. Joprojām vēl turpina balss izglītību.

Abi viņas pretspēlētāji, Jānis Pūtelis (juniors) un Jānis Grants, skatuves gaitas, blakus studijām universitātē, sākuši sešdesmito gadu otrajā pusē, debitēdmi gan autoru, gan tēlotāju, gan režisoru un vēl dažās citās kapacitātēs. Abi bijuši aktīvi dažādos jaunatnes organizāciju, dziesmu svētku, radioraidījumu un citos uzvedumos. Atbildīgākas individuālas lomas Indianapoles drāmatiskās kopas darbības ietvaros abi tēlojuši 1972. gadā, Alchimoviča lugas — Slepus, slepus, klusi, klusi — pirmiestudējumā. Jānis Grants, bez

Valda Burģe

tam vēl šī gada sākumā veicis galveno lomu Auzānes-Tīcmanes lugā Ložmetēju kalns.

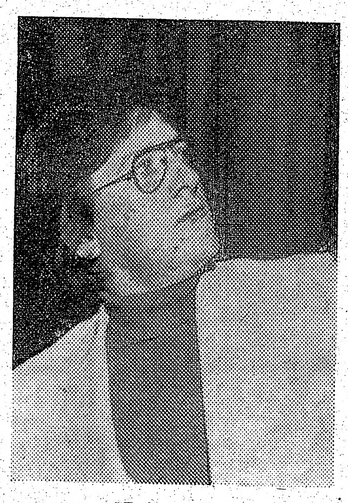

Jānis Pūtelis

Lugas saturs Toronto zināms tikai nedaudziem cilvēkiem. Vecākajām skatītāju paaudzēm tas liks atcerēties viļņus 1944./45. gadā un teikt: tā tas bija, vai — arī tā tas bija, vai — tas bija arī citādi. Jaunākajām, turpretim, tas liks rādīto skatīt no attāluma, pāri laikam un vērtēt tagadējām mērauklām. Un, varbūt, atzīt, ka — nekas nav citādi.

Kādreiz lugu par 1944./45. gada tēmatiku būs daudz. Tās rādīs un skatīsies. Līdz šim to nav bijis. Pieskarties uz skatuves laikam un notikumiem, kas daudziem vēl atšķirīgā atmiņā, ir uzdrošināšanās. Bet, lai uzdrošinātos, jābūt drošam. Un — stiprām. Un jāskatās nākotnē. Nākotnes viļņos.

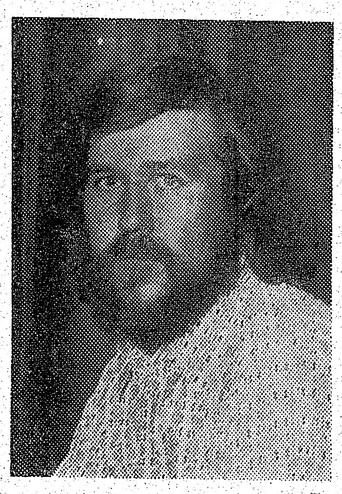

Jānis Grants

Osvalds Liepa

Jānis Tanks

UZ DEBESĪM UZBRAUKT NAV GRŪTI

Pa slīdošām kāpnēm,
no pazemes vilciena piestātnes,
uz debesīm uzbraukt nav grūti, —
teica vecais nerrs,
stāvot visiem aizmugurē
uz pēdējā pakāpiena.

Viņam nebija nekādas steigas,
viņš mīlēja tikai steigas stundas,
kad pilnas kāpnes augšup cēla meitenes,
kas savas steigas stundas
bija pametušas
augsto namu birojos pie skaitļotājiem.

Varbūt šis vecais nerrs
kādreiz tirgojās ar dāmu zeķēm un apakšveļu —
„80% Polyester, 20% Nylon" —
un steigas stundā, pēc veca ieraduma,
vēl meklēja labākos paraugus,
kuŗus cilāja nerātnais tuneļa caurvējš.

Bet pēdējais kāpiens izlocījās
plakanā virsmā
un ieslīdēja šaurajā grīdas spraugā!
Vecais nerrs palika viens:
viņa debesis un eņģeļus
aizveda autobuss.

Atmiņas par Latvijas skolu

Ievērojot mūsu lasītāju izteikto vēlēšanos sniegt ziemas sezonā vairāk literārās lasāmvielas, ar šo mūsu laikraksta numuru sākam iespiest otru plašāku literāru darbu — Jāņa Zariņa Cepure ar zelta vārpu, kas veltīta Smiltenes lauksaimniecības mācību iestādes 50 gadu jubilejai un tēlo mūsu tā laika skolu jaunatni Latvijas valsts pirmajos neatkarības gados.

Šo laiku vēl labi atminēsies mūsu vecāko gadu gājuma lasītāji, jo tā bijusi viņu paaudze, tā laimīgā latviešu paaudze, kas savas skolas gaitas sākusi un beigusi brīvajā Latvijas valstī un pati piedzīvojusi šīs brīvības brutālu iznīcināšanu. Daudz šīs paaudzes piederīgo 2. pasaules karā cīnījušies par savu valsti Latviešu leģionā. Šī laika līdzgaitnieks bijis arī šī darba autors Jānis Zariņš, kas to dokumentējis savā plašajā darbā Kāvu gados, kas divās daļās nesen jau iznāca izdevniecības Vaidava apgādā un piedzīvojis plašu noietu.

Tikpat interesantā un vienkāršā stāstījumā autors veikli risina neatkarīgās Latvijas skolu jaunatnes dzīvi, viņas problēmas un centienus, kuŗos izpaužas dziļa mīlestība pret savu zemi un jauno valsti, ko tā saņems savā mantojumā un tālākveidošanā. Jāņa Zariņa jaunāko darbu, ko nododam

Jānis Zariņš

mūsu lasītājiem, ar tikpat lielu interesi varēs lasīt arī mūsu tagadējā vidējā un jaunākā paaudze, kuŗai šis ideālu apgarotais Latvijas brīvības laiks mazāk vai nemaz nav pazīstams.

Redakcija

ĀRIJAS OZOLS

GLEZNU IZSTĀDE

Sv. Jāņa baznīcas izstāžu zālē
200 Balmoral Ave. Toronto
būs atvērta

piektdien, 19. oktobrī, no 7 līdz 10 vakarā
sestdien, 20. oktobrī, no 1 līdz 9 vakarā
svētdien, 21. oktobrī, no 1 līdz 9 vakarā

Izstādi atklās Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks piektdien, 19. oktobrī, pl. 8 vakarā.

Ielūgumus neizsūtīs — visi laipni ielūgti.

Mācītāju Kārli Selmeru atceroties

No mācītāja Kārļa Selmera dzimšanas pagājuši vairāk nekā 80 gadi (1892.—1960.). No veclatviešu draudzes mācītājiem bostonieši viņu atceras kā izpalīdzīgu cilvēku, jo sagaidīja Bostonā arī pirmos latviešu bēgļus no Zviedrijas, kas

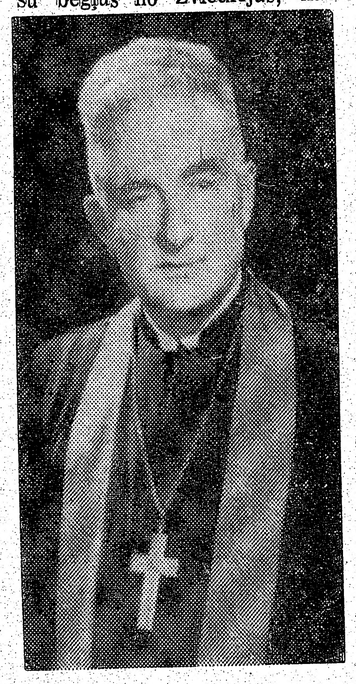

Kārlis Selmers

ar zvejas laivām bija braukuši uz ASV, sameklēja viņiem darbu un apmešanos. Tiem, kas bija ieradušies nelegāli un atradās apcietinājumā, viņš sniedza morālo stiprinājumu, rakstīja kongresa locekļiem un senātoriem vēstules, lai šiem latviešiem ļauj palikt ASV.

Pirms tagadējo bēgļu iecelošanas mazā Džamaikas latviešu luterāņu draudze nespēja mācītāju pilnīgi atalgot, kāpēc viņš strādāja fizisku darbu pienotavā. Latvijas valdība savā laikā piešķīra mācītājam K. Selmeram Triju zvaigžņu ordeni. Kopā ar J. Zībergu viņš rīkoja Latvijas dibināšanas dienas atceres, 30 gadu amata jubilejā saņēma amata krustu sudrabā, ko pasniedza prāv. J. Ķullītis. Māc. K. Selmers bija dzimis 1892. gada 29. decembrī Pastendē pie Talsiem, bet 1909. gadā atstājis dzimteni un kopā ar vecākiem devies uz ASV, apmetoties Bostonā. Pēc teoloģijas semināra beigšanas 1922. gadā strādājis par mācītāju Džamaikas latviešu luterāņu draudzē, kur bērniem bija jāmāca dievvārdi arī angļu valodā, jo jaunā paaudze vairs latviski neprata. 1927. gadā draudze iegādājās pati savu dievnamu, koka celtni ar 250 sēdvietām. Baznīcu iesvētīja 1928. gadā.

Pēc 37 gadu uzticīgas kalpošanas mācītājs K. Selmers 1959. gadā aizgāja atpūtā, bet ar nākošo gadu par mācītāju pieņēma F. Rupertu no Kanadas, kas apkopj draudzi vēl tagad. Māc. K. Selmers mira 1960. gada 10. jūlijā. Viņa atdusas vietā Ģetzemanes kapos tagad uzcelts pieminas akmens..

Ernests Auniņš

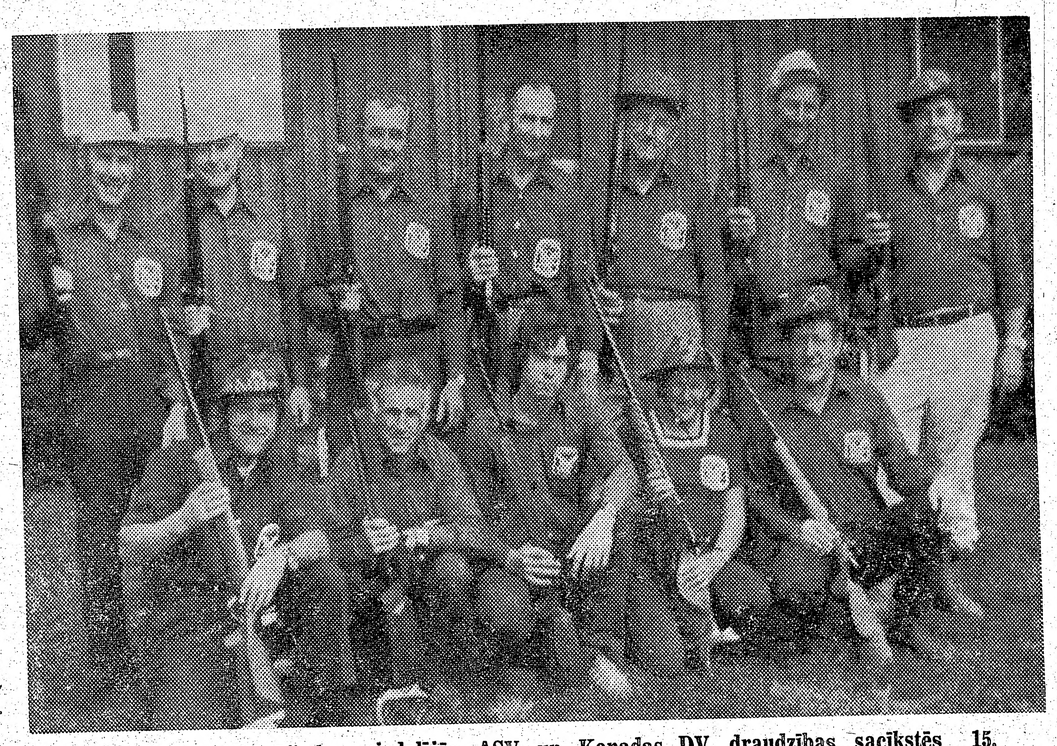

Kanadas DV izlases šāvēji, kas piedalījās ASV un Kanadas DV draudzības sacīkstēs 15. septembrī Lielupē, pirmajā rindā no kreisās: N. Ozoliņš, O. Zvirgzdgrauds, J. Rudzroga, I. Grīnbergs un Z. Upīte; 2. rindā — E. Viškers, A. Birznieks, I. Krūziņš, V. Miķelsons, J. Brakmanis, Z. Melderis un L. Ozoliņš.

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto

Ģen. Oskara Dankera

NO ATMIŅU PŪRA

Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem

Glīti iesieta — Cena $7.50

Pasūtināma

DV GRĀMATNICĀ

491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5

Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" ..... eks.

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

.....

Samaksai pievienoju $.....

Datums: Paraksts

DV TORONTO NODAĻAS

23 GADU DARBĪBAS ATCERES

SARĪKOJUMS

notiks sestdien, 13. oktobrī,

pl. 7.30 DV namā. 125 Broadview Ave.

Vakara programmā:

akts un nodaļas biedru apbalvojumi.
Koncerta daļā piedalās vanadžu koris Zīle diriģentes Austras Plampes vadībā.
Čellists Juris Ķeniņš ar pianisti Silviju Šultmani.
Saviesīgā vakarā spēlēs Unisonos' deju kapella Ed. Bona vadībā.
BUFETE

Ieejas maksa 3 dol. Pensionāriem un studentiem Kara invalidiem ieeja brīva.

Laipni aicina DV Toronto nodaļas valde

AICINĀJUMS MEDIĶIEM UN UZŅĒMUMU ĪPAŠNIEKIEM

Pasaules brīvo latviešu apvien. un K. Zariņa fonda gadagrāmatā Archīvs 14. sējumā paredzēts ievietot mūsu medicīniskā personāla īsbiografijas. Archīva redakcija sastāda sarakstu par tiem ārstiem, zobārstiem, farmaceitiem, akadēmiski izglītotām māsām un veterinārārstiem, kas Kanadā beiguši universitāti vai kas Kanadā praktizē. Jau agrāk Latvija Amerikā bija aicinājums akadēmiski izglītotam medicīniskam personālam iesūtīt savas biografijas. Uz šo aicinājumu daudzi ir atsaukušies, tomēr vēl vairāki to nav paspējuši izdarīt. Tā kā Archīva 14. sējums ir jāsagatavo iespiešanai, Archīva redaktors profesors Dr. Edgars Dunsdorfs aicina ar ziņu iesūtīšanu vairs ilgāk nekavēties. Ziņas nav vēl saņemtas no lielāka skaita Kanadā praktizējošā medicīniskā personāla.

Lūgtās ziņas ir šādas: 1. Vārds un uzvārds (precētām sievietēm arī dzimtais uzvārds). 2. Kad un kur dzimis. 3. Ja precējies, laulības partnera vārds un arods. 4. Bērni — to vecums un dzimums. 5. Studijas universitātē — kādā universitātē un kad (gads), iegūtie gradi (kādi). 6. Vai strādā praksē. Ja strādā, tad kādā kapacitātē. 7. Adrese. 8. Citas ziņas, ko vēlas sniegt (publikācijas, apbalvojumi).

Ziņas nosūtāmas uz šādu adresi: Archīvs, 3 Dickens Street, Elwood, Vic. 3184, Australia.

Prof. Dr. Edg. Dunsdorfs norāda, ka Archīvs sistēmatiski publicē biografiskas ziņas par akadēmiskās profesijās strādājošiem, un tagad kārta pienākusi medicīniskam personālam. „Esam pārliecināti, ka bez gariem paskaidrojumiem tieši akadēmiski izglītotie latvieši sapratīs, cik svarīgi ir, lai ziņas būtu pilnīgas un aptvertu visus attiecīgās nozares latviešus. Šīs ziņas ir svarīgas ne vien tagad, bet jo sevišķi tās būs svarīgas pēc gadiem, kad vēsturnieki pētīs apbrīnojamo rosību un latviešu veikumus brīvajā pasaulē," norāda Archīva redaktors profesors Edgars Dunsdorfs.

Viena no nākotnes Archīva iecerēm ir izdot sējumu, kas būtu veltīts latviešu saimnieciskiem uzņēmumiem brīvajā pasaulē, tāpēc to īpašnieki aicināti paziņot Archīvam savu vārdu, nozari, kurā darbojas uzņēmums, un adresi. Archīva redakcija pēc saņemtām atbildēm tad izveidos latviešu saimniecisko uzņēmumu kartotēku. Archīvs griežas arī pie visiem šī laikraksta lasītājiem savukārt informēt Archīva redakciju par zināmiem latviešu veikaliem, amatnieku darbnīcām, fabrikām, latviešu dārzniecībām vai lauku saimniecībām, lai ziņas būtu pēc iespējs plašākas, jo var gadīties, ka latviešu uzņēmumu īpašnieki aicinājumu gan izlasa, bet kāda iemesla dēļ to neattiecina uz sevi.

Paziņojumi sūtāmi, adresējot: Archīvs (saimnieciskie uzņēmumi), 3 Dicken Street, Elwood, Vic 3184, Australia. Ziņas var sūtīt arī to sakopotājam, adresējot: Mr. Hugo Misiņš, 22 Pound Road, Warrandyte, Vic. 3113, Australia.

Tautieši, kas vēl nav Archīva abonenti, bet par tādiem vēlas kļūt, to var viegli izdarīt, vai nu rakstot uz augšējo Archīva adresi, vai Archīva pārstāvim: Mr. L. Rumaks, 27 Miller Place, Hempstead, N.Y. 11550, U.S.A. Archīva sējuma cena Kanadā un ASV — 5 dol.

Arturam Landsmanim 60 gadu

Latviešu nacionālā fonda ilggadīgais līdzdarbinieks mag. oec. Artūrs Landsmanis 6. septembrī atskatījās uz 60 mūža gadiem. Jubilārs dzimis 1913. gadā Valmierā. Pēc bēgļu gaitām 1. pasaules karā Krievijā, 1922. gadā atgriezies Latvijā, kur pēc ģimnazijas beigšanas studējis Latvijas universitātē tautsaimniecību, studijas pabeidzot 1939. gadā. No studiju laikā veiktiem pētījumiem minams viņa darbs par tiesu praksi padomju nacionālizācijas dekrētu atzīšanā Latvijā un rietumu zemēs attiecībā uz cara Krievijas īpašumiem ārzemēs. Strādājis finanču resorā par vecāko referentu un nodaļas vadītāju kredita lietās. Iesaukts Latviešu leģionā un 1944. gadā kopā ar leģiona stābu pārcēlās uz Dancigu. 1945. gada sākumā veidojās Latviešu nacionālā komiteja. Tās locekļis A. Miezis aicināja A. Landsmani darboties līdz finanču resorā. Viņš kopā ar LNK atgriežās Liepājā. Tur LNK finanču resoram vajadzēja izstrādāt budžetu jaunajām pārvaldes iestādēm, rūpēties par ieņēmumiem, strādāt pie Latvijas bankas darbības atjaunošanas un citiem projektiem. Tā kā resora vadītājs A. Miezis bija aizņemts komitejas politisko pamatu organizēšanā un vēlāk aizbrauca uz Vāciju, visa resora praktiskā vadība piekrita A. Landsmanim. Pēc vācu armijas kapitulācijas A. Landsmanis no Liepājas ieradās Zviedrijā, kur kopš 1947. gada strādā zviedru apdrošināšanas koncernā, visu savu brīvo laiku veltījot cīņai par Latvijas brīvību, jau no paša sākuma piedaloties Latviešu nacionālā fonda darbā. Nodibinoties LAK Eiropas centram, viņš tanī 10 gadus darbojās kā LNF pārstāvis. A. Landsmanis aktīvi līdzdarbojas arī prof. B. Nērmaņa Baltijas komit. un ir tās viceprieksšēdis. Trimdas gados daudz rakstu devis kā trimdas, tā cittautu periodikai. Prof. Švābes Latvju enciklopēdijā viņš rakstījis par Latvijas neatkarības laika saimniecību un administrāciju, un LNF izdotajā Latvia, Country and People devis nodaļas par Latvijas iedzīvotājiem un saimniecību. LNF izdevis arī viņa brošūras par komūnisma agresijas ideoloģiskiem pamatiem un zviedru valodā par izdotiem baltiešu leģionāriem. Tuvākā laikā Nacionālais fonds publicēs angļu valodā arī A. Landsmaņa pētījumu par Baltijas tautu dzīvā spēka problēmām.

Osvalds Freivalds

Čakls un uzticīgs darbinieks bez iepriekšējas pieredzes vajadzīgs pastāvīgam darbam auglu sulas apstrādāšanas fabrikā.

Tuvākai informācijai zvanīt O. Kļaveniekam, tel. mājā 466-0432 (vakaros), darbā — 259-7851.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)

491 College St., Toronto, Ont.

M6G 1A5

MAKSĀ

5½% par noguldījumiem

6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem

7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem

Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi ir apdrošināti līdz $2000.00 procentuāli atkarībā no biedra vecuma.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,

māju obligācijas līdz $40.000.

PĀRDOD

naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts

Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak.

TĀLRUNIS

924-2551

924-2552

Pēcsvētku piezīmes

NOVĒROTS, SAKLAUSĪTS UN IZDOMĀTS KLĪVLANDES DZIESMU SVĒTKOS

II.

Ja tradicionālo Jāņu svinēšanu pārtrauc nemitīgas lietus gāzes, tad svinētājas rodas ignums un neapmierinātība. Ja ilgi gaidītos dziesmu svētkus pārsteidz karstuma svelme, tad rodas apatija kā viesos, tā arī dalībniekos.

Septembrī neparedzēts karstums pārsteidza Kanadas latviešu dziesmu svētkus 1961. gadā un līdzīga „barometra vēsture" atkārtojās arī šogad Klīvlandē. Cīņa ar barometru un termometru, kas dažkārt rādīja simts gradu, nebija pa spēkam ne rīkotājiem, ne dalībniekiem, ne arī apmeklētājiem. Droši vien, tas bija galvenais iemesls „tautas staigāšanai" vairākos sarīkojumos un vājai publikas atsaucībai svētku kopkoncertā, kaut gan vairākas dziesmas būtu gribējies dzirdēt atkārtojumā. Daudzi apmeklētāji neredzēja arī tautas deju lieluzveduma noizturēt tveici nevēsinātās telizsturēt tveici nevēsinātās telpās. Tā paša iemesla dēļ ar katru cēlienu saruka arī teātŗu skatītāju skaits, un dažkārt arī citos sarīkojumos bija vērojamas līdzīgas ainas.

Tomēr interese par visiem sarīkojumiem bija ļoti liela, kā to liecina izpārdotās biļetes un kuplais apmeklētāju skaits. Tikai daudziem, kā jau ziemeļniekiem, karstums mazināja spēkus visu izturēt līdz galam.

Varbūt uz karstuma lēses būtu pierakstāms arī fakts, ka dažu viesnīcu automātos vēsie padzērieni un ledus gabaliņi iztukšojās jau pirmajā dienā un netika vairs atjaunoti. Toties ballēs nepietrūka ne „stipro" ne „vājo" dzērienu, un ledus gabaliņi prāvos kubulos ātri izkusa. Tas, protams, vairoja viesu izturību un pildīja viesnīcnieku kases.

. Pēc pašu viesnīcnieku aprēķiniem, katrā ballē dzērienu patēriņš ievērojami pārsniedzis desmit tūkstošu dolaru robežu. Būtu netaisni nepieminēt arī apkalpotāju lielo pacietību, kas balles telpas tīrot un kārtojot vēl plkst. 3 no rīta pie atsevišķiem galdiņiem palikušos viesus atstāja netraucētus.

Tikpat tukša, kā viesnīcu dzērienu automati svētku laikā, bija arī bezmuitas tirgotava Bafalo, caur kuŗu pēc svētkiem atgriezās Kanadas latvieši. Ja zinātu, cik „stiprā padzēriena" pudeļu bija tirgotāvā, tad puslīdz precīzi varētu pateikt, cik latviešu Klīvlandē ieradās no Kanadas.

Tomēr arī bez šīs „speciālās" matematikas jāatzīst, ka „kanadiešu" skaits Klīvlandē bija ievērojams. Viesnīcu gaiteņos, sarīkojumos un pat uz ielas vairākkārt sastapās tuvi kaimiņi vai paziņas no Toronto un citām Kanadas vietām; bet ilgi meklētie un nesatiktie paziņas no citām vietām nereti palika pat nesastapti. Par to neviens nedrīkstētu daudz žēloties, jo galu galā dziesmu svētki jau nav nekāds privāts sarīkojums, bet lieli tautas svētki. Tādēļ arī Klīvlandē bieži pat ģimenes nevarēja saskaņot ēdienu maltītes, jo vīra organizācija bija rīkojusi savas brokastis, sievai — savas, bērniem — studentu un studenšu korporācijas u.t.t Tādu atsevišķu sanāksmju, ar un bez „iekodām", dziesmu svētku laikā bija vismaz 50, pie kam daudzas sakrita pilnīgi vienā laikā. Tā tas bija arī ar korporāciju balli, kas sestdienas vakarā notika vienlaicīgi ar tā saucamo „iepazīšanās balli", pie kam ar rīcības komitejas ziņu un svētību. Ja nu pieskaitām vēl svētku rīcības komitejas rīkotos 20 sarīkojumus, dievkalpojumus, atsevišķas sanāksmes, sēdes un līdzīgus notikumus, tad jāatzīst, ka simtgade patiešām pienācīgi nosvinēta, ar vismaz vienu sarīkojumu katram jubilejas gadam.

Sevišķi bagātīgs bija arī kultūras pienesums, jo kur gan vēl citur tik īsā laika sprīdī var noklausīties tik daudzus koncertus, 40 literātu jaundarbus, gandrīz vai visu mūsu rakstnieku potenciālu, noskatīties divas teātŗa izrādes, Jāņu uzvedumu, tautas dejas, iepazīties ar tēlotājas un lietiskās mākslas pēdējiem sniegumiem u. c. Reti kad ir arī izdevība dzirdēt tik daudzas, labi gatavotas atklāšanas runas, uzrunas un galvenās runas, neizpaliekot arī pateicības runām un apbalvošanas runām.

Kaut gan patukšotiem makiem un lieliskā pašapziņā, ka piederam izcilām kultūras tautām, kā dalībnieki, tā arī viesi varēja atgriezties mājās, lai pēc īsa atelpas brīža sāktu gatavoties nākošiem dziesmu svētkiem.

Mēs esam dziedātāju tauta. Latviskās dziesmas, gan programmā uzņemtās, gan arī neuzņemtās, Klīvlandē skanēja nepārtraukti trīs dienas. Varētu teikt — pat četras, jo dziesmu gars bija ietverts arī Lilijas Gleškes tautiskā Jāņu uzvedumā 3. septembrī. Tas nedomāja atkāpties arī dziesmu svētku izskaņas sarīkojumā, kur galvenokārt gan piedalījās vairs tikai paši klīvlandieši un daļa attālāko viesu. Vissparīgāk dziesmas tomēr skanēja viesnīcu gaiteņos un atsevišķās istabās, tā možu garu uzturot arī kaimiņos. No spēcīgām „Tur es dzēru, tur man tika" skaņām pamodināts plkst. piecos no rīta, kāds kaimiņš atlikušo nakts daļu varēja pavadīt nopietnās pārdomās par nākošo dziesmu svētku programmu. Viņa atzinums, ka šī skaistā dziesma, tāpat kā — „Tik dēļ jums dailās dāmas" — katrā ziņā būtu uzņemamas svētku kopkoncerta programmā un koristu skaits papildināms ar līdz šim „neatzīto" koŗu dalībniekiem.

Pēcsvētku pārdomās kavējoties, arī šo rindiņu rakstītājam radusies gluži „ķecerīga" doma. — Kas notiktu, ja Klīvlandes dziesmu svētku atlikumu atstātu nesadalītu? Rīcības komiteja saņemtu neskaitāmus protestus par jaunatnes darba neatbalstīšanu, nacionālo interešu ignorēšanu un mūsu kultūras „aprakšanu". Rastos arī jautājums, ko ar prāvajiem līdzekļiem darīt?

Lai gan dziesmu svētki ir mūsu nacionālās varēšanās un kultūrālo panākumu lielākais sniegums, tas līdz šim tomēr palicis tikai mūsu pašu zināšanai, negūstot gandrīz nekādu ievērību ne lielajā presē, ne televīzijā, ne arī radio raidījumos. Līdz šim gan esam dzirdējuši neskaitāmus valdību pārstāvju slavinājumus par izcilo kultūras pienesumu ASV un Kanadā, bet caurmēra amerikānis vai kanadietis par tādu latviešu kultūru vai nu ezina nekā, vai arī zina ļoti maz.

Ja nu mūsu nacionālās intereses ietilpst ne tikai draugu skaita pavairošana politiķu un valdības pārstāvju aprindās, bet arī mūsu patvēruma zemju noskaņošana mums labvēlīgi un saprotoši, vai nebūtu nozīmīgi meklēt ceļus, kā to panākt — ne ar mūsu mentalitāti un metodēm, bet vietējiem apstākļiem piemērotākā veidā. Neapšaubāmi, ka pirmkārt tāds veids būtu televīzija. Protams, nepietiek ar dažu tautu meitu parādīšanu vietējo raidītāju ziņās, bet šeit ir runa par tautas deju lieluzvedumu, koŗu kopkoncerta un citu nozīmīgāko sarīkojumu pārraidīšanu atsevišķā raidījumā.

Tāpat kā lielākais vairums no mūsu izdevējiem neuzņemas vairs grāmatu izdošanu bez autoru financiālas līdzdalības, tāpat arī vietējie televīzijas raidītāji neuzņemas mūsu dziesmu svētku pārraidīšanu. Tādēļ varbūt nebūtu nemaz tik „ķecerīgi" šajā virzienā padomāt nupat aizvadīto un nākošo dziesmu svētku rīkotājiem un uzkrāt arī zināmus līdzekļus šīs domas īstenošanai. Protams, tas ir pilnīgi jauns darba lauks.

Ru-No

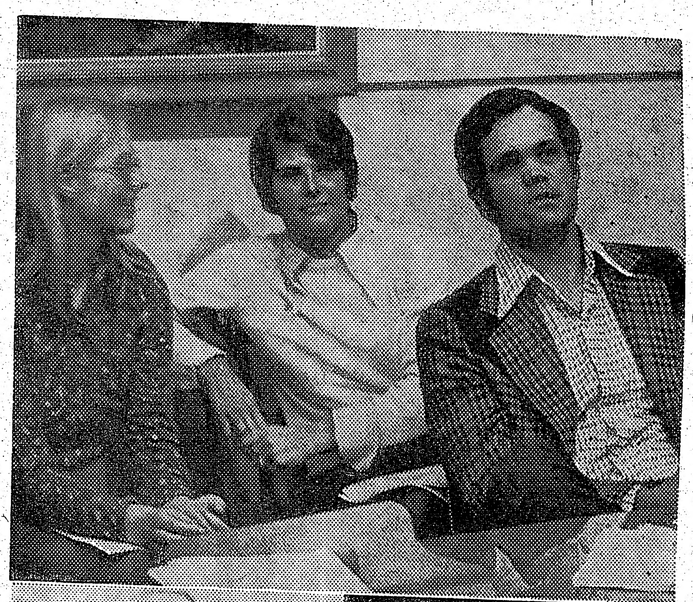

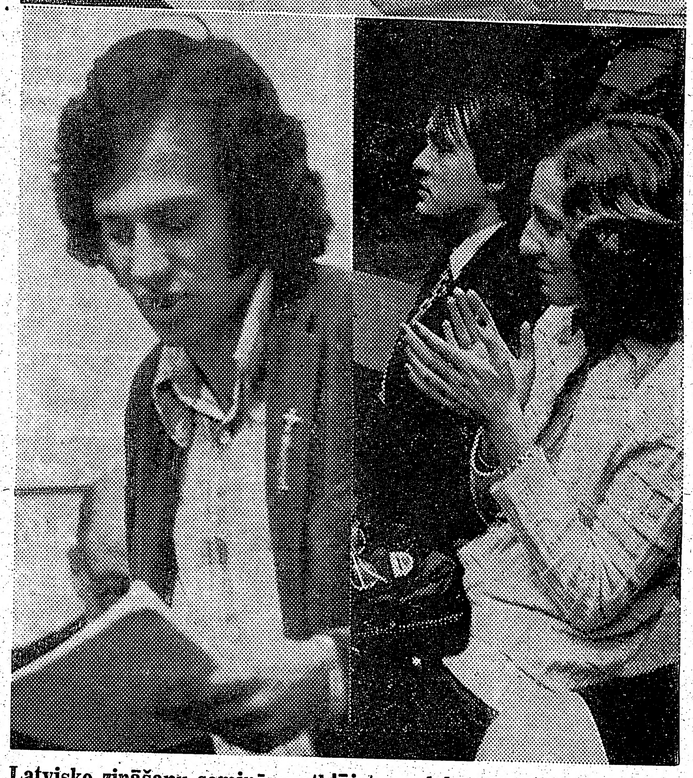

Latvisko zināšanu semināru atklājot, no labās — semināra vadītājs Juris Dreifelds, Gunta Dreifelde un Ilze Valdmane. Apakšā pa kreisi Viesturs Zariņš stāsta par LNJAK kongresa iecerēm Londonā, Ont.; pa labi — tālākā ceļa mērotāji uz semināru Toronto: Anna Pētersone no Gvelfas un Kārlis Bergmanis, kas nesen ieradās no Anglijas uz dzīvi Kanadā.

Foto: Verners Cinis

DV TEĀTRA KANADĀ

Moljēra

Tartifs

pirmizrāde Hamiltonā

13. oktobrī plkst. 19.00

Dalewood skolas auditorijā, 1150 Main Street West.

Režisors Dr. A. Straumanis.

Biļešu cenas 3 dol., pensionāriem un skolniekiem 2 dol.

NOSLĒGSIM 100. DZIESMU SVĒTKU ATCERES GADU AR LIDOJUMU UZ

Austrālijas latviešu 23. kultūras dienām Sidnejā ar apstāšanos Tahiti un Fidži salās,

Iespējams lidot no visiem latviešu centriem ASV un Kanadā.
Organizē L.V. Club no 1973. g. 14. dec. — 1974. g. 6. janv.

Pieprasiet brīvu katalogu.
Pieteikšanās līdz 15. okt.

LATVIAN VACATION CLUB
12636 S.E. 161st Street,
Renton, Wash. 98055 U.S.A.

Jau gatavojas dziesmu svētkiem Bostonā

ALAs VALDES SĒDE NJUORKĀ

Nākamie ASV latviešu dziesmu svētki risināsies 1978. gadā Bostonā, no 30. jūnija līdz 4. jūlijam, ziņoja priekšsēdis I. Spilners. Paredzēts arī koru gājiens pilsētas ielās, kas būs izteiksmīga nacionālpolitiska demonstrācija. To aicinās noskatīties arī amerikāņu viesus. Jaunās svētku padomes organizētājs ir Jānis Bībelnieks. Padomi paredz izveidot jau oktobŗa beigās. Kā ALAs pārstāvis tajā darbosies Vilnis Bērziņš, kas dzīvo Bostonas tuvumā. ALA vēlētos noteikt nākamo dziesmu svētku nacionālpolitisko virzienu.

Sēdes dalībnieku vērtējums bija, ka dziesmu svētki Klīvlandē teicami izdevušies, izņemot vienīgi nelaimīgo incidentu Plaza viesnīcā. ALAs valdes sēdē izskanēja iebildumi pret svētku runātāju izvēli un aizrādījumi, ka dziesmu svētki ir visu ASV latviešu svētki, kāpēc to organizēšanā būtu vairāk jāpiedalās Amerikas latviešu apvienībai. Priekšsēdis I. Spilners norādīja, ka ALAi nav bijis arī pilnīgs pārskats par svētku organizēšanas gaitu, jo notikusi tikai dažu vēstuļu un telefona sarunu apmaiņa. Bija arī aizrādījumi, ka svētkus vajadzējis vairāk izmantot mūsu nacionālpolitiskiem mērķiem, bet šoreiz daži amerikāņu runātāji pievērsušies tikai savu politisko uzskatu izklāstam.

Tālāk I. Spilners pieskārās nepatīkajam notikumam Klīvlandes Plaza viesnīcā. Dziesmu svētku komiteja noskaidrojusi vairāku iejaukto personu vārdus. Komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs iesūtījis vēstules Klīvlandes laikrakstiem, bet iespiesta tikai viena un tā pati saīsinātā veidā. Viņam bijusi arī intervija televīzijā.

Svētku laikā viesnīcā uzturējušās personas, kas lietojušas kāšu krustu. Tur atradies arī kāds latviešu jaunietis no Kantonas, Ohaijo pavalstī, kas piedāvājis lentes arī citiem latviešu jauniešiem. Nedarbnieku grupā bijuši divi jaunieši no Detroitas, kuŗu vārdi uzzināti. Kā tagad noskaidrojies, jaunieši rīkojušies aiz vieglprātības un tagad to nožēlo.

I. Spilners domāja, ka nākamajos dziesmu svētkos Bostonā latviešiem pašiem vajadzētu vairāk rūpēties par kārtības uzturēšanu.

ALA pieprasījusi visus Latvijas 50 gadu filmas materiālus no filmas izgatavotāja A. Jekstes, kādi pēc līguma pienāktos. Tomēr nav saņemta rakstveida atbilde, kaut gan Klīvlandes dziesmu svētku laikā ar A. Jeksti par to runāts.

ALAs nākamās filmas izgatavošana saistās ar 1972. gada filmas izmantošanas rezultātiem. Par izrādēm līdz šim ienākuši pāri par 5500 dolaru. Filmas izrāde dziesmu svētku laikā nav devusi pietiekami labus rezultātus, jo apmeklētāju skaits bijis visai mazs, kaut gan filma guvusi vispārēju skatītāju atzinību. Lielākos latviešu centros filmu varētu izrādīt otru reizi. Vēl paredzētas izrādes arī citās zemēs. Brazilijas latvieši to vēlētos skatīt nākamajos trīs mēnešos, bet Kanadā izrādes organizē Daugavas Vanagi.

ALAs filmu nozare gatavo divas jaunas filmas: vienu īsāku skolām un otru gaŗāku, abas par latviešu dzīvi. Skolu filma būtu pabeidzama līdz 1. aprīlim, otra filma — līdz 1. jūlijam, bet izrādes organizējamas nākamā gada rudenī. Filmas gatavotājam V. Lapeniekam jāsagatavo izdevumu plāns.

No Vācijas sūtniecības Vašingtonā ir iespējams dabūt par brīvu filmu par Baltijas valstīm. Tā jau izrādīta Vācijas televīzijā; drīzumā to izrādīs igauņi ASV, tās kvalitāte atzīta par ļoti labu.

Nolēma nākamo 23. ALAs kongresu rīkot no 3.—5. maijam Kalamazū. Divas pirmās dienas kongress notiks Kalamazū, bet trešajā delegāti dosies uz Gaŗezeru. Kongresa rīkotāja ir Kalamazū latviešu biedrība sadarbībā ar citām organizācijām.

Pasaules brīvo latviešu apvienības ziedojumu vākšanas akcijā (Helsinku konferencei) savākts 19.027 dol. Līdz 1. janvārim jāievēl PBLA priekšsēdis un viņa vietnieks. ALA par kandidātu priekšnieka amatam izraudzīja līdzšinējo U. Gravu.

Pasaules baltiešu apvienība seko Eiropas drošības konferences Ženēvas posmam. Kā novērotāji tur bijuši divi igauņi un pa vienam latvietim un lietuvietim. Paredzams, ka šis posms vilksies diezgan ilgi. Krievi savas delegācijas vajadzībām noīrējuši Ženēvā māju uz vienu gadu.

Klīvlandes dziesmu svētku laikā PBLA nolēma radīt Brīvības fondu. To paredzēts iedzīvināt neatkarības 55. gada dienā. Sagaida, ka fondā piedalītos vispirms lielo summu ziedotāji. sākot ar 500 dolariem. Ziedojumu vācēji paredz apmeklēt 3000 ģimenes un organizācijas, apmeklējumus atkārtojot.

Ar 1975. gadu būs Radio Liberty raidījumi baltiešu valodās pilnā apmērā. Daļēji šos raidījumus varētu uzsākt jau nākamajā gadā. Šinī laikā paredzēts izveidot trīs Baltijas valstu nodaļu darbinieku sastāvu.

Pieņēma noteikumus par ALAs valdes locekļu ceļa izdevumu atmaksu, neizmaksātos ceļa izdevumus uzskatot kā ziedojumus ALAi.

Klīvlandes latviešu vidusskola uzņēmusies nopelnu stipendiju teksta sagatavošanu un izvērtēšanu vidusskolām. Izglītības biroja mācības grāmatu un izglītības līdzekļu nozares vadību uzņēmies K Baltiņš. T. Sīlis ierosinājis latviski mazrunājošiem skolēniem noorganizēt grupu mācības latviešu skolās. Izglītības birojs rūpētos par attiecīgu skolotāju sagatavošanu.

Plašas pārrunas bija par latvišu valodas mācības kursu pie amerikāņu universitātes Vašingtonā. Latviešu organizācijām jāmaksā 3000 dol. par katru no pirmajiem diviem mācību gadiem, kopā 6000 dolaru. Tādā gadījumā varētu arī nebūt minimāli paredzētais 12 studentu skaits. Pēc pirmiem diviem gadiem universitāte lemj par kursu paturēšanu vai izbeigšanu, atkarā no sekmēm. Sūtniecība Vašingtonā šo plānu atbalsta morāli un materiāli. Arī Vašingtonas latviešu organizācijas solījušas materiālu atbalstu, kaut gan brīdinājušas, ka tas nevarētu būt pārāk liels, sakarā ar latviešu baznīcas un nama celšanu. Pārējais būtu jāgādā ALAi. Vairāki sēdes dalībnieki norādīja, ka šādus kursus varētu rīkot pie dažām universitātēm bez maksas, ar minimālo studentu skaitu — apm. 15. Vēl citi norādīja, ka citur varētu būt izdevīgāki noteikumi. Plāna aizstāvji aizrādīja, ka Vašingtonas apkārtnē dzīvo labs lektors — prof. J. Lelis, un tur atrodas cilvēki, kas gatavi šo kursu noorganizēt. Principā valde priekšlikumu pieņēma, mēģinot panākt labākus noteikumus.

Literatūras un preses sekcija ierosinājusi izsludināt jauniešiem rakstu darbu sacensības. Jaunākai grupai sacensības būtu par kādu noteiktu tematu, vecākai grupai tas būtu brīvs. Nebija priekšstata, ko ar iesūtītiem rakstiem darītu.

((Turpinājums 15. lp.)

ASTRAS

APGĀDA GRĀMATAS

Nupat iznākusi jauna grāmata *prof. H. Tichovska* redakcijā

BĪSKAPS JĀZEPS RANCĀNS — DZĪVE UN DARBS

$ 7.50

Grāmata iedalīta ČETRĀS NODAĻĀS un tajā ar rakstiem piedalās šādi autori:

Ievads, — DZĪVE UN DARBS:
Dr. Dinbergs, Dr. H. Tichovskis, B. Albāts, Dr. Z. Zadvinskis, P. Daugavietis.

II — CILVĒKS, GARĪDZNIEKS UN PATRIOTS
Prāv. Dr. B. Kokins, Prof. Dr. A. Spekke, Ad. Klīve, J. Klīdzējs, Fr. Zeps, A. Augustāns.

III — VALSTSVĪRS UN DIPLOMĀTS:
Alf. Bērziņš, R. Liepiņš, V. Bastjānis.

IV — DARBS LATVIEŠU ORGANIZĀCIJĀS UN SABIEDRĪBĀ:
P. Daugavietis, K. Boriss, K. Znotiņš, Dr. Ed. Upenieks.

Autoru biografijas.
Grāmata ir 280 lpp. Glītā apdarē. Ed. Dzeņa zīmējumi.

Vēl dabūjamas arī agrāk izdotās Astras apgāda grāmatas:

K. Rauoives
Z. Mauriņas
P. Jeger - Freimanes
J. Klīdzēja
Dz. Freimaņa
H. Tichovska un citu autoru darbi.

Grāmatas dabūjamas apgādā, vai latv. grāmatnīcās. Uz pieprasījumu izsūtām arī grāmatu sarakstu. Rakstīt apgādam.

c/o Mrs. Anna Tichovskis
P. O. Box 21024
Greensboro, N. C. 27420
USA.

ARCHITEKTS
Eriks Bebris
rīko
GLEZNU SKATI
akvareļa, auduma krāsu, eļļas un acrylic technikās

Skate atvērta:

PIEKTDIEN, 19. OKTOBRĪ 7.30—10 vakarā
SESTDIEN, 20. OKTOBRĪ 2—10 vakarā
SVĒTDIEN, 21. OKTOBRĪ 2—10 vakarā

43 MUIRCREST DRIVE, DON MILLS

(Ziemeļos no Lawrence East, starp Underhill un Victoria Park Ave.).

Ielūgumi netiks izsūtīti.

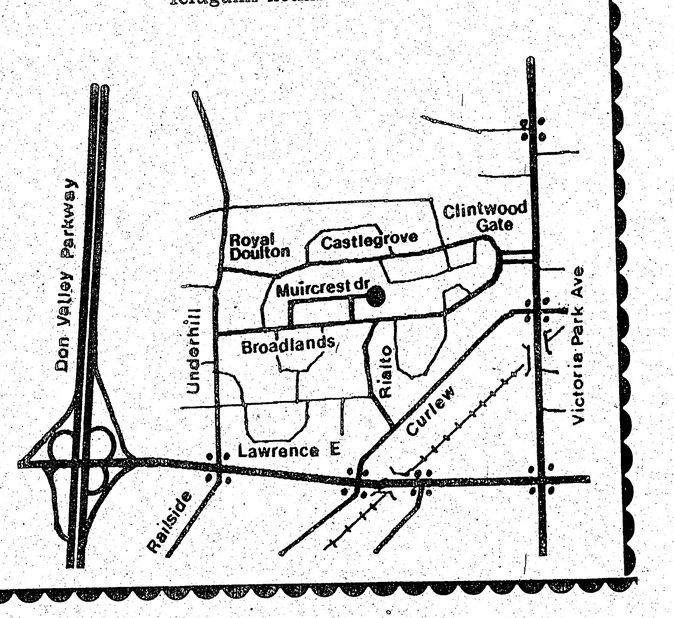

Hamiltonas Daugavas Vanagu Gada svētki

NOTIKS **sestdien, 20. oktobrī, pl. 7 vakarā**

ukraiņu baznīcas telpās 821 Upper Wentworth pie Mohawk.

1. AKTS
2. KONCERTS—
dziedās vanadžu koris ZĪLE no Toronto, dir. A. Plampe.
3. SAVIESĪGS VAKARS.
Pilna bufete. Deju mūziku spēlēs Dominic Ferri kapella.

Ieeja: 3 dol. *Apmeklēt lūdz vanadzes un vanagi.*

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3627.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$4156.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3997.00**
Moskvitch 412 IE	**$3677.00**
Moskvitch 408 IE	**$3381.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2318.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Eduards Treimanis

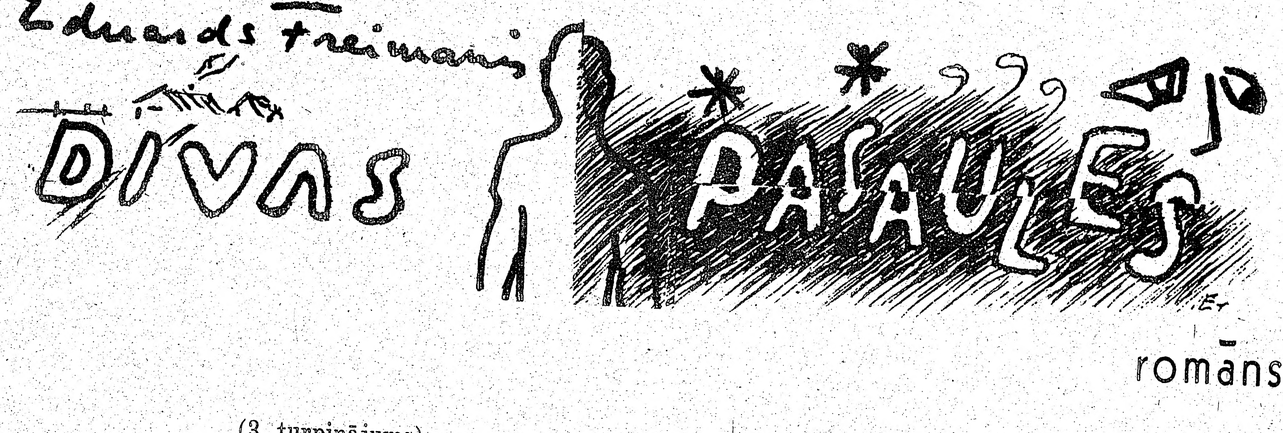

romāns

(3. turpinājums)

Tomēr dārzāji tikai paīsināja vakarus, kad miegs bija iekritis kādā grīdas šķirbā. Vēsajā istabā sildījos domājot par tevi, Iris. Sakarsu arī, kad meklēju, kā savu cinismu pārpotēt par dzīves prieku. Bads tādās reizes piemirsās — laikam aiz cienības pret svētceļojumiem. Projām tas tomēr negāja — palika uzticīgs kā suns pie saimnieka līķa. Pelēkā palagā ietinies, tas tupēja man priekšā uz galda. Kad gāju gulēt, bads līda blakus, sildīties pie maniem kauliem. Segas pavēdinādams, tas atpūta vizijas ar Ziemsvētku pīrāgiem, Lieldienu raušiem un jēru cepešiem kulšanu talkās. Bads nav spoks, ko ar burkānu var aizbaidīt; tas ir rīļa, kas prasa maizi. Vienā reizē varēju noēst visu vācu maizes ķieģeli — pat tad nebija gana. Varbūt būtu pārsprādzis, ja kādreiz būtu ēdamā pieticis.

Badam gadījās līgava — ēšanas apsēstība. Nu tie abi tupēja man priekšā un kopā līda pie manis sildīties. Apsēstība pavēlēja bez norimas domāt par ēšanu: kā kaut ko izraut, nozagt, izlūgties. Cinisms atkal auga, jo manai otrai daļai vairs nebija laika ar viņa pārpotēšanu noņemties. Ēšana kļuva mans elks, mana dzīves jēga, mana augstākā bauda, mani svētbrīži un reizē arī sātīgās dzīves zaimošana. Svētdienu rītos, kad baznīcas kā cāļu mātes sasauca savus mazuļus, es kļuvu izēšamās velns. Savu atpestīšanu meklēju gremošanas baudā. Lēcu pār žogiem un lasīju iepuvušus ābolus; iezagos pie paziņām un paķēru brokasta atliekas; uzlauzu pagrabu lodziņus un sabāzu kabatās kumpja kārbas. Tad ieslēdzos savā istabelē un paslēpos drēbju skapī. Tīšām sev atgādināju cietumu, lai jo kaislīgāk varētu amizēties ar brīvības apziņu. Bads nebija jāatgādina — tas kopā ar savu līgavu ielīda man līdzi skapī. Nu kodu, košļāju, sūkāju, laizīju un pat mēģināju atrīt gardumus, līdz galva sāka reibt un sāpēt.

„Kopš Ragnitas — tu esi meistars," cinisms slavēja.

„Mani nokers," es zūdījos.

„Spļauj sejā bailēm, tu taču to proti!"

„Baiļu nav — bada šakalis nebaidās skrošu."

„Kāpēc tad sevi grauz?"

„Sargi un uzraugi staigās pa mani kā pa netīru paklāju, noslaucīs zābakus manā sejā."

„Tāds vairs neesi īsts ciniķis! Neļauj tai otrai daļai sevī augt! Tā ir no rāpuļiem, tai kājas ataug — aste, zēna dūša, apcirptie ideāli."

„Bet ciniķim piepes dzīve — no citiem dzīvības sula jāizsūc."

„Sūc! Šis ir velna laiks! Ko gaudies?"

„Gribu pats savu dzīvības sulu darināt, kā zaļš augs — no saules, gaisa un ūdens."

„Lai citiem ir tevis ko sūkt?"

„Jā, lai ir ko sūkt!"

Šai brīdī likās, ka istabā sanākuši neredzami ciemiņi; negaidīti — kā ķekatu laikā vai vārda dienā. It kā mēs visi būtu draugi; it kā mēs visi būtu mājās.

Nē! Nē! Aiz loga rotaļājās bērni; viņu balsis ielēca pie manis kā krāsainas gumijas bumbas. Vārdos un smieklos bija daļa no viņiem pašiem — druskas no pasaules prieka.

Tai rudens dienā es gandrīz pāraugu: mans cinisms sāka jau sarauties, kļuva atkal mana mazākā, norātā daļa. Bet cinismam ir sīksta šķiedra un viņa vārdiem ilena asums.

„Visus kaŗa un miera laukus apsēdis pretrunību bacilis," mans cinisms vēl dūra.

„Lai slimo citi."

„Nupat vēl pats to bacili pieņēmi! Pats esi pretrunībā! Nupat vēl gribēji būt samārietis — gribēji citus ar savu sulu barot!"

„Labi, labi — pats arī slimošu, bet kā ciniķis nenomiršu. Tu esi mana elle, mana nāve, ko nesu pats sevī — mans augonis, kas ar saules iesmu jāizdedzina!"

„No cinisma neizbēgsi, kad jānes bada krusts."

„Atkāpies, vadātāj!"

„Ar maizi tevi kārdināšu."

„Nepadošos!"

„Pasaules smalkāko maizi — smaržīgu, siltu, svētītu tev rādīšu, mācīšu paņemt, došu."

„Atpestī mani Dievs!"

„Nepiesauc Dievu, tu esi Viņu noliedzis."

„Dievs piedos."

„Nepiedos! Cinisma daļai nepiedos, bet tava otra daļa vien — pus cilvēks — debesīs nevarēs ieiet."

„Padzīšu tevi!"

„Neviens nevar pats sevi padzīt. Pus sirdi nevar no krūtīm izraut, ar pus dvēseli nevar dzīvot."

Saplaku kaktā kā nolietots sūknis. Mēģināju neaiztikt smadzenes, jo katrā šūnā tūliņ ieperinātos pretrunu bacilis, kas koptu un stiprinātu cinismu.

Istabā iesūcās vēsums un pakutināja pieri. Tas bija atzadzies līdzi vakaram un apklusinājis strazdus. Vēl un vēl ieelpoju pirmo Holšteinas nakts salnu, līdz vēsums mani nomierināja. Smadzenes apsarmoja ar vienaldzību. Ilgi tomēr nejaudāju smadzenes tā iesaldēt. Pēkšņi no kādas šūnas izlauzās domu šļakata, un straujāk par paliem man galvā sagriezās krāces:

„Svētīgi ir vientiesīgie. Dievs mīl cilvēkus, kas dzīvniekiem brāļi, bet ienīst ciniķus. Vientieši vaļājas vienaldzībā kā spilvenos, no rīta līdz vakaram grib diendusu baudīt Ēdenes dārzā. Dievs nav pārmaiņa, bet pirmatnība. Cinisma vecākais brālis ir velns — tas ņirga, kas cērt pasaulei kā ēzelim ar pātagu, lai tā lien uz priekšu."

„Tava veco tikumu daļa man padevās," cinisms iesmējās.

„Padevās gan," es priecājos līdzi.

„Vai grēks tos pasaules dedzinātājus apzagt?"

„Hā, hā — tas nav grēks!"

Uzrāvu mēteli un ielēcu zābakos. Mētelis bija plats, pateicības dienās šūdināts. Bet tagad tāds noderēja varēja katrā padusē trīs maizes klucīšus paslēpt.

Cinisms, priecādamies par uzvaru, mani vēl tā uzkūdīja, ka gāju platiem, drasētāja soļiem. Galvu atgāzis skatījos taisni; nebēdāju ieklausīties, ko čukstēja nakts, jo tīkamākas likās cinisma gudrības.

Maiznīcā klaipiņi mani gaidīja rindā kā cāļi laktā. Iekodu lūpā un sagrābu pusduci. Mētelis paslēpa visus.

Uz ielas mēģināju svilpot, bet mute bija stīva. Tad apstādījuma kokos ieraudzīju slīdošu ēnas spoku. Pēc mirkļa parādījās ēnas vedējs — policists. Viņš nāca man pretī parādes solī, kaklu izstiepis kā glūnot. Vai aizdomas bija saplēsušas snaudu, un viņš bija iekārojis piedzīvojumu?

Sāku kunkstēt kādu dziesmiņu, lai cik aizsalusi bija balss. Un smīnēju par sevi — savām bailēm, kas bija iesprūdušas rīklē. Jā, jā — cinisms palīdzēja cik spēja.

Sarāvos, kad policista pirksti iekniebās piedurknē. Piemirsās saturēt slēpjamo, un klaipiņi izbira stenēdami. Ne viņam, ne man negadījās nekā sakāma. Mēs abi ņirdzām: viņš par mani, bet es — pats par sevi. Bez aicinājuma sapratu, ka man jāiet viņam līdzi.

„Nu atkal jauksim smieklus ar asinīm," cinisms lēja it kā pazemē.

* * *

Bet cinisms priecājās par agru: man gadījās tiesnesis ar gaŗu dāņu uzvārdu un nesaziedējušu sirdi. Laikam senči tiesnesim bija stāstījuši, kā vācu zābaki gadu simteņiem kāpuši pār kaimiņu sētām un ieminuši ļaudis viņu pašu tīrumu mālā. Varbūt viņā vēl bija kaut kas no dāņa, kā krāsaina saules elpa ziemas vakara debesīs. Nepilni astoņdesmit gadi bija pagājuši, kopš vācieši bija atņēmuši dāņiem Šlezvigu un Holšteinu, bet šī jau bija vācu zeme bez jebkādām dānisma pazīmēm. Vismaz es tādu nebiju manījis, ja atskaita šī tiesneša balss un acu mīkstumu. Viņš man piesprieda tikai piecas nedēļas Hūzumas cietumā. Pieteica, lai darbos mani nedzenot, bet lai uzaudzinot drusku miesas uz maniem kauliem.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

● Mednieku un makšķernieku kluba tradicionālās tītaru šaušanas sacīkstes Bērzainē 14. oktobrī plkst. 12 dienā. Aicināti piedalīties visi interesenti, neatkarīgi no piederības klubam.

● DV Toronto nodaļas šacha kluba šī gada 2. šacha ātrspēļu turnīrā 7. oktobrī DV namā piedalījās 8 spēlētāji, no tiem 5 jaunieši līdz 19 gadiem. Katrs spēlēja ar katru 2 reizes. Augstākais sniegums, ko varēja iegūt, bija 14 punkti. Priekšgalā izvirzījās jaunieši — J. Ondrichs un A. Perro, katrs iegūstot 13 punktus. Pārspēlē viņi atkal guva 1:1 rezultātu, un tikai ceturtā spēlē uzvarēja Arvils Perro, otrā vietā paliekot Jānim Ondricham, bet trešā — K. Verovam ar 8 pnk. Sacensības vadīja kluba priekšsēdis V. Brasliņš. Uzvarētājiem balvas pasniedza nodaļas vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone.

● TLTA sestdienas ģimnazijas drāmas pulciņš Draudzīgā aicinājuma dienai režisora H. Miķelsona vadībā sācis iestudēt M. Zīverta 4 cēlienu lugu Cilvēks grib dzīvot. Lugā 11 tēlotāji, no tiem 10 ģimnazisti, bet vienu lomu (kazu ganu) tēlos pats režisors. Lugā galveno lomu tēlos Juris Brammanis. Ģimnazijas 4. klase rīko 21. oktobrī gadskārtējo audzēkņu izbraukumu, piedaloties arī pārējām klasēm.. Izbraukuma galvenie rīkotāji ir 4. klases audzēkņi Ilze Morgensterna un Arnis Budrēvics. Tas iecerēts latviskā garā, ar latviešu valodas lietošanu, rotaļām un ugunskuru.

● Toronto latviešu katoļu garīgo aprūpi turpmāk vadīs prāvests Dr. B. Kokins, kas pārcēlies uz Toronto. Līdz šim vienību aprūpēja tēvs Jānis — B. Krastiņš no Montrealas. Prāvests B. Kokins ir arī Kanadas latviešu katoļu apvienības kapelāns. Katoļu vienības dievkalpojumi tagad notiek lietuviešu Augsāmcelšanās baznīcā (1021 College St.). Prāv. Dr. B. Kokina jaunā adrese: 100 Sunnyside Ave., Toronto, Ontario M6R 2N8, tālr. 533-9456.

● Ontario provinces premjērs Viljams Dēviss paziņojis, ka provinces valdība piešķirusi uz Ziemsvētkiem vienreizēju 50 dol. dzīves dārdzības pabalstu 340.000 Ontario provincē dzīvojošiem pensionāriem. Šī plāna ietvaros provinces valdība izmaksās pavisam 17 milj. dol. pensionāriem, kas saņem papildus pensiju. Pabalsta čekus izsūtīs pa pastu decembra sākumā. Pensionāri vēl saņems papildus īpašuma un ienākuma nodokļa kreditu, ko varēs pieprasīt 1974. gada nodokļu plāna ietvaros marta beigās.

● Ontario provinces ģimnaziju šāgada eksponātu izstādē pirmo godalgu kultūras nozarē, par labi iekārtotu latviešu novietni, saņēma „Michael Power" katoļu ģimnazijas audzēkņi Pēteris Zariņš, Mārtiņš Pērkons un Jānis Niedra.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavas vasaras sezonas beigu sarīkojumā 7. oktobrī 80 dalībnieku draudzes mājā noklausījās māc. A. Brieža vadīto svētbrīdi. Pēc tam sekoja Birutas Senkēvičas vakarēšanas uzvedums Vecie zaldāti ar E. Krēmanes, A. Bencones, F. Vilmaņa un J. Vandeļa piedalīšanos. Draudzes māc. A. Briedis, draudzes padomes priekšsēdis E. Ziplāns un Tālavas pārvaldes priekšnieks A. Amoliņš pateicās talciniekiem, kas veikuši draudzes mājas paplašināšanas darbus un pabeiguši arī ēkas ārpusi, apliekot to ar alumīnija plāksnēm. Izlozē starp citiem laimestiem Žaņa Esenberga gleznu laimēja A. Nuķis. Tālavas dāmu komitejas darbinieces O. Vandeles vadībā bija klājušas kafijas galdu. Tālavas pārvaldes priekšnieks A. Amoliņš pasniedza O. Vandelei pārvaldes velti — kafijas servīzi, viņas nesenajā dzīves gadu jubilejas gadījumā. Vakars devis pārvaldei 200 dol. atlikuma.

● Toronto latviešu biedrības 25 gadu jubilejas sarīkojumu 27. oktobrī plkst. 7.30 vak. Latviešu namā ar svētbrīdi ievadīs māc. A. Briedis, bet atceres aktu biedrības priekšnieks I. Alksnis; svētku runu teiks valdes locekļis J. Briedis. Galvenais uzvedums būs Aspazijas Prologs, kas savā laikā izrādīts Rīgas latv. b-bas jubilejā un kuŗa sagatavošanu vada L. Vasariņa un E. Krēmane, piedalotīes 7 tēlotājiem. Pēc tam dāmu komitejas rīkotās kopējās vakariņas un apsveikumi.

● Arhibīskaps A. Lūsis salaulājis Valdi Māri Lapsu ar Ilzi Bertušu, un Keitu Viljamu Lailiju (Liley) ar Karīnu Kanaviņu.

● Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops salaulājis Juri Bērziņu ar Viju Zuntaku, un Miku Slaucītāju ar Irēnu Stedi (Stead).

● Sv. Andreja draudzē plaujas svētku dievkalpojums bija pulcinājis ap 300 dievlūdzēju. Pēc dievkalpojuma dāmu komiteja bija rīkojusi draudzes vakaru ar māc. A. Čopa referātu — Pārdomas, kas tuvina Dievam. Vakarā piedalījās ap 250 draudzes locekļu.

● Apolonijas Sapales-Raikovskas (soprāns) un Anitas Rundānes (ērģeles) garīgs koncerts Blessed Sacrament baznīcā (24 Cheritan Ave.). Atlikums paredzēts par labu lietuviešu S. Jāņa Kristītāja baznīcai, kuŗa devusi latviešu katoļu draudzes dievkalpojumiem savas telpas bez atlīdzības.

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku sezonas atklāšanas balle 20. oktobrī pl. 7 vak. Latviešu namā. Aļņu, briežu u. c. medījumu izloze.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas draudzes vakars 20. okt. pl. 7 ar rakstnieces Indras Gubiņas referātu par tematu: Dieva jēdziens latviešu dzejā. Kafija. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Veco latviešu strēlnieku biedrības groziņu vakars 27. oktobrī plkst. 7 Latviešu namā. Ieeja pret ziedojumiem.

● Māc. A. Briedis kristījis Danu Mariju Vanagu, Bernarda un Glorijas meitiņu.

● Misisaga slimnīcā 5. oktobrī ar smadzeņu trieku 87 g. vecumā mirusi Emma Sīle, dzim. Henzela. Aizgājēju uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu 9. oktobrī izvadīja arhibīskaps A. Lūsis. Nelaikei paliek audžu meita Ilga un znots Francis Mērnieks ar ģimeni Kanadā.

● Humber Memorial slimnīcā 1. oktobrī 64 gadu vecumā miris Olģerts Neimers. Viņš bija dzimis 1909. gada 2. jūlijā Rīgā, studējis Latvijas universitātē un sastāvējis studentu korporācijā Patria. Kanadā ieceļojis 1950. gadā, strādājis šoseju un zemesceļu departamentā. O. Neimers bijis Latviešu daiļamatnieku savienības kasieris. Viņa sudrabā kaltais altāŗa krusts un svečturi pēc H. Merca zīmējuma rotā Sv. Jāņa dievnama altāri. Viņš gatavojis baznīcai arī sudraba kristāmo trauku un Sv. vakarēdiena biķeri. Kuka bēru namā un Prospect Cemetery krematorijā svētbrīdi vadīja archibīskaps A. Lūsis. Pie aizgājēja šķirsta stāvēja korporācijas Patria goda sardze. Korporācijas vārdā vainagu nolika arch. Egils Tannis, bet no korporācijas Tālavija atvadu vārdus teica Garklāvs. Daiļamatnieku savienība bija atsūtījusi ziedus. Aizgājējs atstāj Toronto dzīvesbiedri Vilmu, dēlu Andri Sv. Katrīnās, māsu Ainu un svaini Jāni Konci Toronto un otru māsu Zemmeli ar ģimeni Saskatūnā.

● Archibīskaps A. Lūsis 5. oktobrī izvadīja uz Jorkas latviešu kapiem 2. oktobrī mirušo 74 g. veco Alīsi Kunci. Viņa dzīvoja vienā mājā ar 2 draudzenēm — Elzu Villeru un P. Stašu, kuŗas arī dzīvoklī atrada pēkšņi mirušo A. Kunci. Nelaike bija vieniniece. Nākamā dienā, 6. oktobrī, archibīskaps uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja 85 g. veco Ievu Mariju Pērkoni, kas bija dzimusi Liepājā, bet mirusi 2. oktobrī savas meitas Austras mājā. Aizgājēja atstāj meitu Austru un znotu Kārli Arnesu ar mazdēlu Andri un mazmeitu Ilzi Toronto, otru meitu Veltu un znotu Jāni Krīgeru ar mazdēliem Induli un Juri un mazmeitu Gunu ASV, dēlu Alfrēdu ar 2 mazbērniem Toronto.

● DV Toronto nodaļas 23. gada svētku sarīkojums 13. oktobrī pl. 7.30 vak. DV namā ar atceres aktu un koncertu. Piedalīsies vanadžu koris Zīle, čellists Juris Ķeniņš, un pianiste Silvija Šultmane. Pēc tam saviesīgs vakars.

● LNJAK labvēļu vakariņas 27. oktobrī pl. 7 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās ar Pēdējo ākstu uzvedumu — Emigrācijas apskaidrošana. Pēc tam LNJAK valdes ziņojumi par turpmākās darbības iecerēm un pārrunas.

● DV Toronto nodaļas makšķernieku sacensībās 6. un 7. oktobrī Ontario ezera Braitonas līcī piedalījās 18 makšķernieki. E. Helda celojošo balvu jau otru gadu izcīnīja J. Greizis. Abu dienu kopnovērtējumā balvas saņēma: 1. v. Fr. Noveiko (523 p.), 2. V. Pundors (441), 3. v. J. Greizis (369), 4. v. J. Treijs (338). Jauniešu klasē 1. v. P. Zvirgzdgrauds (159). Sacensības vadīja J. Treijs ar punktu un svaru tiesnešiem O. Zvirgzdgraudu un Fr. Noveiko. Nodaļas sporta daļas vadītājs izteica pateicību nodaļas valdei par sniegto atbalstu aizvadītā sezonā.

Mūsu garīgās dzejas pārstāve to Janīna Babre (pa kreisi) un Latgaļu kultūras dienās Toronsoliste Ērika Beitāne (soprāns).
Foto: Verners Cinis

STIPENDIJA STUDĒJOŠIEM

Ziemeļkalifornijas latviešu ev.-lut. draudze šogad jau septīto reizi piešķirs Arvīda un Veras Zariņu fonda stipendiju 1000 dol. apmērā. Fonda nodibinātāji vēlējās, ka tik ilgi, kamēr fondā ir līdzekļi, draudzes valde katru gadu izrauga kandidātu, kam latviešu izcelsme un kas dzīvo ārpus Pad. savienības pārvaldītās vai dominētās zemēs — ikvienā vietā brīvajā pasaulē, kas runā latviski un studē kādu mākslas vai zinātnes nozari augstākā valsts atzītā kolledžā universitātes līmenī. Stipendiju paziņo katru gadu īsi pirms vai tieši 18. novembrī, tā godinot neatkarīgās Latvijas valsts piemiņu.

Līdzšinējos kandidātus izvēloties, draudzes valde vērtējusi arī jaunieša interesi un līdzdalību dažādās latviskās un kristīgās dzīves nodarbībās. Šo principu domāts ievērot arī nākotnē.

Jaunieši, kas atbilst augstāk minētām kvalifikācijām un ieinteresēti iegūt stipendiju, aicināti pieteikties, sniedzot īsu, paša sacerētu biografisku aprakstu savā rokrakstā, minot vecumu, dzīves vietu, intereses, aktīvitātes un centienus, atsūtot arī savas draudzes mācītāja vai kāda redzama sabiedriska darbinieka atsauksmi.

Pieteikumus adresēt draudzes priekšniekam A. Reinvaldam, 500 University Ave., Los Gatos, Calif. 95030, USA, un iesūtīt līdz š. g. 1. novembrim.

Saskaņā ar fonda noteikumiem draudzes valdei tiesības izvēlēties kandidātu vai ievākt papildziņas pēc saviem ieskatiem, kā arī rīkot rakstveida sacensības, ja nepieciešams.

Intelliģenta vecāka vientuļniece meklē
istabu un virtuvi
par mērenu cenu.

Lūdzu zvanīt tel.
531-6152 vai 537-1695

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Hamiltonā 20. septembrī viesojās rakstnieka Kārļa Skalbes meita Ilze Legzdiņa no Zviedrijas, kas rādīja diapozitīvus no K. Skalbes ģimenes albuma un lasīja sava tēva darbus. Vakaru Latviešu biedrības namā bija rīkojusi vanadžu kopa. Apmeklētāju skaits — 75. Pēc referāta vanadžu kopas priekšniece E. Šteina pateicās viešņai un pasniedza piemiņas velti.

● Septembrī Hamiltonā savas durvis atvēra Gallery Artesania (32 Hess St. S.), kuŗas īpašniece un vadītāja ir Dr. P. Vasariņa dzīvesbiedre, kas sakarā ar šo pasākumu savu vārdu pārdēvējusi par Hermi Vasari. Galerijā izstādīti mākslas un daiļamatniecības priekšmeti no Centrālās un Dienvidamerikas. Tā no Meksikas redzami daiļamatniecības izstrādājumi, kas darināti t. s. lakas technikā, keramika no dažādiem novadiem, audumi un rokdarbi, sienas segas, paneļi un gleznas eļļā ar simboliskiem motīviem. No Dienvidamerikas izstādīta privāta kollekcija — figūriņas, kas var interesēt ikvienu mākslas un vēstures cienītāju.

● Tālivalža Ķiķaukas darbu izstāde notiks Hamiltonā, Ten Mile House galerijā (555 York St.), no 20 līdz 28. oktobrim.

● Roberts Kreišmanis, pirmais latvietis Hamiltonā, kas kandidēja pilsētas vēlēšanās uz oldermaņa amatu, ieguvis 500 balsis. Viņš kandidēja 2. rajonā, kur dzīvo ļoti maz latviešu. Domājams, ka lielais balsu vairums nācis no viņa rajona latviešiem. Divas dienas pirms vēlēšanām Hamiltonas latvieši piedalījās R. Kreišmaņa organizētā vēlēšanu kampaņas braucienā. **J. G.**

VOLEJBOLA UN BASKETBOLA TRENIŅI

YMCA un TLSK atsākuši treniņus Mimiko vidusskolā. Vingrotavas treniņiem volejbolā — trešdienās un ceturtdienas vakaros no pl. 6.30—10. Ceturtdienas treniņi domāti galvenokārt vienību spēlētājiem un tos pārzina E. Skujiņš, bet trešdienas treniņus — E. Kraujiņš. Basketbola treniņiem telpas ceturtdienas vakarā no pl. 6,30—10. Zēnu un jaunatnes basketbolisti aicināti ierasties treniņos ne vēlāk kā pl. 7. Treniņus vadīs Imants Kārkliņš, izņemot katru pēdējo mēneša ceturtdienu, kad Sidrabenes basketbola skolas vadītājs Jānis Daugavietis aicina visus jauniešus piedalīties speciālos treniņos, kas uzskatāmi kā Sidrabenes basketbola skolas turpinājums ziemā. Informācijai zvanīt: 233-0960 (Ž. Zentiņš), 767-9964 (E. Skujiņš) un 767-3782 (E. Kraujiņš).

27. oktobrī pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās LNJAK
LABVĒĻU VAKARS
ar Pēdējo ākstu uzvedumu
Emigrācijas apskaidrošana
Pēc tam LNJAK valdes ziņojums par turpmākās darbības iecerēm un diskusijas.
Kafija ar cepumiem.

NOPELNU STIPENDIJU IEGUVĒJI ASV SKOLU APGABALOS

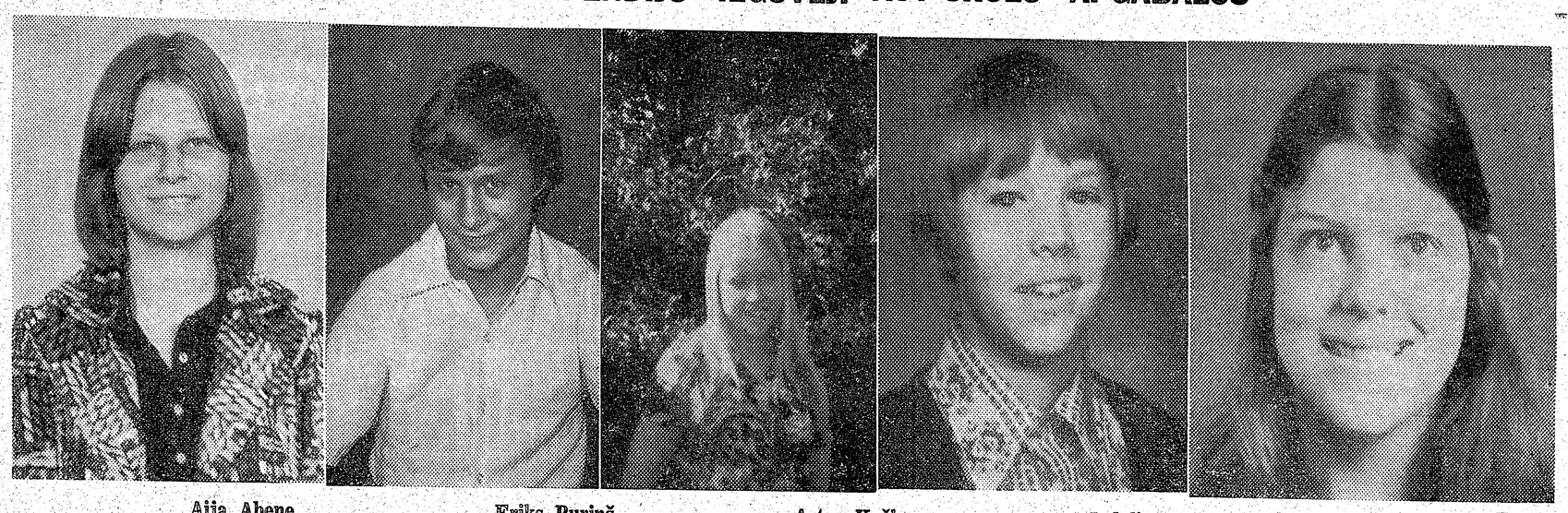

Aija Abene — Eriks Puriņš — Astra Kušķe — Indulis Brošs — Karina Orle

Izcilais tautas pūrs

PIRMAIS LATVISKA MANTOJUMA SEMINĀRS MONTREALĀ

Pirmais no paredzētajiem sešiem šādiem semināriem notika Sēnt Luka skolas telpās, un to atklāja Trīsvienības draudzes mācītājs Arturs Voitkus. No 68 reģistrētiem semināra dalībniekiem lielākā daļa bija jaunās paaudzes.

Pirmo referātu par latviešu tautas dainām nolasīja Dr. Vaira Freiberga. Referente norādīja uz atšķirībām latviešu un cittautu dainu starpā, uzsverot latviešu dainu kodolīgumu, un dziļo domu, bet arī lielo vienkāršību. Dainas lasot, lasītājam pašam jādomā līdz, jo daina ir skopa vārdos. Viena no dainu raksturīgām īpašībām ir spēja saskatīt necilā izcilo, bet tajā pašā laikā lielās dabas parādības un spēks miniatūrizēt, izvairoties no grandiozā, Dainas ignorē bailes, ļauno un briesmas, bet uzsver garīgo stiprumu, tās cenšas visu respektēt un saudzēt. Tas ir pretstatā ar citu tautu dainām, dziesmām un tautas ieskatiem.

Referente norādīja uz Latvijas folkloras pašreizējo darbu, pievēršoties tautas dziesmu kopšanai no tā saucajamiem tukšiem agrākajiem Latvijas apvidiem. Rīgas folkloras darbinieki paredzējuši izdot ap 1.200.000 dainu 15 sējumos, kas varētu iznākt 15 līdz 20 gadu laikā. Referente vēl norādīja, ka mūsu dainām ir ļoti daudz variantu.

Mūziķis un diriģents Andrejs Jansons referēja par latviešu tautas mūziku, kas ar savu mērenību atšķiras no krievu vai nu bezgala skumjām vai arī pārāk jautrām, kā arī vācu jautra un priecīga rakstura dziesmām. Krievu tautas mūzikā vērojama nekārtība, vāciešiem liela simmetrija un noteiktība, turpretī latviešiem asimmetrika, piecu daļu takts, kas savā būtībā ir ļoti raita.

Pēc Volfganga Dārziņa ziņām Latvijā bijuši 5 lielākie dziesmu centri — Vidzemē ap Cēsīm, Latgalē, Rucavas-Nīcas-Bārtas, Augstienes — Talsi, un Lielupes grīvas — Bauskas-Meitenes centrs. Populārā dziesma Pūt, vējiņi neesot cēlusies Daugavas krastos, bet bet gan Augškurzemes jūrmalā, domājams, no zvejniekiem un jūras braucējiem. Referents norādīja, ka par latviešu tautas dziesmu izcelsmes laiku varētu minēt agro dzelzs laikmetu (ap 500 g. pirms Kristus), pieņemot, ka tās varētu būt ap 3000 gadu vecas.

Ir divējādas tautasdziesmas, teicamās un dziedamās, un pēc A. Jansona domām pirmās esot sevišķi latviskas. Referents atskaņoja dažus Latvijas komponistu darbus, piem. Apkalna folklora attērpu, Aldoņa Kalniņa darbus un arī Raimonda Paula. Montrealas koklētājas-dainotājas demonstrēja latviskās kokles atskaņojumus.

Arnolds Bāliņš no Toronto referēja par latviešu tautas dejām, norādot, ka trešā māsa mūsu tautas tradicijām ir latviešu tautas dejas, pie kam ir ļoti grūti novilkt robežu starp tautas dejām un rotaļām, Esot gājušas bojā ap 360 nechoreografētas latviešu tautas dejas, kas laika tecējumā nav saglabājušās.

Trīsdesmitajos gados ļoti pazīstama latviešu tautas deju vācēju un kopotāju vidū kļuva Johanna Rinka, Jānis Ošs un vēlāk arī Jēkabs Stumbrs. J. Rinka kopā ar Jāni Ošu savākuši ap 33 tautas deju, bet J. Stumbrs izdevis 2 burtnīcas, kuŗās gan esot daudz choreografijas. A. Bāliņa vārdiem runājot, J. Rinka iecēla latviešu tautas deju atpakaļ tautā, J. Stumbrs tās uzlika atpakaļ uz skatuves. Kopš sešdesmitajiem gadiem latviešu dziesmu svētki saistīti ar tautas deju svētkiem, Visā brīvajā pasaulē pašreiz esot ap 1500 latviešu tautas deju dejotāju, un to skaits vēl aug. Tā Klīvlandē vien bijis ap 950 dejotāju. „Latviešu tautas deja ir uzkāpusi atpakaļ uz lielās skatuves," norādīja referents.

Tālāk referents minēja arī negatīvās parādības, kas saistās ar pareizu latviešu tautas deju dejošanu kā dzimtenē, tā šeit. „Īstā latviskā tautas deja ir nokļuvusi mūzejā," uzsvēra referents. Latviešu tautas dejām ir ļoti plašs un bagāts grupējums un liela soļu dažādība.

Montrealas Ačkups J. Zilkalna vadībā demonstrēja dažas tautas dejas, kuŗas komentēja A. Bāliņš, nobeidzot referātu ar piezīmi, ka vislatviskākā tautas deja ir Sudmaliņas.

Pirmā latviskā semināra otrā daļa sākās ar vakarēšanu, kuŗā piedalījās ap 40 jaunās paaudzes dalībnieku Aldas Plūmes un Daces Štauveres vadībā. Sarkanbaltsarkanas sveces latviskos koka svečturos deva gaismu vakarēšanas dalībniekiem, kuŗi ar jaukām dziesmām, tautas dziesmu tekstiem, runu koŗiem, ģitāres, klavieŗu un akordeona mūziku uzbūra skaistu vakaru. Pēc divu Daces Štauveres un Aldas Plūmes izdomas, rosības un atjautības norisa ne tikai sarīkojums, bet tās bija pratušas pulcināt kopā ap 40 meiteņu un zēnu šim sarīkojumam. Paveiktais radīja patīkamu pārsteigumu.

Arī visu turpmāko piecu latviskā mantojuma semināru programmas vadītājs būs Mārtiņš Štauvers.

Latviskā mantojuma semināri notiek Latviešu fonda ierosmē un aizgādībā. Daļēji tos financē Kanadas federālā valdība ar 2900 dol., daļēji pati latviešu sabiedrība. Pirmajā seminārā bija ieradies arī iekšlietu ministrijas pārstāvis Štāks. J. S.

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

PAZIŅOJUMS

PAR 1974. GADA NODOKĻIEM

TORONTO PILSĒTĀ

Nodokļu paziņojumus neizsūtīs visiem māju īpašniekiem un īrniekiem, kā tas bija iepriekšējos gados, izņemot tiem, kam būs lielākas pārmaiņas nodokļos. 1970. gada nodokļu saraksti tiks caurskatīti un izlietoti 1974. gada nodokļu aplikšanai.

Katra sūdzība par nodokļiem, kādi ievesti nodokļu aktīs, jāiesniedz Assessment Review Court" atbilstošo labojumu izdarīšanai, saskaņā ar Nodokļa likuma R. S. O. 1970., sekcija 52. –

Sūdzība jāizdara ar vēstuli vai atsevišķu veidlapu, kas pieprasāma Pilsētas ierēdņa nodaļā (City Clerk's Department) pilsētas valdē, un var sūtīt pa parasto pastu „Regional Registrar, Assessment Review Court, 1200 Bay Street, Toronto 181, Ontario, bet katrai citai personai — ar ierakstītu sūtījumu, ne vēlāk kā līdz šā gada 31. oktobrim.

Identifikācijas nolūkam lūdzu uzdot savu vārdu, pasta adresi un sūdzības iemeslus. Ja iespējams, minēt arī nodokļa reģistra numuru, ielas adresi, zemes gabala numuru un pilsētas pašvaldību, kur sūdzības īpašums atrodas.

Nodokļu reģistrus var pārbaudīt Pilsētas ierēdņa nodaļā, pilsētas valdē, no pirmdienas līdz piektdienai, no pl. 8.30 līdz 4.30 pēcp.

Gordon T. Batchelor,
City Clerk

Teiksmainais papardes zieds izplaukst ne tikai Jāņu naktī, ko laikam neviens nav atradis, bet tas uzziedējis rudenī, kā tas redzams augšējā attēlā, kuŗu ar savu foto kameru uztvēris mūsu fotografs J. Liģers Austras Vītoliņas dārzā, Osingtona ielā Toronto.

Latvijas goda konsuls Toronto kultūras dienas Toronto. Dr. E. Upenieks atklāj Latgaļu
Foto: Verners Cinis

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

13. oktobrī, pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē ALT Vašingtonas ansambļa dalībnieku Andas Uršteinas un Osvalda Uršteina dialogs dzejā.

13. okt. pl. 7.30 vakarā Latviešu namā Latviešu nama gadasvētki. Spēlēs ILTAL kapella.

13. oktobrī DV namā DV Toronto nodaļas 23. gada svētku sarīkojums pl. 7.30 vak.

13. un 14. okt. Saulaines vasaras sezonas slēgšana un apkopšanas talka.

14. oktobrī, pl. 12 dienā — TLMM klubs rīko rudens sezonas tītaru šaušanas sacensības Bērzainē.

20. oktobrī, pl. 7 vak. — Latviešu namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle ar medījumu un zivju izlozi.

21. oktobrī, pl. 4 pēcp. Latviešu nama galvenajā zālē gadskārtējais latviešu pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu.

25. okt. pl. 8 vak. Latviešu namā māc. R. Ekšteins atsāks Pārdomu vakarus. PPirmais temats: „Mūsu planētas - zemes problēmas."

27. okt. pl. 7 vak. Latviešu nama 2. stāvā Veco latviešu strēlnieku biedrības groziņu vakars. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

27. okt. pl. 7.30 TLB 25 g. jubilejas sarīkojums Latviešu namā.

3. novembrī — Kolumbus zālē TLB dāmu komitejas kabarē vakars pl. 6.30 ar kokteili un 7,30 koncerts „Trīs no Pārdaugavas" un Ilmārs Dzenis. Balle.

4. nov. pl. 5 Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.

4. novembrī — pl. 3 pēcp. Latviešu namā „Trīs no Pārdaugavas".

10. nov. Dižđanča uzvedums.

10. nov. DV Toronto nod. Mārtiņu vakars.

17. nov. pl. 7 vak. Ītona auditorijā Latvijas valstssvētku 55 g. atcere.

24 novembrī pl. 7.30 vak. Latviešu namā latviešu katoļu gadskārtējais sarīkojums ar bazāru - loteriju.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

HAMILTONĀ

20. oktobrī pl. 7.00 Hamiltonas DV gadasvētki ukraiņu baznīcas telpās, 821 Upper Wentworth, pie Mohawk Rd. Dziedās vanadžu koris „Zīle" no Toronto.

24. nov. pl. 6.30 Royal Connaught viesnīcas Kristall zālē 18. novembŗa sarīkojums. Dziedās vīru ansamblis „Kalvis" no Toronto. Pēc tam saviesīgs vakars ar deju.

KIČENERA-VATERLŪ

20. oktobrī, pl. 7 vak. Croatia kluba telpās, (Shantz Station) Hwy. 7 divas jūdzes ziemeļos no Breslavas, DV Kičenera-Vaterlū nodaļas 21 gada darbības atceres sarīkojums ar vīru koŗa Viesturs koncertu un saviesīgu dzīvi.

SADBERIJA

Latvijas valsts dibināšanas atceres koncerts ar DV Toronto nod. sieviešu koŗa Zīle piedalīšanos notiks sestdien, 10. novembrī, pl. 7 vak. SAMPO zālē, Antwerp ielā. Svētku runu teiks rakstniece un sabiedriskā darbiniece Biruta Senkēviča. Pēc koncerta deja.

Toronto Latviešu Koncertapvienības koncerti St. Lawrence Centre, Town Hall

18. okt. 8.30 pianiste Verena Stelpe - Dambrane.

27. nov., pl. 8.30 operdziedātāja soprāns Ruta Gerke.

14. febr. pl. 8.30 čellists Jānis Laurs.

21. martā pl. 8.30 bass-baritons Andrejs Kurmiņš.

4. maijā pl. 7.30 ārpuskārtas sarīkojums (vietu izziņos vēlāk) Emīļa Melngaiļa dziesmu vakars 100. dzimšanas dienas atcerei.

Teātŗa dienu izrādes Town Hall, Toronto

22. novembrī pl. 8.00 vak. — Moljēra Tartifs. DV TK inscenējums.

23. nov. pl. 8.00 vak. — G. Alchimoviča Viļņi. Indianapoles drāmatiskā ansambļa inscenējums.

24. nov. pl. 1.00 pēcp. — M. Zīverta Tīreļpurvs. Toronto teātŗa inscenējums.

24. nov. pl. 6.00 vak. — Hartoga Debessgulta. Sanfrancisko Mazā teātŗa inscenējums.

Arnolds Rasa

Noslēpumi dzejnieka dzīvē

VILIM VELDREM BŪTU 65 GADI

Ja dzejnieks Vilis Veldre atrastos mūsu vidū, mēs būtu varējuši viņu apsveikt 20. septembrī ar pāriešanu seniora kārtā. Grūti iedomāties, kāds viņš izskatītos šinī vecumā, kad sudrabs rotā deniņus, jo Vili Veldri pazinām kā jaunekļīga, gandrīz zēniska izskata vīru, kas 32 gadu vecumā pēkšņi pazuda bez vēsts.

Vilis Veldre, īstā vārdā Fricis Gulbis, dzimis 1908. gadā Džūkstē, bet vecāki, — tēvs bijis pagasta darbvedis, — iepirkuši lauku mājas Vandzenes Kalējus (Talsu apriņķī), un tā Talsi un apkārtne kļuvuši par dzejnieka otru dzimto pusi. Tur pavadīta bērnība, jaunība un arī lielākā daļa vēlākā mūža.

Nevar nepieminēt dzejnieka īpatnējo pārliecību, ka viņā bija iemiesojies Rūdolfa Blaumaņa gars. Tas atgādina dažu austrumu tautu ticēšanu dvēseļu ceļošanai. Starp Blamaņa miršanu un Veldres piedzimšanu bija dažu dienu atstarpe. Šo savas dzīves īpatnējo uztveri viņš man pastāstīja kā noslēpumu (ko nevienam citam neesot teicis), pēc tam kad atgriezās no Kokneses, kur Brīvās Zemes redakcijas uzdevumā, šķiet, 1938. gadā, apciemoja Blaumaņa Purva

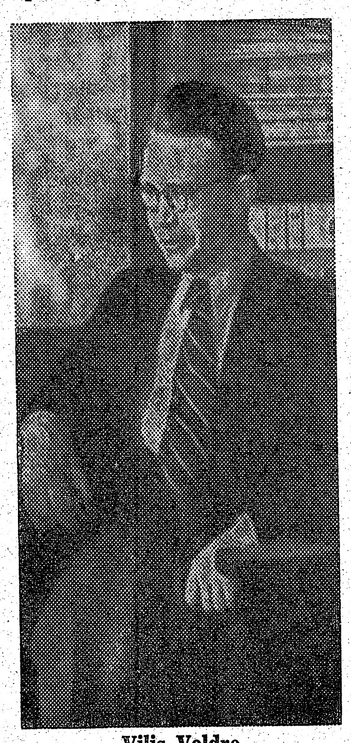

Vilis Veldre

bridējā un Ugunī pieminēto Kristīni. Tā bija Svile-Peņģerote, kas torieiz dzīvoja Koknesē, bet jaunībā bija Blaumaņa „lielā mīlestība". Kad viņa aizgāja pie cita, Blaumanis toreiz sacerēja pazīstamo dzejoli Vēl tu rozes plūc, un pats „staigāja kā pa rudeni".

Viļa Veldres saruna ar Kristīni, kas toreiz bija jau sirma kundze, ilgusi vairākas stundas. Sajūta bijusi tāda, ka viņi pārcilātu kopējas jaunības atmiņas, un viņi abi raudājuši. Kad V. Veldre man to stāstīja, viņam pašam acis kļuva valgas.

Ka viņā bija atdzimis Blaumaņa gars, Veldre demonstrēja ar savu rokrakstu, kas ļoti atgādināja Blaumaņa īpato rakstīšanas veidu. Pat Blaumaņa jaunības portretam bija sava līdzība ar Veldres foto attēlu.

Pirmā pasaules kaŗa laikā, kad Kurzemē ielauzās vācieši, Vilis Veldre kopā ar vecākiem un gados jaunāko māsu Annu devās uz Krieviju. Tur viņš pārdzīvoja visas revolūcijas briesmas un badu un iemācījās pazīt lieliniecismu, bet atceļā uz dzimteni pazaudēja tēvu. Tas mira Rostovā pie Donas.

Skolā — Rīgā un Talsos — sākumā bijis kluss, atturīgs zēns, liels grāmatu lasītājs un parādījis īpašas dāvanas zīmēšanā un labu domrakstu sacerēšanā. Jau skolas gados viņš uzrakstīja pirmos dzejoļus, bet viņa domu pasaule bijusi skumja. Tad dzīve pamazām samezglojusies — viņš iemīlējies. Klusais jauneklis kļuvis aktīvs, dinamisks, pat trauksmains. Viņam iznācis konflikts ar skolas vadību, tā ka pārgājis uz citu skolu — skolotāju institūtu, kur arī radušās nesaskaņas ar skolas vadību. Viņš gluži jauns nodibinājis ģimenes dzīve. Sācies smags pienākuma pilns dzīves posms, bet bagāts savas personības veidošanā. Trūkums jo bieži vien bijis viesis jaunā pāŗa mājās — kaut kur jumta istabiņā, jo īpaši tāpēc, ka dzejnieks gribējis pārtikt no dzejas. Toreiz viņa pseudonims bija Jānis Trimda.

Reiz jautāju, kā viņš, jauneklis būdams, izvēlējies šādu pseudonimu? Viņs paskaidroja, ka dzīvē juties it kā trimdinieks svešumā. Tad iznāca viņa pirmais dzejoļu krājums — Vaļsirdība, kuŗā daudz jaunības sajūsmas, vaļsirdīgas atzīšanās, bet pāri visam staro mīlestība, izteikta gleznos pantos.

Tad pēkšņi kādā dienā Jāņa Trimdas vairs nav: tas laikam bija 1935./36. gadā — rakstniecības pasaulē parādījās dzejnieks Vilis Veldre.

Ar Vili Veldri iepazinos Brīvās Zemes redakcijā. Manā priekšā stāvēja apm. 28 gadus vecs vīrs, labāk sakot, jauneklis — tumši brūniem kupliem matiem, melnām raga acenēm, smaidīgs, laipns, kluss, atturīgs, bet savā reizē arī asprātīgs un laba humora teicējs un cienītājs. Nekad netiku redzējis Veldri bravūrīgu, tukšas lielības pilnu vai iedomīgu. Kad iepazinu dzejnieku tuvāk, zināju, ka viņa raksturā tomēr kaut kas skumjš, rezignēts, jeb, kā viņš pats atzinās kādā vakarā sarunā mūsu dzīvoklī: „Es tomēr esmu pēc savas dabas pesimistiski noskaņots . . ." .

Tanī vakarā viņš ļāva vairāk ieskatīties savā dvēselē, tā sakot, paraudzīties zem klusās, smaidīgās maskas. To viņš uzliekot, kad izejot ļaudīs, — jo nevienam netīkot redzēt drūmas, nomāktas sejas, netīkot klausīties citu bēdās, rūpēs. Tās visiem pašiem esot gana. Tad jo vairāk dzejnieka pienākums esot rādīt dzīves gaišo pusi. Un viņš ļāva savai spalvai pludināt rindas, kas pauda gaišu noskaņu, prieku, optimistisku pasaules atstarojumu.

Protams, tad viņam bija aiz muguras visi trūkuma un brāzmainie ciešanu un dziņu gadi, un dzejnieka dzīves laiva iepeldēja rāmākos ūdeņos. Dzīvē visapkārt bija tik daudz jauka skaistajā Dieva pasaulē. Un visam tam dzejnieks ļāva atspoguļoties savā dzejā. Viņa nākošais dzejoļu krājums bija ar nosaukumu — Prieks.

Toreiz viņa ģimene — kundze un divi meitas (Aija un Taiga) dzīvoja pastāvīgi uz laukiem — Vandzenes Kalējos, bet dzejnieks uz laiku bija iebraucis Rīgā, tā sakot, sapelnīt naudu: strādāja redakcijā (Tēvija) un pa vakariem mājās, kaut kur Dzirnavu ielā. Pilsētas dzīve viņam nebija tuva.

Dzejnieks jutās vientuļš. Vakaros viņš gāja uz Daugavmalu Valdemāra ielas galā skatīties saules rietu, kā Kurzemes pusē, kur bija viņa mājas, nogrima saule aiz Spilves pļavām. Un pēc dažiem mēnešiem Veldre atkal aizbrauca uz savām tēva mājām, kur saimniekoja viņa māte un māsa. Pēdējā bija skolotāja vietējā skolā.

Kādā vietā Veldre saka, ka nekas neesot tik jauki kā pārnākot mājās, atvērt durvis, nostāties uz sliekšņa un pateikt — Labdien!

Kad V. Veldre ieradās Rīgā, viņš allaž bija gaidīts ciemiņš mūsu mājās jeb, kā viņš pats smējās — „jānāk meklēt naktsmājas."

Kad Veldre iebrauca ar rīta vilcienu Rīgā, viņš ieradās pie manis redakcijā un tad, līdzko iznāca avīze (tas bija ap pl. 12 dienā), mēs abi devāmies uz mūsmājām. Mēs toreiz dzīvojām Zemitāna laukuma rajonā, apm. 5 minūšu attālumā no Biķernieku priedēm, kur veidojās jauna pilsētas daļa. Tur bija kluss, tīrs gaiss, un pavasaŗos viss grima ziedošos dārzos.

Veldrem jau pilsētas dzīve nepatika. Līdzko bijām pie VEF'a fabrikas, izkāpām no tramvaja un gājām kādu kilometru pa Aizkraukles ielu pa zaļu mauriņu. Toreiz šī iela vēl nebija asfaltēta. Mēs sarunājāmies par kaut ko — un es pēkšņi skatos — Veldre kļuvis domīgs, iet, pieliecis galvu, it kā savā nodabā, un, šķiet, kaut ko skaita pie sevis. Es, protams, viņu netraucēju, un pēc brīža viņš skandēja skaļi. Bija radies dzejolis. Sākumā it kā nedroši, vēl dažus vārdus pārmainīja, pārbaudīja atskaņas, un tad divi panti bija gatavi. Vēlāk mājā radās pārējie panti.

Jā, Vilis Veldre dzejoja ātri, viegli, it kā putns dzied zara galā, nepiespiesti, brīvi. Ne velti viņu sauca par dzejnieku no Dieva žālastības. Bet nav jādomā, ka viņš nebūtu pazinis arī pūles un grūtumus radīšanas darbā, īpaši tā saucamās „vārdu mokas", kad dzejniekam vai rakstniekam pietrūkst īstā vārda, lai izteiktu attiecīgās jūtas un jutoņu noskaņas.

(Turpinājums 11. lp.)

Noslēpum

(Turpinājums

Citreiz, atce
iebrauciș ar p
cienu, tad vi
pēkšņi ieradā
pilsētā. Un v
kā mājās: no
āva kurpes u
dīvāna. Pēc
citi mājinieki
pie miera, mi
bija īsti ieka
tās bija par
lu, kādu rak
zofijas vai r
vai par kādu
Pulkstenis rā
rīta stundu.

Kādreiz, t
1939. gada v
īsa un ap p
kal svīst ga
modies skato
stātām durvī
krēslainā ga
balts tēls. F
pie rakstām
tas izlīdis,
lis Veldre u
viņš skandēj
joli, kas bija
atceros, par
dažām dien
spiests laikr

Tanī laikā
bojās par
mākslas nod
toru. (Tēvija
raksts, un V
laukiem un
dzejas). Viņa
atbildēt ja
kiem īpašā
nieks. Bija
lasīt šīs at
daudz asprā
spēle, bet ar
dzejdaļa gu
rakstu abonē
vien.

Kā jau m
pilsētas dzīv
reiz, ejot p
mums pretī
Ād. Erss,
Mēs viņu sv
tuvu paied
Erss mūsu
ja. Viņš bi
pasaulē. Ta
dams Ersa
„Nu, te pil
nevar dzīvo

Un tāpēc
bija apsta
stundām n
pilsētas ar
kaudzēm, v
kādam jaun
mojis drau
dzās uz sav
lējiem, iegr
sumā.

„Klusie ļa
apaugloja
viņš laida
grāmatas:
nētiem dze
laikā iznāc
ceļojuma a
vēki, toreiz
grāmata la
droši vien,
laika paau
vi romāni
li un meita
noveļu. Vē
— 2. grāma
zvejnieku c
sākot no K
Igaunijas
ta par Spr
ces Annas
ci, Stāsti
citi danči.

Noslēpumi . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

Citreiz, atceros, Veldre bija iebraucis ar pēcpusdienas vilcienu, tad viņš vakara krēslā pēkšņi ieradās pie mums ārpilsētā. Un viņš arvien jutās kā mājās: novilka svārkus, noāva kurpes un atlaidās slīpi uz dīvāna. Pēc vakariņām, kad citi mājinieki drīz vien posās pie miera, mūsu sarunas tikai bija īsti iekarsušas. Parasti tās bija par literātūru, mākslu, kādu rakstniecības un filozofijas vai reliģijas problēmu, vai par kādu jaunu grāmatu. Pulkstenis rādīja otru vai trešo rīta stundu, kad gājām gulēt.

Kādreiz, tas laikam bija 1939. gada vasarā, kad nakts īsa un ap pusčetriem jau atkal svīst gaisma, pēkšņi pamodies skatos pa pusvirā atstātām durvīm — blaku istabā krēslainā gaismā kustas kāds balts tēls. Piecēlies redzu — pie rakstāmgalda, kā no gultas izlīdis, apakšveļā sēž Vilis Veldre un raksta. No rīta viņš skandēja savu jauno dzejoli, kas bija radies naktī. Cik atceros, par bērziem, un pēc dažām dienām tas bija iespiests laikrakstā Tēvija.

Tanī laikā Vilis Veldre darbojās par laikraksta Tēvija mākslas nodaļas otru redaktoru. (Tēvija bija nedēļas laikraksts, un V. varēja dzīvot uz laukiem un pa pastu rediģēt dzejas). Viņa speciālitāte bija atbildēt jaunajiem dzejniekiem īpašā nodaļā — Vēstulnieks. Bija tīrais baudījums lasīt šīs atbildes: tur bija daudz asprātību, veikla vārdu spēle, bet arī daudz dzīves un dzejdaŗa gudrību. Daudzi laikrakstu abonēja šās nodaļas dēļ vien.

Kā jau minēju, V. Veldrem pilsētas dzīve nepatika. Kādreiz, ejot pa Blaumaņa ielu, mums pretī nāca rakstnieks Ād. Erss, nogrimis domās. Mēs viņu sveicinājām, samērā tuvu paiedami gaŗām, bet Erss mūsu sveicienu neredzēja. Viņš bija, tā sakot, citā pasaulē. Tad Veldre, attaisnodams Ersa rīcību, piebilda: „Nu, te pilsētā nemaz citādi nevar dzīvot . . .”

Un tāpēc viņš pats, līdz vien bija apstaigājis redakcijas, stundām nosēdējis valsts vai pilsētas archīvā pie grāmatu kaudzēm, vākdams materiālus kādam jaunam darbam, apciemojis draugus, — tūlīt steidzās uz saviem Vandzenes Kalējiem, iegrimdams lauku klusumā.

„Klusie ļauki un rāmā tāle” apaugļoja dzejnieka garu, un viņš laida klajā grāmatu pēc grāmatas: bez divi iepriekš minētiem dzejoļu krājumiem īsā laikā iznāca viņa vērojumi un ceļojuma apraksti Ceļi un cilvēki, toreiz vienīgā tāda veida grāmata latviešu valodā, ko, droši vien, būs lasījuši visi tā laika paaudzes cilvēki. Tad divi romāni — Dižmuiža un Dēli un meitas, virkne stāstu un novelu. Vēl ceļojuma apraksti — 2 grāmatas par Latvijas zvejnieku ciemiem un jūrmalu, sākot no Kuršu kāpām līdz Igaunijas robežai. Tad grāmata par Sprīdīšiem — rakstnieces Annas Brigaderes rezidenci, Stāsti par mūsmājām un citi dančī.

Latgaļu kultūras dienu rīcības komiteja, no kreisās: V. Miklaševics, Dr. E. Upenieks ar dzīves biedri, prāv. Dr. B. Kokins, A. Vuciņš, M. Gabrāne, A. Gertmanis, J. Pērkone, S. Gabrāns, J. Bružis, K. Zariņa, K. Boriss, A. Zvīdris un K. Zeps.
Foto: Verners Cinis

SumināJums Latgalei

(Pārnesums no 1. lp.)

tuviešu Augšāmcelšanās baznīcā, kur dievkalpojumu vadīja prāv. Dr. B. Kokins, piedaloties prāvestiem B. Baginskim, St. Mozgam un tēvam Jānim. Dziedāja katoļu draudzes koris, ērģeles spēlējot Pēterim Zariņam.

Pēc dievkalpojuma un kopējām brokastīm Igauņu namā sākās jaunatnes rīts, kuŗu vadīja Kornelija Zariņa. Programmā bija tautas dziesmas, vijoļu un klavieŗu koncerts, bet nobeigumā astoņas tautas dejas Toronto latviešu katoļu vienības tautas deju kopas Abrenīte 14 dejotāju izpildījumā un Birutas Niedras vadībā. Solistus pavadīja Vera Langenfelde, kas ir arī Toronto mūzikas skolotāju apvienības prezidente. Ievadījumā divas tautasdziesmas nodziedāja meiteņu kvartets — Silvija Aveniņa, Anna Broka, Sandra Dzirnekle un Laura Zariņa. Pēteris Zariņš uz klavierēm atskaņoja paša komponētās Latgaļu dziesmu parafrazes, kas bija viņa pirmatskaņojums, un J. Ivanova Trīs skicējumus klavierēm, kā arī pavadot sava brāļa Andŗa Zariņa Čardašs. Richards Upenieks ņa vijoles solo — V. Monti atskaņoja uz vijoles G. Tartini Sonatīnu, bet duetā ar Edmundu Treiju — Maza duetu. Rīcības komitejas vārdā A. Budže pēc koncerta pasniedza aploksni Abrenītes vadītājai Birutai Niedrai un Pēterim Zariņam.

Jauniešu priekšnesumus noklausījās ap 300 apmeklētāju, tikpat daudziem paliekot arī uz rakstnieku cēlienu, kas tūliņ sekoja. Rakstnieku parādi ar uzrunu ievadīja rīcības komitejas priekšsēdis K. Zeps, pēc kam cēliena vadību pārņēma prof. Jāzeps Lelis, piedaloties 14 autoriem. Viss cēliens, izņemot Dr. Heronimu Tichovski un Paulīnu Zalāni, kas atzinās, ka latgaliski rakstīt nav mācījusies, norisa latgaliešu izloksnē, kas apmeklētājiem, kuŗi cēlušies no citiem Latvijas apgabaliem un dialektu neprata, sagādāja visai lielu

Dr. H. Tichovskis, kas pirmais ievadīja Latgales rakstnieku un dzejnieku parādi, īsā, bet labi pārskatāmā priekšlasījumā iepazīstināja ar rakstnieku un dzejnieku radīšanas procesu, kuŗā top daiļdarbs. Bonifācijam Briškam bija kāds atmiņu tēlojums, atceroties arī 1917. gada revolūciju Krievijā, atgriešanos dzimtenē un ar to saistītos pārdzīvojumus, papildinot savu lasījumu ar skaņu lentes atskaņojumu — garīgu dziesmu Labā nakts, ko dzied Latgalē un kāds bija arī viņa stāstījuma vadmotīvs. Prof. Leonards Latkovskis iztirzāja Latgales sētas jēdzienu, vēlāk nolasot arī vairākus dzejoļus, uzburot īsās vārsmās Latgales ainavas. Tādi dzejoļi bija Latgales plostnieks, Vasaras nakts dzimtenē, Tēva tīrumā, Ganiņa lūgšana un citi.

Antons Zvīdris bija sagatavojis gaŗāku referātu par Miķeļa Briška Latgales valodas pētījumiem, bet laika trūkuma dēļ referātu nepaspēja pabeigt. Pēteris Zariņš stāstīja par Latgaļu tautasdziesmām, kādu kopā ar Melngaiļa komponētām un garīgajām dziesmām ir ap 10.400. Varbūt tās kādreiz parādīsies iespiedumā.

Paulīna Zalāne literārā valodā lasīja savu dziļi emocionāli apgaroto dzeju, skumju, bet stipras ticības apdvestu: Tumsas karogi augstos mastos plīvo, raud Lubāna, vilkaču izbradāta. — Kā lai tevi sargāju? — jautā dzejniece. Kādā citā dzejolī viņa apliecina savu ticību (Nesagaidīšu šai saulē, gaidīšu viņsaulē). Jānim Klīdzējam nebija īpaši izvēlētu darbu, viņš ciema kukulim bija atnesis pats sevi un sveicienu no Latvijas skolotāja Stefāna Seiļa, pats juzdamies it kā noreibis šajos daudzajos Māras zemei veltītos sarīkojumos, skatoties tajos kā kaleidoskopā. Genoveva Jasmane nolasīja Vladislava Bojāra divus dzejoļus.

Vairāku pazīstamu grāmatu autors Antons Rupainis, sirsnīgu aplausu apsveikts, ar sirsnīgu humoru atbildēja: „Es atbraucu parādīties, ka esmu vēl dzīvs.” Rakstnieks piebilda, ka būtu jādzīvo vēl otrs mūžs, lai visas daudzās ieceres īstenotu. Viņam bija kāds plašāks apcerējums par Jezuītu ordeni un iespiedumdarbu aizlieguma laiku Latgalē.

Mūsu reliģiskās dzejas pārstāve Janina Babre literārā valodā lasīja episku tēlojumu par Rēzeknes nopostīšanu gaisa uzlidojumā 1944. gada Zaļā ceturtdienā, kad gāja bojā arī Latgales literāts Alberts Sprūdžs. — Kas Rēzeknē bija ko postīt, šajā ceriņu un rožu pilsētā? — jautāja dzejniece. Otrs viņas dzejolis bija Latgoles mōte, kuŗu sniedza dialektā. Konstantīns Strods-Plenciņiks lasīja kādu gaŗāku tēlojumu, bet Antonam Zvīdriņam bija dzejolis — Pie Latgales altāŗa. A. Raidonis nolasīja Jezupa Grišāna atmiņu tēlojuma fragmentu, pēc kam Jāņa Mozgas-Leidumnīka divus dzejoļus nolasīja J. Lelis. Marija Andžāne bija atsūtījusi divus savus dzejoļus, kuŗus nolasīja A. Borisa.

Pēc priekšlasījumiem un literāra darbu sniegumiem bija paredzētas arī pārrunas, kuŗas ievadīja Dr. E. Upenieks, bet ieilgušā laika dēļ tās neturpinājās, un pēc V. Miklašēvica pateicības vārdiem Kultūras dienu rīkotājiem, sarīkojumu dalībniekiem un apmeklētājiem, visi vēl pulcējās atvadu maltītei.

Latgaļu kultūraş dienas pabeidzās pirmdien ar kopēju izbraukumu īrētā autobusā un privātās mašīnāş uz latviešu katoļu lauku īpašumu Mežciemu, kur paskaidrojumus par tā tapšanu un izveidošanos sniedza izbraukuma vadītājs V. Miklašēvics. Pie lielā krusta notika dievkalpojums, kuŗu vadīja tēvs Jānis. Izbraukumā piedalījās 60 dalībnieku, galvenokārt tālīnie ciemiņi. K. S.

Toronto latviešu katoļu vienības tautas deju kopa Abrenīte dej o jaunatnes rītā.
Foto: Verners Cinis

Pēc ilgām ciešanām, drīz sekojot savam dzīves biedram, mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

Mia Bulle dzim. Fisahn

dzimusi 1896. gada 4. decembrī Heilsbergā, Vācijā, mirusi 1973. gada 7. oktobrī Toronto.

Dziļās skumjās

meita, znots, mazbērni un svaine
Toronto, māsas un brālis Vācijā un radiniece ciemā no Latvijas

Novīst ziedi,
Apklust vēji,
Piekūst gājējs,
Ceļš bij grūts.

Latvijas vīru koŗa Dziedonis Liepājas nodaļas karogs, kas nodots glabāšanā Tautas mākslas krātuvei Gaŗezerā. Attēlā pa k reisi Gaŗezera valdes priekšsēdi s N. Riekstiņš, pa labi — karoga nodevējs bij. koŗa priekšnie ks Jānis Strautnieks un krātuve s pārvaldes loceklis V. Miķelsons.
Foto: F. Ritums

Liepājas koŗa vēsturiskais karogs Gaŗezerā

TO NODEVIS BIJUŠAIS KOĶA PRIEKŠNIEKS JĀNIS STRAUTNIEKS

Bez rosmēm vasaras vidusskolā, bērnu vasaras nometnē un vasarnieku ezermalā Dzintaros, Gaŗezerā vasaras sezonā risinājās arī svētdienas rīta dievkalpojumi brīvdabas baznīcā, koncerti un citi sarīkojumi. Aizvadītā sezonā katru nedēļas nogali notika divi vai vairāki sarīkojumi. Daudzus referātus bija iespējams noklausīties arī darbdienu vakaros, ko rīkoja vidusskola. Sezonā pavisam notikuši 11 dievkalpojumi un daudzi citi sarīkojumi, piedaloties arī vidusskolas audzēkņiem un nometnes bērniem. Dažus dievkalpojumus kuplinājis vidusskolas meiteņu koris G. Skujiņas vadībā.

Bez sešiem koncertiem un trim uzvedumiem notikušas arī četras izstādes, divas filmu izrādes un viens rakstnieku cēliens. Sarīkojumu izpildītājiem atteicoties no atlīdzības, sarīkojumi un dievkalpojumu kolektes ienesušas Gaŗezeram vairāk nekā 4000 dol. Gleznu izstāžu rīkotāji ziedojuši Gaŗezeram gleznas. Tā tagad vidusskolas telpas rotā Maijas Vilkes un Bernharda Sniedzes gleznas. Divi darbi nodoti loterijas izlozei. Sarīkojumus un citus darbus kārtojuši V. Miķelsons, O. Jēgens, P. Līzenbergs, A. Blankenburģis, Lalita Lielzuika u.c.

Gaŗezera akcionāru sapulcē 29. septembrī Vasaras skolu fonda priekšsēdis Dr. Markus ziņoja, ka ar šī fonda pilnvarnieku kollēģijas sēdes lēmumu izveidotā Tautas mākslas krātuve nodota Gaŗezera īpašumā. Sapulces vadītājs Dr. R. Zemjānis vērtīgo dāvinājumu pieņēma ar pateicību.

Vasaras skolu fonds priekš apm. 2 gadiem ar Gaŗezera pārvaldes piekrišanu, izlietoja fonda atvēlētos 2000 dol. Tautas mākslas krātuves izveidošanai vidusskolas telpās. Darbu veica fonda izraudzītas personas — O. Grīns, V. Miķelsons un A. Rieksts, izveidojot krātuvi ar eksponātiem, kuŗus nodevuši atsaucīgi dāvinātāji. Krātuve, bez četriem dažādu novadu tautas tērpiem saņēmusi vēl dažāda veida priekšmetus ar vēsturisku vērtību. Pēdējās dienās krātuve saņēmusi Klīvlandes dziesmu svētku komitejas dāvināto manekenu ceturtajam tautas tērpam.

Jānis Strautnieks no Stramfordas, Konektikatā, ieradās Gaŗezerā, lai nodotu agrākās Latvju vīru koŗa biedrības Dziedonis Liepājas nodaļas vēsturisko karogu līdz ar citiem šī koŗa materiāliem, kā mākslinieciski veidotu sudraba karoga uzgali, 12 karoga naglas, kuŗās veidoti Liepājas organizāciju vapeņi, sudraba alus kausu, ozollapu vainagu sudrabā, koŗa vēstures grāmatu un citus priekšmetus.

J. Strautnieks, kas bijis koŗa priekšnieks, šīs mantas glabājis kā ļoti dārgas piemiņas, bet tagad izšķīries tās nodot Gaŗezeram līdz aizvešanai uz atbrīvoto Latviju. Bez tam J. Strautnieks nodeva grāmatu klētij arī Rūdolfa Blaumaņa kopoto rakstu 7 sējumus un solīja Gaŗezeru apciemot arī nākotnē, kaut dzīvo ap 800 jūdžu tālu.

V. Boķis

PĪTERS SMUKAPUČE

JOŅA KLIDZĒJA TĒLOJUMS

(Nobeigums)

Jam aiz mugoras īsasauce jautrs bolss, kas lūcējos smīklūs:

„Nu es tevi reiz nūtvēru, Pīter. Tagad zynu — kas tu par bišu kūpēju. Pīrunoj sovas bites, lai tos līņ sīvīšu ozutēs. Un kod šos soc spīgt, Pīters ir paleigs eistā laikā un zvejoj pa vīnai vīn biteitei nu Orestīnes ozutes orā. Byus tovai Tekļai jopastosta."

Pazyna nu bolsa, ka tys jautrais mēļotojs beja, Pītera sābris ūtrajā pusē, Jānis Cīrulis. Jī obi bīži goja vīns pi ūtra pasarunotīs, īdzert kūpā pa ols butelei un šod un tod brauce kūpā izvilkt kaidu zivi.

„Tu jau zyni myusu sābrineicu Orestīni. Taida jei. Na pyrmū reizi. Īsagrib mada un soka, ka munas bites jū sakūdušas," Pīters nūsapyute. „Kai es varātu pīrodeit, ka munas bites jū nesakūde? Nevaru likt rūku jos ozutē un aptaustēt sorkonmatainos īrītes lukturus."

„Jej pate tevi aicynoja, lai tu apsaver," Jānis Cīrulis arvīn vēl smējos. „Es tovā vītā byutu tyuleit metīs klot par eistū doktoru."

„Nesalīlēj," Pīters īdyure pērstu Jāņa Cīruļa kryutīs. „Pīmini, kai beja tamā krūdzeņā pavasarī, kod tej blondīne apsasāda tev klēpī. Šej tev rūkas ap koklu un tik jyusmoj par torim tymsajim motim un zylojam acim. Beji pavysam nūsabeids. Es tevi izglobu. Pasacēju: Jaunkundz, vocīs, marš. — Šej aizgoja dusmeiga, saceidama: „Cik tovs draugs rups... Pīmini?"

Sābris Jānis Cīrulis pamoja ar golvu:

„Šamā kontinentā sīvītes milzeigi agresīvas. Tev īt kai ļauvenes vērsā. Man byus jopasoka sovai Almai, lai apstoj pi tova žūga un soc žēleigi paleigā saukt: „Pīter... Pī- — īīī — ter... Arī jei dabos mada."

Obi klusēja breidi.

Jānis Cīrulis atsoce:

„Kad padzērdu tū Orestīnes izmiseigū kvīcīni, arī es sokumā dūmoju, ka jai kaida lela nalaime. Laupeitoju uzbrukums, voi kas tamleidzeigs. Steidzūs caur tovu dorzu uz tū pusi. Tod redzēju, ka šej tev roda ozutes..."

„Man ar Orestīni na pyrmo reize, bet arī es sokumā tai dūmoju, ka — nalaime, zagli voi kas taids. Patvēru šautini, vys. Kai taids duraks..." nūplatēja rūkas Pīters.

„Nu tos Orestīnes klīgšonas — Pīter, Pīter — man īnok kaida līta protā, kū jopavaicoj, „dūmeigi soce Jānis Cīrulis. „Redzi, tej Orestīne sauc tevi — Pīter, Pīter. Arī tova Tekla sauc tevi taipat — Pīter, Pīter. Tys tak sanok pa angliski. Tovai sīvai tevi vajadzātu saukt par — Pēteri, voi na tai?"

„Nā, nā — sābr, Cīruļ, es asmu — Pīters. Munu vordu angļi izrunoj pareizok nakai muni poši latvīšu draugi, taidi kai tu. Redzi, angļi runoj taipat kai latgalīši..." pasasmēja Pīters. „Asmu kristeits — Pīters. Dokumentūs — Pīters. Kai es varu byut — Pēteris?"

„Latviski pareizi byutu Pēteris," naatsalaide sābris Jānis Cīrulis.

„Pagaidi, pagaidi, sābr, Cīruļ," īsyla arī Pīters." Latgaliskais ir tikpat latvisks kai vyss reidzinīciskais, voi kaids zemgaliskais. Jo tev byutu tīseiba munu vordu maineit nu Pītera par Pēteru, tod man vajadzētu Jāni Ciruli saukt pa sovam par — Joņi Ceiruli. Kū tu par taidu sova vorda latgaliskošonu soki? Bet man nav ībyldumu, ka tu esi un palīc muns draugs un sābris — Jānis Cīrulis." „Kod padūmoju, tod tev ir kaida logiska taisneiba," pīkrita Jānis Cīrulis. „Jo jau asam sokuši par taidom līmom runot, jopavoicoj arī tolok. Tev taids uzvards — Smukapuče. Voi tys kūnaīvn apzeimoj voi tikai taids vords vorda dēļ?"

„Tam ir sova jūceiga vēsture, Smukupuče tys nūzeimoj — kaida skaista rūze, mogona pujene, dālija, rudzupuče. Muna vactāva vactāvs, tovs vorda broļs — Joņš, staigojs bīži pa pļovom, grovu molom un sātmalīm un lasēj vysaidas pučeites gon vaiņukim, gon orsteišonai un vysu laiku pi sevis murmynojs: te smuka puče, tu — esi smuka puče, vot,kur smuka puče! Tai jys un jo pēcnocēji —Smukapučes... Kai jau tu pats zyni — es gon naasmu nikaida puče. Asmu eists — dodzš. Taipat vīn pa vacam mani sauc — Smukapuče."

„Kū gon ar tovu uzvordu var izdarēt tī angliski runojuši?"

„Jī mani bīži vīn ar munu uzvordu uzjautrinoj. Es jim ļaunu breivu vaļu — lai mani sauc kai kotrs var un spēj. Jo tikai uz tū pusi, es saprūtu, kas es tys asmu, navys kaids cyts."

Jī obi goja dziļok Pītera dorzā un porrunoja par tomātu un zaļūs zvonu pypuru audzeišonu.

„Reitā ir svātdīņa," sacēja Cīrulis.

„Reitā ir svātdīna," atkortoja Pīters.

Reitā ap desmitiem es braucu makšerēt. Man patyktu, ka tu brauktu leidza," īsarunoja Jānis Cīrulis.

Pīters pakratēja golvu:

„Necareišu vys. Svātdīn ap dīnas vydu ir bazneicas laiks. Ap divim pēcpusdīnā es varātu, bet na ogrok."

Jānis Cīrulis atsakosēja koklu izteireidams:

„Pīter, es gribu tev atvaicot reizi par vysom reizem: Voi tu, izgleitots cylvāks, matematikas skūlotojs arī šamā zemē, voi tu tū bazneicas byušonu vari jemt tik nūpītni kai tu izalīcīs? Nu zvejošonas kotru svātdīn tu atsarunoj ar īšonu uz bazneicu..."

Tagad pacēle golvu arī Pīters:

„Jāni Cīruļ, arī tu esi inteligents cylvāks un radzu, ka tu daudz losi, topēc, zynu, ka esi labi informeits par šūdīnas cylvāku un dzeivi. Es gribu nu sovas puses atvaicot, tev reizi par vysom reizem: Kai tu vari nasaredzēt vajadzeibu pabyut reizi nedeļā bazneicā, vītā, kur cylvāks var koncentreitok pordūmoj par pyrmajom un pēdējom līmom dzeivē?"

Obi latvīši, draugi un sābri vērēs vīns ūtrā kluseidami. Jānis Cīrulis beja ap 50 godu vacs, nūdaļas vadeitojs leīlā veikalā. Jo seja vēl beja gluda un moti tymsi. Jys skumeigi skatējos sovā draugā Pīterī Smukapučē un navarēja saprast — kopēc jys navarātu laistīs lobā atpyutā uz azaru, kopēc jam īīīpeigi kotru svātdīnu joskrīn uz tū bazneicu?

Pīters Smukapuče beja jau sērmu golvu, šaurim vaigim, taids līss un gars kai korts. Jam beja jau tyvu 60. Arī jys tikpat skumeigi vērēs sovā draugā Jānī Cīrulī un jam beja gryuši saprast — kopēc Jānim zivis varātu byut svareigokas par bazneicu?

„Tu Pīter, aizlīc lobu vordu par mani, kad byusi bazneicā. Jo man labi veiksīs, es tev svātdīnas vokorā atnessu lasi."

„Nūrunots," pasasmēja Pīters. „Izvelc taidus provokus."

Meklē
precētu pāri
vai vieninieci
vecāka neredzīga kunga apkopšanai ar ēdiena gatavošanu.
Brīvs dzīvoklis un atlīdzība pēc vienošanās.
Zvanīt 921-5826, Toronto.

Savienotajās Valstis

Latvisko zināšanu semināru Toronto ievadīja ar dziesmām. Augšējā attēlā no kreisās dziesmu pavadītāji: Namejs Batraks, Aleksandra Šteinberga-Svilpe un Jānis Svilpe.

Foto: J. Liģers

GRAND RAPIDI

● Vairāki Grand Rapidos dzīvojošie tautieši šovasar apmeklēja Rīgu, daži pat otro un trešo reizi. Piederīgie no Valmieras rajona stāstījuši, ka vēl jūlija mēneša beigās tur nav bijis savākts siens, zāle pāraugusi, zaudējot barības vērtības. Kā zināms, Latvijā agrāk siena plauju sāka un pabeidza drīz pēc Jāņiem. Kādai tūristu grupai noorganizēta ekskursija uz zvejniecības paraugkolchozu Varonis. Vispirms rādīta kolchoza sarīkojumu zāle, tad bibliotēka. Par abām plaši un gari stāstīts. Kad tālie ciemiņi lūguši parādīt pašu produkcijas norisi, tie ievesti kādā telpā, kur trīs vecākas sievietes lāpījušas tīklus. Ar to zivju paraugkolchoza apskate beigusies.

● Grand Rapidu un apkārtnes akadēmiskā saime 29. septembrī Latviešu biedrības namā rīkoja Latvijas universitātes dibināšanas atceri. Svētku sarīkojumu ievadīja akadēmiskās kopas vecākais agr. K. V. Liepiņš, godinot klātesošos Latvijas universitātes bij. mācības spēkus prof. Dr. Markusu, prof. Kazerovski un prof. Rutmani, tāpat svētku runas teicēju prof. Dr. V. Zepu, kuriem piespraudа pa ziedam. Nodziedāja mūsu valsts himnu. E. Zušmanis nosauca pēc vārdiem visus tos Grand Rapidu latviešus, kas šinī gadā beiguši universitātes un kolledžas. Akadēmiskā runā prof. Dr. Valdis Zeps, apskatot valodas, dzejas un dziesmu simtgadi, kodolīgi un populārā veidā izgaismoja šo jēdzienu kopsakarību ar tautas likteni un dzīvi, uzsverot, ka tauta un valoda ir nedalāmi jēdzieni. Pamata licējus latviešu tautas kultūras dzīvei atmodas laikmetā viņš nosauca par sapņotājiem un praviešiem, kas daudz darījuši, lai drīz vien latviešu tauta garīgā augšupejā varētu cienīgi nostāties blakus pārējām kultūras tautām. Runājot par tautas dainām un moderno dzeju, prof. Dr. Zeps minēja, ka dzeja mūsu tautā „izvirzījusies frontes pirmajās līnijās". Nobeigumā viņš pasvītrāja, ka mūsu tautas dzīvības uzturēšanai nākotnē palīgi nav gaidāmi ne no austrumiem, ne rietumiem, bet par to jācīnās mums pašiem. Koncertā daļā vijoli spēlēja Eriks Zušmanis, klavieru pavadījumu veica Šarona Kleinhuizena. Pēc svētku akta un koncerta bija sadraudzības azaids.

● Latviešu skolas jauno mācības gadu ar svētbrīdi Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. baznīcā ievadīja māc. Kr. Hermanis. Skolas telpās uzrunu teica skolas vadītāja cand. theol. V. Fricsone; runāja arī vecāku padomes priekšsēde R. Puriņa. Kā pasniedzēji šinī mācības gadā bez skolas priekšnieces un draudzes mācītāja darbosies: M. Grants, A. Lībante, B. Maine, baltu filoloģe M. Aserīte, A. Kalēja, B. Taube, L. Tarbunasa, M. Liepiņa, I. Vanuška, M. Zirne, bet kā izpalīdzes — N. Kalēja, M. Pasteniece un L. Jansone. Skolēnu skaits ap 60, kas visus pēdējos gadus bijis stabils, no tiem bērnu dārzā 7.

● Mežvidu pārvalde Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes lauku īpašuma sarīkojumu zālē 30. septembrī bija rīkojusi rakstnieka Kaudzītes Matīsa atceri, no kuŗa dzimšanas šī gada augustā pagāja 125 gadi. Sarīkojumu sāka ar māc. Kr. Hermaņa vadītu svētbrīdi. Ieskatu par Kaudzītes Matīsa dzīvi un darbu, tāpat viņa devumu latviešu tautai, sniedza skolot. B. Maine, kas sarīkojumu arī vadīja. Rež. Arn. Štams lasīja izvilkumu no Mērnieku laikiem par Kenča braucienu pie „mērnieka cienīgtēva", bet K. Felkere, M. Apsīte, B. Dāvidsone, A. Rudzīte, M. Bole, E. Taube un A. Kļaviņš deklamēja, vairumu Kaudzītes Matīsa dzejoļu. Nobeigumā skaisti izskanēja visu kopīgi dziedātas dziesmas — Rozes sen jau novīšas un Skaista mana brāļa sēta, diriģējot skolot. M. Grantam, un klavieru pavadījumu veicot A. Sarmai. Runāja arī Mežvidu pārvaldes priekšnieks J. Ziediņš, tencinot sarīkojuma apmeklētājus, kas bija ap 100, un programmas kuplinātājus.

V. Z.

ČIKAGA

● Atzīmējot diriģenta, mūzikas kritiķa un paidagoga Ed. Ramata 85 mūža gadus, jubilāra cienītājs Z. Kārkliņš rīkoja viņa godināšanu Nielsena restorānā Čikagā, piedaloties 60 personām. Jubilāru sveica konkordijas Valdemarija globālais seniors L. Neimanis, Viskonkord. Valdemarija globā- E. Ābele un Čikagas kopas seniors Z. Kārkliņš. No Jāņa draudzes Čikagā sveica māc. G. Straumanis, no draudzes dāmu komitejas D. Straumane. Vēl sveica Čikagas draudžu mācītāji — V. Landmanis, A. Lamberts, A. Rautenšilds, J. Strautnieks un A. Sudars. Latviešu preses biedrības vārdā sveicināja V. Irbe. No dziesmotās saimes jubilāru Dziesmu Vairoga vārdā sveica diriģents A. Kalnājs, koŗa priekšniece A. Sīle un diriģ. R. Zuika. Koŗa Daugava sveicienus nodeva koŗa priekšnieks A. Aistars, bet Ciānas draudzes koŗa vārdā diriģ. E. Strautmanis. Čikagas vīru koŗa Daugavieši priekšnieks K. Vanags nodeva sveicienus no Koŗu apvienības aizejošā priekšnieka A. Kalnāja un jaunā priekšnieka E. Brusubārdas, dubultkvarteta Kalvis sveicienus un adresi, kā arī viņa paša koŗa sveicienus. No Zintinieces sveica seniore A. Reveliņa. Čikagas Latv. radio raidījumu komitejas sveicienu nodeva J. Vilciņš, bet Čikagas latviešu biedrības vārdā savu goda biedru sveica biedrības priekšnieks V. Vīksniņš. Bija arī daudz rakstveida apsveikumu, no Kanadas un ASV. Jubilārs saņēma arī daudz balvu.

H. R.

KALAMAZŪ

● DV apvienības rudens svētku sarīkojumā 15. septembrī priekšnieks A. Minka apbalvoja ar Centrālās valdes goda rakstiem vanadžu priekšnieci V. Zaķi, palīdzi Z. Bērziņu un apvienības vicepriekšsēdi J. Kalniņu. Šaušanas sekcijas vadītājs L. Skrupšķelis ziņoja par 8 jauniešu piedalīšanos sacīkstēs. 1. vietu ieguvis G. Elksnis, 2. v. — M. Pone, 3. v. — Zaiga Minka, bet atzinības balvas — J. Šmits, I. Elksnis, M. Namatēvs, A. Elksnis, M. Minka. Viņi saņēma grāmatas. Svētku programmā, Kanadas DV valdes vicepriekšsēdis J. Gailītis izrādīja DV filmu par Leģiona dibināšanas laiku un globālajām DV dienām Toronto. Izlozē V. Aistara gleznu laimēja E. Jansone, J. Balka — A. Tolis un Dzirnes — J. Šķerbele. Deju mūziku spēlēja Runči trimdā — no Hamiltonas. Vanadzes bija gādājušas vakariņas.

● Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzē pabeigušās rakstveida vēlēšanas par piedalīšanos Latviešu sinodē. Nobalsošanā piedalījušies vairāk nekā puse draudzes locekļu. Par sinodes dibināšanu nobalsojuši 10, pret — 90 proc.

● Latviešu skolas bērnu vecāku sapulce skolas padomē izraudzīja par priekšsēdi Dr. U. Šmidchenu, viņa vietnieci L. Kaugari, sekretāru — P. Sīku, kasieri — A. Elksni, darbvedi — L. Klaumani, saimniecības pārzini — I. Šmidchenu un R. Dimanti; revīzijas komisijā — A. Mežsētu. Mācības gada skolas naudu paaugstināja uz 90 dol. no ģimenes. Skolā par pārzini darbojas līdzšinējais Dr. Ģ. Kaugars. Pašreiz sestdienas skolā un vidusskolas klasēs mācās 33 skolēni. 28. okt. skolas Mārtiņvakars, bet Ziemsvētku eglītes vakars 16. decembrī.

● Gleznotājs Jānis Balks Kultūras fonda izstādē Klīvlandē par izstādīto akvareli Sniegi nāk saņēmis godalgu. Šis viņa darbs arī turpat pārdots. J. Balka izstādi Latviešu biedrības namā atklāja 6. oktobrī.

V. B.

ŅUJORKA

● Ņujorkas skauti un gaidas savas šī gada rudens nodarbības ievadīja 23. septembrī ar filmas Pasaules tālēs izrādi. Tā uzņemta 1972. gada lielajā skautu nometnē Rīga dimd Kanadā. Ierunāto tekstu uzrakstījusi Morella Vilka. Izrāde ilga vairāk nekā stundu, rādot dažādas skautu un gaidu nodarbības, arī priekšnesumus pie ugunskura un nometnes dzīves skatus. Ap 150 skatītāju sekoja filmai ar lielu interesi. No tiem lielākā daļa bija abu vienību dalībnieki un viņu vecāki. Ņujorkas skautu un gaidu vienība šogad atskatās uz 25 darbības gadiem, ko atzīmēs 24. februārī ar sarīkojumu Jonkeros. Nākamā skautu un gaidu lielā nometne paredzēta Ņujorkas draudzes lauku īpašumā Katskiļu kalnos 1976. gadā. —be

RAŽENA AGRONOMA MŪŽA GĀJUMS

St. Pētersburgā, Floridā, 10. septembrī 75 gadu vecumā šīs zemes gaītas beidzis agronoms Benjamiņš Zobs. Dzīvē viņš bija īsts zemnieka dēls — latviski vienkāršs, sirsnīgs un darbīgs. Ar saviem darbiem viņš atstājis paliekamas vērtības, jo bija mūžam apgarots ar jaunām idejām un spējām šo ideju īstenot dzīvē. Būdams lauksaimn. fakultātes putnkopības katedras asistents, dažos gados viņš izveidoja putnkopības nozari Latvijas universitātes Vecauces mācību saimniecībā un valsts apjomā izdarīja jauninājumus biškopībā. B. Zobam bijuši arī vairāki privāti pārtikas rūpniecības uzņēmumi gan dzimtenē, gan trimdā, kur sevišķa vērība pievērsta zinātniski pamatotai un veselīgai cilvēku barībai. Pēc pensionēšanās viņš pārcēlās uz Floridu, kur savas mājas dārzā turpināja uzlabot dažādu dārzeņu audzēšanas metodes un atrada iespējas jaunu augu audzēšanā. Ar B. Zoba sabiedrisko aktīvitāti izskaidrojama lielās latviešu kolonijas izveidošanās St. Pētersburgā, kur viņš bija latviešu biedrības dibinātājs un ilggadējs priekšnieks. Viņam lieli nopelni arī apgāda Akadēmiskā Dzīve izveidošanā. B. Zobs bija konkordijas Zelmenis loceklis. 14. sepembrī atvadu vārdus teica inž. R. Jākobsons no konkordijas Zelmenis, prof. J. Siliņš no konkordijas Valdemārijas un Dr. A. Siliņa no latviešu b-bas. Dziedāja brīvmāksl. V. Stotta un b-bas koris A. Priednieka vadībā.

Agr. E. Upītis

Sieviete 50-tos gados, vieniniece, atraitne, saticīgas dabas, vēlas atrast dzīves draugu, kam būtu sava mājiņa vai kāds ietaupījums, ne jaunāku par 60 gadiem.

Lūdz rakstīt L.A. birojam

ar segvārdu

„Anna"

A.L.T. VAŠINGTONAS ANSAMBĻA DALĪBNIEKU

Andas Uršteinas un Osvalda Uršteina

DIALOGS DZEJĀ

TORONTO:

sestdien, 13. oktobrī, pl. 8.00 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē, Carlton St. un Jarvis St. krust.

HAMILTONĀ:

svētdien, 14. oktobrī, pl. 1.30 pēcpusdienā, YWCA auditorijā, 75 McNab St. S.

Ieeja katrā sarīkojumā $3.00, pensionāriem un skolniekiem $2.00. Biļetes pie kasēm stundu pirms sarīkojuma.

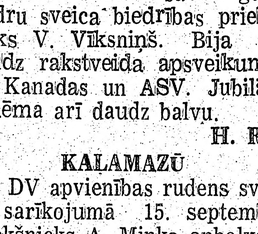

Vēl nedaudz krājumā sekojošie dziesmu svētku iespiedumdarbi par pazemnātām cenām:

- vēstuļu papīrs ar aploksnēm $1.50
- vadonis 2.00
- medaļa (3 oz. bronzā) 2.00
- žetons .50

Čeku vai naudas pārvedumu lūdzu rakstīt uz LATVIAN SONG FESTIVAL, INC. vārda un sūtīt uz sekojošo adresi: Silva Lejnietis, 3340 West 98th St., Cleveland, Ohio 44102.

IGAUŅU MODES SALONS

Classic Wear

pastāv jau 10 gadus,

2026 Queen Street E., tel. 699-0919

Lielā izvēlē kleitas, sporta apģērbi un labākās kvalitātes pavasaŗa un ziemas mēteļi. Pieņem pasūtinājumus mēteļiem. Mūsu latviešu draugiem 10% atlaide. Speciālas cenas paku pasūtinājumiem. BORGE mēteļi — $29.98. Krājumā arī labas kvalitātes kungu uzvalki.

PRIEKŠVĀRDS

Pēc pirmā pasaules kara, kad Latviju pasludināja par demokratisku republiku, visā Eiropā valdīja ekonomisks chaoss.

Brīvās Latvijas valdības saimniekošana sākās bez naudas, bez pieredzes, bez techniskiem darbiniekiem.

Valdība darīja visu, lai piepildītu un aizstātu robus techniskā un saimnieciskā aparātā. Šim nolūkam tika pārkārtota arī skolu sistēma. Zinātnisko pusi veica Latvijas universitāte, mākslinieku sagatavoja mākslas akadēmija un konservātorija, skolotājus sagatavoja Jelgavas, Rīgas un Daugavpils skolotāju institūti.

Valdība saprata, ka lauksaimniecība, ko līdz šim vadīja muižnieki Latvijā, ar agrārreformu gan ieguvusi jaunsaimniekus, bet tiem trūkst zināšanas ražošanas laukā.

1922. gada 1. oktobrī Smiltenē sāka darboties Piensaimniecības un Lopkopības vidusskola.

Lai ātrāk gūtu pozitīvus rezultātus, skolai bija palielināta programma. Jaunie latvieši par grūto programmu nesūdzējās. Divos gados bija jāizņem Vācu piensaimniecības technikuma kurss, lopkopības kurss un trīs gadu vidusskolas kurss. Skolu beigušie bija ne vien labi sagatavoti praktiski, bet ļoti labi varēja pašmācības ceļā nobeigt vidusskolu.

Ja ārzemnieki bija izbrīnījušies par latviešu saimniecisko uzplaukumu, tad te liela nozīme Smiltenes Piensaimniecības un Lopkopības vidusskolai. Vēlāk šo skolu pārvērta par Lauksaimniecības arodskolu. Priekšmetu skaitu samazināja. Skolā gan ieguva labu arodizglītību un labi sagatavoja praktiskam darbam, bet neguva ārzemju atzinību.

Pēc Otra pasaules kara Latvijas piensaimniekiem, kas nebija ieguvuši tālāk vidusskolas un universitātes izglītību, bija grūti atrast piemērotu darbu emigrācijā.

Tagad, kad 50 gadi pagājuši kopš šīs skolas dibināšanas, ar šo darbu gribu atdzīvināt lasītājos skolas dzīvi, cik tas manos spēkos iespējams.

Autors

*
* *

Pēdējā sestdiena 1927. gada maijā. Grudzāles 6 klasīgajā pamatskolā izlaiduma akts. Skolēni sapulcējušies klasē. Valda zināms uztraukums. Gaida ierodamies skolotājus.

Man blakus solā sēž Jānis Lazdiņš no Gaidēm. Kad Lazdiņu Jānis ir uztraucies, viņam mati saceļas gaisā kā sari. Šodien viņš matus ieziedis ar matu ziedi, tāpēc tie gludi pieglaužas viņa galvai.

Priekšējā solā sēž lielākais augumā Roberts Vilks. Viņš nāk no Dzeņu kroga. Blakus arī otrs Dzeņu kroga iemītnieks Arvīds Penezis. Mācību ziņā Roberts Vilks ir vājākais mūsu klasē, bet Arvīds Penezis atkal ir visuzcītīgākais un beigs kā pats pirmais. Nākošā solā sēž Kārlis Dzenītis — viņš ir mūsu klasē turīgākais. Ļaudis melš, ka vecajam Dzenītim esot naudas kā spaļu. Vesela čupa cara zelta desmitnieku esot kaut kur mežā norakti. Kārlim blakus sēž Arvīds Stepītis. Viņu meitenes sauc par smuko zēnu.

Toreiz vēl nezināju, kā īsti smukums cilvēkā izpaužas. Tā kādreiz, piegājis skolotājai Gailītes jaunkundzei, jautāju:

„Kas tam Arvīdam ir tik skaists, ka visas meitenes par viņu jūsmo?"

Skolotāja pirmajā mirklī par manu jautājumu apjūk, tad padomā un saka:

„Gan, kad paaugsies, sapratīsi," un aiziet.

Pašā priekšējā solā sēž abas mūsu klases meitenes Leontīne Jēkabsone un Paulīne Andersone. Andersoni ir kaimiņmāju saimnieka meita. Ar viņu mēs bieži ejam kopā uz māju. Leontīne ir rokpeļņa meita. Ļaudis stāsta, ka vecais Jēkabsons esot kreiss un sociālists. Man toreiz vēl nebija jēgas, ko nozīmēja vārds sociālists. Man vispār neinteresēja, ko cilvēki domā. Es toreiz cilvēkus vērtēju vienīgi pēc tā, kā viņi izturējās pret mani. Man patika cilvēki, kas bija pret mani laipni. Ja tie mani izsmēja un bieži aprāja, saucot mani par mazu, no tiem vairījos.

Otra rinda mūsu klasē ir tukša. Tur skolas mācību laikā sēdēja piektā klase. Tagad tie jau ir brīvdienās, jeb, kā mūsu pusē medza teikt — suņu dienās.

Piepeši durvis atveras. Klasē ienāk skolas pārzinis Jānis Klāvs ar liecību mapi padusē. Viņš ir ģērbies jaunā uzvalkā. Ap kaklu viņam stīvā apkakle, kuŗas stīvums neļauj Klāvu Jānim lāgā pagrozīt kaklu. Tomēr tā viņam piešķiŗ cienīgāku izskatu. Viņam seko skolotājas Berta Skare un Alma Gailīte.

Klasē valda nāves klusums, Klāvu Jānis nostājas un klusēdams skatās uz mums. Tad viņš paņem dziesmu grāmatu, un mēs visi dziedam: „Pie rokas ņem un vadi, Kungs, mani pats."

Tad Klāvu Jānis, kā visi, ieskaitot skolēnus, sauc skolas pārzini, iesāk:

„Daļu no dzīves iesāktā posma jūs esat nobeiguši. Tagad rodas jautājums, ko tālāk. Kas domā tālāk izglītoties, tiem ceļš uz ģimnaziju. Tomēr liekas, ka šodien lauki un jaukā daba sauc jūs palikt tur, kur jūsu tēvi un tēvu tēvi ir vietu ierādījuši. Intelligento bezdarbnieku skaits strauji pieaug. Rodas jautājums, vai pašreizējos laikos vairs kāda nozīme izglītoties. Tas, ko es jums mācīju lauksaimniecības stundās, liekas, jūsu dzīvē visvairāk noderēs. Liela daļa no jums ir lauksaimnieku dēli un meitas. Būtu kauns, ja tēvu iekoptā zeme paliktu atmatā. Cita lieta ir tiem, kam nav māju. Ja vien ir nauda, tad izglītība ir vienīgais ceļš, vai arī jāpaliek par vienkāršu strādnieku."

Tad Klāvu Jānis izsauc mūs pēc vārdiem un saņemam apliecības par pilnā pamatskolas kursa beigšanas. Paņemam savas skolas somas un izklīstam uz visām pusēm.

Uz māju ejot, negribas iet pa lielceļu. Negribu vairs nevienu sveicināt, kā skolā pieņemts. Man pašam ir tikai divpadsmit gadu, bet negribas vairs būt puikam. Jūtos lieliski. Lai labsajūtu nebojātu, gribas būt pieaugušam.

No skolas rijas nogriežos pa kreisi gar Klāvu Jāņa auzu lauku. Grāvmalē redzu, ka auzas, kaut gan tikai pirmos stiebros, jau sagāzušās veldrē. Te nu bija. Klāvu Jānis mums mācīja, kā lietot mākslīgos mēslus, bet pašam jau auzas veldrē. Kas būs vēlāk? Laikam ir viegli otram mācīt, bet ne katrreiz pašam šo mācību īstenot.

Izeju cauri Paegļu Saulgožu birzij. Pārlēcot grāvi, esmu uz Paegļu Emmas ceļa. Aizgājis gaŗām viņas mājai, atgriežos norā. Nezinu kāpēc, bet šodien negribas steigties. Zinu, ka māte mani gaida mājā, jo viņai nekad nav man darbu trūcis. Nekas, lai šoreiz pagaidās. Esmu beidzis skolu. Liels darbs padarīts. Man nav jāsteidzas.

Atsēdies skatos zilajās debesīs un pārdomāju aizgājušos skolas gadus. Acīs kā šodien stāv pirmie soļi Grundzāles pamatskolā priekš sešiem gadiem. Skaidri redzu, ka tēvs, paņēmis mani pie rokas, aizved uz skolu. Tur mani pārbauda skolotājs Lībietis. Viņš liek lasīt, ko protu labi. Liek rakstīt burtus, arī tos protu. Kad pasaku, ka protu arī reizes rēķinu, Lībietis ievaicājās:

„Kas tev visu to iemācīja?"

„Vecā māte un Iekaru Ješka," atbildu.

(Turpmāk vēl)

Neapklusināmā . . .

vienpusīga, jo tā ir tikai tā gaisma, kuŗu viņi spēja uztvērt. Mēs, kas atceramies, vai esam lasījuši tikai Enkvistu, zinām, ka vēl 1945. gadā Zviedrijā bija simpatizētāji nacismam, arī militārās aprindās. Bet pašiem leģionāriem Zviedrija likās zeme, kas visu respektēja, kam nav sakars ar nacistiem, tātad arī Staļina Krieviju."

Tālāk recenzijas autore apskata zviedru divkosīgo izturēšanos kaŗa laikā, un pret bēgļiem, kas bija spiesti atstāt savas dzimtenes. Un jautā: kā baltieši, kas nāca no visļaunākās elles, jutās sastopot tādu zviedru mentalitāti? — Tas ir ietekmējis arī Dziļuma darbu. Kā liekas, viņš ir pazemīgs pret mākslinieciskām konsekvencēm. Viena no visneglītākām lietām par ko Enkvists ir stāstījis — vāciešu nesodītā izvirtība un kaušanās Renestes nometnē — nav tēlota, tā nav iederējusies vispārējā nometnes ainā. Pašnāvības un ievainošanās, kas arī te ir traģiskas kulminācijas, ir intimi saistītas ar pašu baltišu akcijas solidāritāti. Tās ir motivētas bada streika dēļ, lai iespaidotu sabiedrību. Tas cilvēks, kas izdarīja pašnāvību nedarīja to aiz personiskām bailēm, bet tādēļ, ka viņš bija izvēlēts nepieciešamam upurim, kaut gan arī tas izrādījās neiedarbīgs. Tas, kuŗš izdūra aci, darīja to tādēļ, ka viņš bija pirmais, kas lauza bada streiku, sāka ēst un biedru atstumts, kriţa izmisumā. Šie gadījumi varētu būt arī pārdzejoti, bet ar savu patiesību, ja teikts: ko leģionāri pārdzīvoja kā cilvēki.

Kā izriet, tad lasot Tiesas svētdienu, jādomā par Enkvista grāmatu. Tās salīdzināt nav nozīmes. Bet Dziļumam ir labi laimējies izteikt to, ko viņš teicis ievadā, un rodas degoša vēlēšanās, lai abi darbi būtu izdoti reizē. Tie viens otru papildina. Kopīgi tie ir tuvāk grūti aptveŗama patiesībai, nekā katrs atsevišķi.

Recenzijas illūstrētas ar Erlandere, Enkvista, Dziļuma fotografijām, un žurnālistu apciemojuma uzņēmumu pie leģionāriem.

Autora paskaidrojums: Tiesas svētdienas tulkojums tika piedāvāts Norstedta apgādam, kas izdeva Enkvista grāmatu, bet to noraidīja. No manuskripta atteicās arī daži citi apgādi. Beidzot risku uzņēmās Latviešu nacionālais fonds, cerot, ka izdotā leģionāru dēļ tautieši grāmatu novērtēs un izplatīs draugiem zviedru sabiedrībā. Zviedru prese to jau vairākkārt vērtējusi pozitīvi, tā joprojām apsūdzību uzturot dzīvu.

A. E.

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

CIEMOS PIE EKSPERTU KLASES ŠĀVĒJA ALEKSANDRA KĀRKLA

Veikls rokas vēziens, ātrs tvēriens un pistoles šāviens. Viss tas notiek zibenīgi ātri.

Tādas izdarības jo bieži redzamas kovboju filmās, kas joprojām vēl ir populāras, un šajā kontinentā tās skata gan uz lielajiem kino ekrāniem, gan televīzijā. Filmas norise un temats bieži ir viens un tas pats — kā kādreiz ieceļotāji, mežonīgajos rietumos meklējot zeltu, kārtoja savas lietas un izrīkojās ar pretiniekiem. Piebilstams, ka arī šī gada Kanadas nacionālajā izstādē, kuŗu apmeklēja vairāk nekā 3 milj. cilvēku, liela daļa no tiem iegriezās ēkā, kur viena no Kanadas alus darinātavām Kalgarijā rādīja kādreizējo Kanadas rietumu daļas iedzīvotāju — pionieŗu dzīvi un darbu. Vispopulārākā šīs izstādes daļa bija novietne, kur apmeklētāji varēja apjozt viduklim platu ādas kovboja siksnu un rādīt elektronisko pulksteņu kontrolē, ar simtdaļsekundes precīzitāti, cik veikli katrs var satvert, izraut no jostas maksts pistoli un izšaut.

Šajās rindās teiktais par izrīcībām ar pistolēm piemetināms tikai tādēļ, ka nesen bija izdevība satikt kādu mūsu tautieti, kas jau gadiem cilā un tver rokā pistoļu spalus un laikam būs veiklākais pistoļu šāvējs, kādu šo rindiņu rakstītājam gadījies sastapt.

Aleksandrs Kārkls, kas dzīvo Ošavas pilsētas tuvumā, gandrīz tepat Toronto pievārtē un ir šīs pilsētas revolveŗu kluba biedrs pau vairāk nekā desmit gadu, piedalījies daudzās sacīkstēs un sasniedzis ekspertu klases šāvēja nosaukumu. Tagad viņš gatavojas augstākajai — meistaru klasei. A. Kārklis, kas

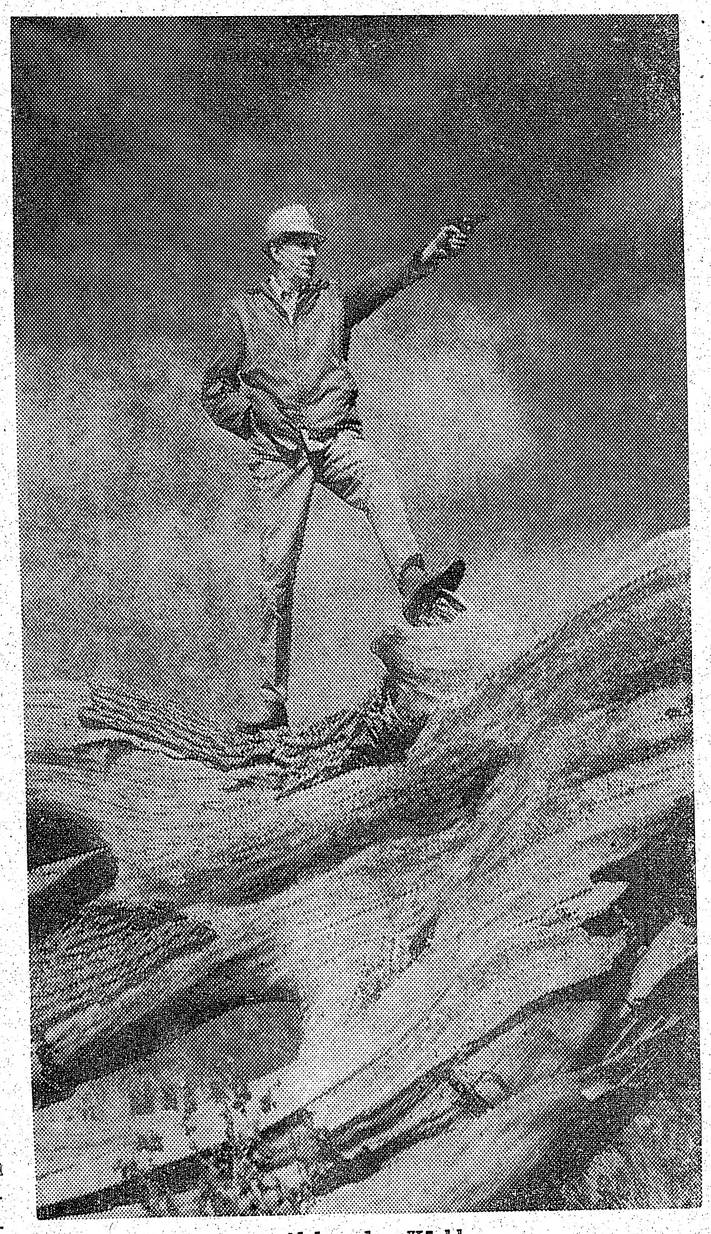

Aleksandrs Kārkls

ļoti interesējies par sporta dzīvi Kanadā, sācis savas sporta gaitas jau Latvijā, kur enerģiski nodevies boksam. Vairākus gadus piedalījies arī Rīgas meistarsacīkstēs boksā, nokļūstot spalvas svarā pat līdz finālam.

Apmetoties uz dzīvi Kanadā, A. Kārkls sācis vākt pistoļu kollekciju. Pašreiz viņam ir 16 dažādas pistoles, dažas no tām pieskaitāmas retai un dārgai kollekciju grupai. Ja kādai nav vairs iegūstama municija tirgū, kollekcionārs to sagatavo pats. Katrai pistolei vajadzīga īpaša atļauja, kuŗu piešķiŗ Kanadas karaliskā jātnieku policija. Bez tam vēl pistoles nēsāšanai vajadzīga atsevišķa atļauja.

Jānis Vairdotis

Jau gatavojas dziesmu . . .

(Turpinājums no 6. lp.)

Latviešu laikraksti tos nesolās iespiest, nezinot kvalitāti. Nolēma principā sacensības rīkot, iepriekš izstrādājot attiecīgus noteikumus. Vajadzīgs arī minimālais dalībnieku skaits, lai izbēgtu līdzīgam stāvoklim, kāds bija radies ar mūzikālo sacensību, kur bija ieradušies divi dalībnieki.

ALAs apgādā tikko iznākusi A. Brigaderes grāmata Sprīdītis ar E. Dajevska illustrācijām krāsās un M. Pētersones lasāmā grāmata 2. klasei Dārzu ielas bērni ar E. Magoņa illustrācijām. Arī šogad apgādam būs vajadzīgs tautiešu un organizāciju atbalsts, aizdodot vai ziedojot līdzekļus grāmatu izdošanai. Korporācija Lettonia aizdevusi 3000 dol. bez procentiem.

ALAs ceļojumu un atpūtas birojs turpinās sagādāt lidojumus ALAs biedriem, izmantojot oficiālo ceļojumu biroju starpniecību. Tiešos izdevumus segs ar pakalpojumu saņēmēju iemaksām.

Paredzams, ka nākamajā vasarā varētu sākt darboties rietumu krasta vasaras skola Sietlā Ilgas Gravas vadībā. Tā pašreiz ir organizēšanās stadijā. Šīs skolos vajadzībām ALAs vārdā sāks vākt līdzekļus, ko noguldīs uz ALAs vārda.

Nolēma atbalstīt Vašingtonas pavalsts senātora Džeksona ierosinājumu ASV senātā, ka tirdzniecības sakaru paplašināšana ar Pad. savienību saistāma ar plašāku izceļošanas atļauju izsniegšanu. Nolēma nosūtīt vēstules senātoram Džeksonam un prezidentam Niksonam.

Izlietojami kādreiz piešķirtie tie 500 dol. archīva ierīkošanai rietumu krastā, bet te vajadzīgs darba plāns.

Nolēma paaugstināt ALA žurnāla pārdošanas cenu no 2 uz trim dolariem, sākot ar 1974. gadu. Žurnāls līdz šim atmaksājies, ja ieskaita vēl nesamaksātās summas. To izsūta organizācijām un atsevišķiem tautiešiem. Visvairāk šī žurnāla noņēmēju ir Ņujorkas pavalstī — 192, Mičigenā 130 un Kalifornijā 110. To iespieda 2000 eksemplāros, bet ar 8. numuru 1500 eks.

Nākamā ALAs valdes sēde paredzēta 8. decembrī Čikagā.

V. I.

Nākošais ALAs kongress Kalamazū un Gaŗezerā

Amerikas latviešu apvienības 23. kongress nākošgad risināsies no 3.—5. maijam, pirmās divas dienas Kalamazū, bet pēdējo — 30 jūdzes attālā latviešu centrā Gaŗezerā. Visu Kalamazū latviešu organizāciju un draudžu atbalstā kongresu kārtos Latviešu biedrības valde, pieaicinot darba veikšanai palīgus no organizācijām un draudzēm.

Kongresa vietas izvēli ALAs valde akceptēja savā 30. sept. sēdē Ņujorkā, bet Kalamazū latviešu organizāciju pārstāvji par tā rīkošanu lēma 22. septembŗa sanāksmē biedrības namā. Sapulcē piedalījās ALAs valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners un 31 draudžu un organizāciju pārstāvis. Sanāksmi bija sasaucis un par tās vadītāju ievēlēja ALAs revīzijas komisijas locekli V. Miķelsonu; protokolēja koŗa Dziesmu Vairogs priekšniece A. Sīle. ALAs priekšsēdi I. Spilneru, kas latviešu sabiedrības darbinieku sapulcē piedalījās pirmo reizi, apsveica Latviešu biedrības dāmu komitejas priekšniece H. Pole, sapulces vadītājs un Latviešu biedrības priekšnieks J. Švērns.

Kongresa rīkošanas jautājumus sapulce izšķīra vienprātīgi. Praktisku ērtību labad divu dienu darba sēdēm izraudzīs vietu Kalamazū pils., pēdējā kongresa dienā pārceļoties uz Gaŗezeru. Nevienam nebija šaubu par kongresa labu izkārtošanu, jo pēdējā gada simtprocentīgais ALAs biedru pieaugums Kalamazū ir labākais pierādījums par šī latviešu centra kāpināto interesi ALAs darbam. Arī ALAs 9. kongress 1960. gadā, kuŗu rīkoja Kalamazū, bija teicami noorganizēts un izdevās labi. Vairāki šī kongresa rīkotāji darbosies arī tagad. Šogad ALAs revīzijas komisijā ievēlēts arī Kalamazū pārstāvis.

Sanāksmes turpinājumā ALAs priekšsēdis I. Spilners runāja par Eiropas drošības konferenci Ženēvā un tās priekšdarbiem, atbildot arī uz sanāksmes dalībnieku jautājumiem. Sevišķu interesi ALAs valdes priekšsēdis pievērsa jautājumam par ierosināto pensionāru mītnes izveidošanu Kalamazū, atzīstot šo pilsētu tai piemērotu. Latviešu biedrības priekšnieks J. Švērns, kas vada pensionāru iniciātoru grupu, izteica nožēlu, ka Celsmes šai jautājumā maz ieinteresēta. ALAs priekšsēdis mudināja risināt veco ļaužu problēmas, izkārtojot tiem ne vien kopīgu mītni, bet būt palīdzīgiem arī citu jautājumu atbalstīšanā.

V. Bokis

REDAKCIJAI PIESŪTĪTIE IZDEVUMI

Mazputniņš, 177. nr., septembŗa burtnīca, Jaunatnes literātūras biedrības Ceļinieks izdevums, vāku zīmējis Harijs Celms, redaktori Laimonis un Līga Streipi, 32. lp.

Zibeņklimpa, 4. un 5. nr., ALJAs austrumvidienes jauniešu žurnāls, redaktori Ivars Osis, Mārtiņš Pūtelis un Renāte Zīre, 18 lp.

Jaunākās grāmatas

A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	$6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	$6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	$1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	$5.60
J. Straubergs — Sen to Rīgu daudzināja	7.00
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	$6.50
Ceļa zīmes Nr. 52	$2.50
Z. Mauriņa — Frančeska, rom.	$ 6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	$ 5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	$ 5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	$ 7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	$ 6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$ 5.50
Gen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Dziļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	$7.00
Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	$5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	$6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	$5.50
V. Biļķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	$6.50
Teach Yourself Latvian	$3.75
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	**$6.50**
Latviešu trimdas bibliografija 1940, — 1960. II d.	**16.80**
A. Eglītis — Lielais mēmais	**$8.00**
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	**$6.50**
A. Niedra — Sieva, rom.	**$5.00**
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā	**$4.00**
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	**$7.00**
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	**$5.00**
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	**$5.00**
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	**$7.50**
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	**$25.00**
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	**$5.00**

DV GRĀMATNICĀ

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasūtinot pa pastu, lūdzam pieskaitīt 10% no vērtības.

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķi numuri pērkami

HAMILTOŅĀ

Northland Grocery

173 Glendale Ave. North

The Peoples Denture Clinic

Ontario Zobu Tehniķu Savienības locekle

661 Greenwood Ave., (pie Danforth pazemja pieturas)

IZGATAVOJAM NO LABĀKĀ MATERIĀLA PILNAS UN DAĻĒJAS PROTĒZES, KĀ ARĪ PAPILDINĀJUMUS JŪSU PAŠREIZĒJĀM PROTĒZĒM.

MŪSU DARBS IR GARANTĒTS

Klīnika atvērta no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9 rītā — pl. 1 pēcp. 7 minūtes no Don Mills Rd. un Eglington Ave.

Tel. 461-0833

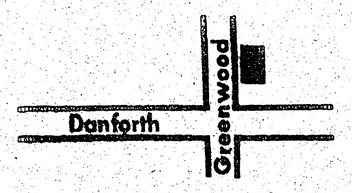

JA JŪS VĒLATIES PIEŅEMT

ŠO ZEMI PAR SAVU, MĒS JUMS PALĪDZĒSIM

AR TO, KA IMIGRĀCIJAS CENTRI

BŪS ATVĒRTI VAKAROS, SESTDIENĀS UN

1973. G. 15. OKTOBRĪ LĪDZ PUSNAKTIJ.

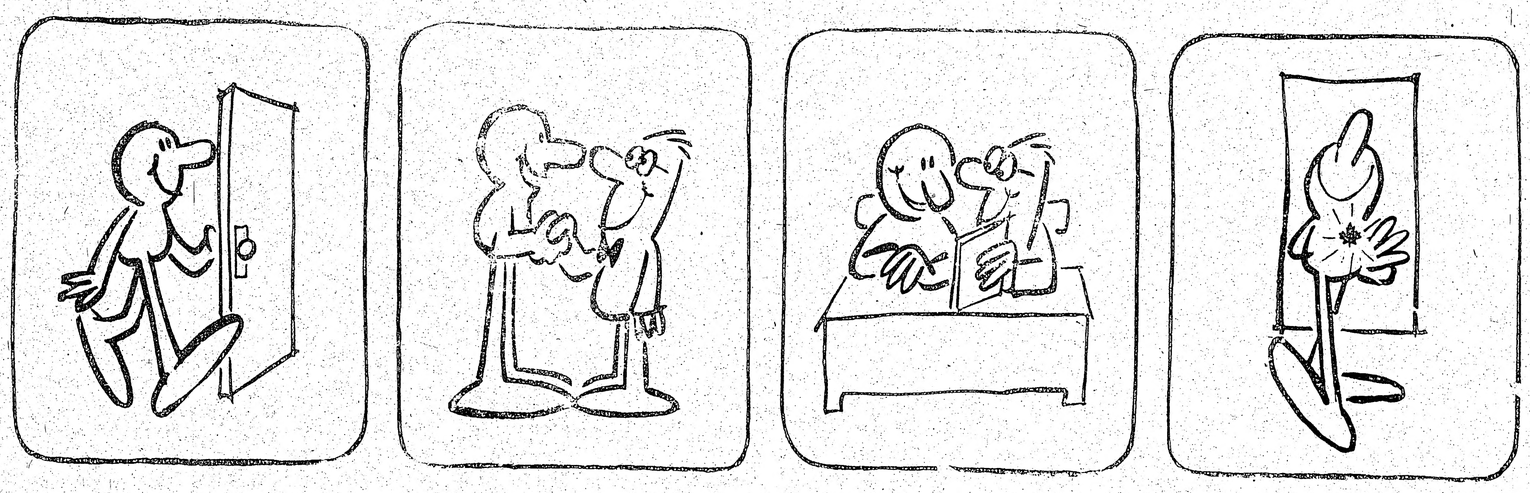

Pieņemsim, ka jūs Kanadā dzīvojat no 1972. g. 30. novembŗa kā viesis vai bez likumīga statusa. Sešdesmit dienu gaŗajā labvēlības laikā, kas beigsies 15. oktobŗa pusnaktī, jūs drīkstat iesniegt lūgumu apmesties uz pastāvīgu dzīvi Kanadā; tas tiks novērtēts pēc ļoti atvieglotiem noteikumiem.

Ja jums dzīve Kanadā ir bijusi sekmīga, ir labas izredzes, ka jūs kvalificēs par tiesīgu imigrantu (landed immigrant).

Ja jūs iesniedzat lūgumu pirms 15. oktobŗa pusnakts, jūs nesodīs par to, ka esat iecelojis vai uzturējies Kanadā nelikumīgi. Ja arī lūgumu noraida, jūs varat griezties pie neatkarīgas pārsūdzības padomes.

Pēc 15. oktobŗa pusnakts, jums vairs neizdos tiesīga imigranta (landed immigrant) statusu, ja jau atrodaties Kanadā, un jums nebūs arī pārsūdzības tiesību deportācijas gadījumā.

Pirms tā laika mēs gribētu jums palīdzēt. Mēs būsim pretimnācīgi. Kanadas imigrācijas centri būs atvērti darbdienās no pl. 8 rītā līdz pl. 8 vakarā un sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 5 pēcp., lai jūs varētu savus lūgumus nodot. Pirmdien, 15. oktobrī, tie būs atvērti līdz pat pusnaktij.

Jūs varat tur aiziet kuŗā katrā laikā, paņemt attiecīgas brošūras, kur minētas arī detaļas, un neviens jums nekā nevaicās.

Mēs aicinām jūs pieņemt šo zemi par savu.

Tālākas informācijas iegūšanai piezvaniet, rakstiet vai apmeklējiet tuvāko Kanadas imigrācijas centru, vai gadījumā, ja tāds nav jums tuvumā, tuvāko Kanadas „Manpower" centru. (Pakalpojumi, kuŗus veic Kanadas imigrācijas ierēdņi, ir bez atlīdzības).

Lūgumus var nodot Kanadas imigrācijas centros darbdienās no pl. 8 rītā līdz pl. 8 vakarā, sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 5 pēcp. un 15. oktobrī, no pl. 8 rītā līdz pusnaktij.

Manpower and Immigration
Robert Andras, Minister

Main-d'œuvre et Immigration
Robert Andras, ministre

AERO SAUNA CO.

837 Logan Avenue, Toronto, Ont., M4K 3E2
Tālr. 463-7721 vai 463-5375
Vislabākie elektrības vai malkas apkures pirts sildītāji

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

LATVISKI KAPA AKMEŅI

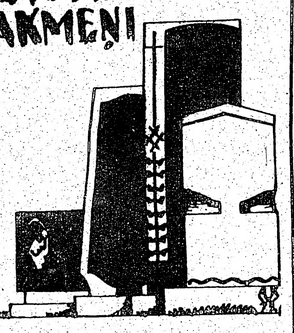

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus. Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

LATVIEŠU NAMS 491 College St., Toronto

Gada svētku *sarikojums*

13. oktobrī pl. 7.30 vakarā

Spēlēs jautrā ILTAL kapella.
Priekšnesumi — Kafijas galds — Atspirdzinājumi

Ieeja 3 dol., studentiem un pensionāriem 1,50 dol.

Ielūdz Latviešu nama Toronto valde

ONTARIO

ONTARIO FINANČU MINISTRIJAS

PAZIŅOJUMS visiem māju īpašniekiem un īrniekiem LIELTORONTO ROBEŽĀS

Saskaņā ar nodokļa aplikšanas noteikumu RSO 1970 40. panta 5. punktu, tiek paziņots, ka

pēdējā diena pārsūdzībai par 1974. gada nodokļa īpašumu novērtējumu (Assessment for Taxation) ir 1973. g. 31. okt. Novērtējuma dati dabūjami ieskatam vietējā pašvaldības iestādē.

Ir dota iespēja pārrunāt novērtējuma datus ar novērtēšanas daļas ierēdniem (Assessment Commissioner vai Assessor) sava rajona taksācijas birojā no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 8.30 — 16.45.

Pašvaldības	Taksācijas biroja adrese
BOROUGH OF EAST YORK	7 Overlea Boulevard
BOROUGH OF ETOBICOKE	4 Eva Road
BOROUGH OF NORTH YORK	55 Doncaster Boulevard
BOROUGH OF SCARBOROUGH	7 Overlea Boulevard
CITY OF TORONTO	2221 Yonge Street ?
BOROUGH OF YORK	4 Eva Road

TLB dāmu komitejas kabarē vakars

„TRIS NO PĀRDAUGAVAS"

ar Ilmāra Dzeņa piedalīšanos

3 nov. pl. 6.30 vak. Kalumbus zālē un koncerts 4. nov. pl. 3 pēcp.
LATVIEŠU NAMĀ TORONTO

Biļešu iepriekšpārdošana katru otrdienu no pl. 6—8 vak. Latviešu nama priekštelpās. Ieeja kabarē vakaram 7 dol. no personas, koncertam 4 dol. un 3 dol. Studentiem un pensionāriem koncertā 1,50 dol.

Visus laipni ielūdz
TLB dāmu komiteja

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS

meklē
AĢENTŪRAS PĀRSTĀVJUS VISOS LATVIEŠU CENTROS KANADĀ UN SAV. VALSTĪS
Ieinteresētās personas lūgtas rakstīt:

LATVIAN VACATION CLUB
c/o Mr. H. Kapa
12636 S. E. 161st. Street
Renton, Wash. 98055, U.S.A.

Rabenvater®
Fine Bitters
Gards un labdarīgs

jūsu labsajūtai, kopā ar vēsu alu
vai vienkārši pirms un pēc maltītes!
Dabūjams LCBO veikalos — Nr. 1888C

Iznākusi katoļu baznīcas dziesmu grāmata VI. Vištelā sakārtojumā

DZIEDĀSIM TAM KUNGAM

Četrbalsīgā aranžējumā cena $8.-; Vienbalsīgā izdevumā — $4.-.
Grāmata pasūtināma V. Vištelim, 594 — 4th St. Lemont, Ill. 60439, USA

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Roberts Aivars Voltners

dzimis 1931. g. Rīgā,
miris 1973. g. septembrī Winnipegā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

tēvs Vācijā, māsa ar ģimeni Hamiltonā un radi Detroitā

Pēkšņi no mums šķīrusies mūsu mīļā

Alise Kunce

Es zinu, kur ceļš uz dzimteni iet,
Kur sārta saule vakaros riet.
Kur birzēs vēsmiņa sačukstas
Kur burbuļo strautiņš pie ceļmalas.

Pēc viņas sēro:

Elza, Pēteris un Milda.

Dieva mierā aizgājusi mūsu

Emma Silis dzim. Henzels

dzim. 1886. g. 21. februārī Jelgavā,
mirusi 1973. g. 5. oktobrī Mississauga

Debess neliedz gaismu manos ceļos,
Kad es ejmu veļos. . .

Pēc viņas sēro:

Ilga un Francis Mērnieks ar ģimeni, tāli radi un draugi Latvijā

Olģerts Neimers

dzimis 1909. gada 2. jūlijā,
miris 1973. gada 1. oktobrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības Fonds

Biruta Senkēviča

SIRDSMANTA

Vai savu dabu aizliegt spēsi? —
Tā dzīva dzīvē izteiksies.
Ja atmiņā ko pazaudēsi,
Tā tomēr sirdī glabāsies!

Tā daba sakrāj tādu mantu,
Ko alkās esi iecerējis;
„Bet plausi to, ko esi sējis!"
To tura gan par amizantu —

Ja augsi Dieva gaismā sirdī,
Tā tev par tādu mantu kļūs.
Kas pilntapšanā tevi dzirdīs, —
Tavs sirdsnams mūžam nesagrūs.

Bībeles personu īsi skicējumi

DĀVIDS

Dāvids bija sava laika cilvēks un kā tāds viņš bija daudzpusīgs cilvēks: gans, dziesminieks, koklētājs, karavīrs, ķēniņš, grēcinieks un svētais.

Dāvids bija gans-dziesminieks-koklētājs. Lasi viņa psalmus. Ar rungu vienā rokā, ar ko cīnīties pret lauvām un lāčiem, un ar gaŗu gana spieķi otrā rokā, ar ko glābt aizā iekritušu avi, tāds Dāvids gāja pa priekšu savam ganāmpulkam. Ģenijs, plūs liela ticība, plūs linga, plūs ievingrināta roka, un Dāvids droši kāpa pa dzīves kāpnēm uz augšu — no gana zēna līdz ķēniņa tronim.

Dāvids bija arī grēcinieks, liels grēcinieks — laulības pārkāpējs un slepkava. Dāvids iekāroja savas armijas virsnieka sievu, un lai to dabūtu sev par sievu, viņš virsnieku (Ūriju) aizsūtīja kaŗā pirmajās rindās, kur tas krita, ienaidnieka pārspēts. Bet lasi Dāvida grēku nožēlas psalmu (51.), un nesodi viņu, bet atstāj viņu Dieva ziņā.

Dāvids bija arī svētais. Jā, nebrīnieties! Viņa psalmi pauž tīru reliģiju un skaidru viendievības atziņu. Viņš ir liels savā piedošanā Saulam un saviem ienaidniekiem, un liels savā draudzībā ar Jonatānu. Un Dieva priekšā? Dāvids nosaukts svētos rakstos par Dieva vīru (2. Laiku gr. 8:14; Nehemijas gr. 12:24, 36).

Un kad Dievs debesīs bija nolēmis sūtīt savu Dēlu virs zemes, Viņš neatrada labāku dzimtu starp cilvēku bērniem kā Dāvida dzimtu, un caur to pasaulei tika dots Jēzus, kas ir Kristus, Mesija un Glābējs.

Lasi: 1. Samuēla gr. 18:1; līdz 2. Samuēla gr. 2:12.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

14. oktobrī pl. 11 rītā Kopbaznīcas svētdiena. Svētdienas skola pl. 10.30. Jauniešu grupas (no 13—14 g. v.) nodarbības pl. 10. Iesvētes mācība pēc dievkalpojuma.

21. oktobrī dievkalpojums pl. 11. Svētdienas skola pl. 10.30. Jauniešu grupas (no 15—16 g.v.) nodarbības pl. 10 rītā. Iesvētes mācība.

28. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Svētdienas skola pl. 10.30. Jauniešu grupas (no 13—14 g. v.) nodarbības pl. 10. Iesvētes mācība.

4. novembrī pl. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola plkst. 10.30. Jauniešu grupas (no 15—16 g. v.) nodarbības pl. 10. Iesvētes mācība.

Māc. Ā. Čops 84 John St., Weston, Ont. M9N 1J7, tālrunis 249-6593. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto

14. okt. plkst. 11 dievkalpojums.

21. okt. plkst. 3 Toronto luterāņu draudžu kopējais dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

14. oktobrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola.

28. oktobrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

BRAMPTONĀ

21. oktobrī plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

14. oktobrī, plkst. 10.30 bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11.00 dievkalpojums; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

21. oktobrī plkst. 10.30 bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11.00 dievkalpojums; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

28. oktobrī plkst. 5.00 Reformācijas svētku dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

14. okt. plkst. 1.00 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

14. okt. Kopbaznīcas svētdiena. Dievkalpojums bērniem un jauniešiem plkst. 2 pēcp. baznīcā. Stunda neiesvētītiem jauniešiem.

21. okt. dievkalpojums nenotiks, bet mācītājs kalpos Soo draudzē.

28. okt. pl. 2 pēcp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

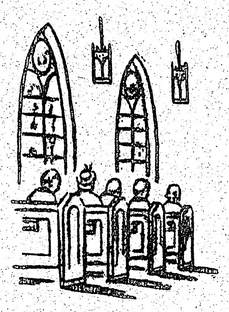

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, ont., tālrunis: 749-0832

Tīka mēbeles tieši n
tētāja noliktavas. Dz
ēdam-- un guļamista
tas. Atvērts no
svētd. no pl. 1—5.
CLAUSEN Ltd.,
nedaudz austrumos
malea. Tel. 459-07

kas?

Town & C
V. PALMA

Pērkot vai pārd
saistīgai informā
pilsētā. Palīdzan
pirkšanai uz izd

VALUD

Aldona
Veikalā un d

MĀJU
K
Sazinieties ar
A
● JUMTA IZ
APŠUVUM
● LIETUS N
CAURULE
● LOGI
● DURVIS
● MARĶĪZE
● JUMTA P
(Soffit and

CENTU
248-998

A.

161A Ro

BROADV

Tel.: HO 5

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea. Tel. 459-0760.

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Ipašnieks Arturs Mīme

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

248-9984

38 Noranda Drive Toronto 15, Ont.

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E. TORONTO, ONT. M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS

17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Mikelsone***

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televizijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Atra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.

480 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954

YORK CHAPEL
2307 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

Ātrās palīdzības mašīnas jūsu rīcībā 24 stundas

221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED

SPIESTUVE UN KANTORIS:

125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

VIDĒJIE AUSTRUMI LIESMĀS

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Gruzdošās arabu un žīdu konfrontācijas pēkšņs uzliesmojums pagājušā nedēļā bija kā zibens pie skaidrām debesīm. Žīdu vislielāko reliģisko dienu „Jom Kipur" šogad ievadīja negaidīta arabu artilerijas, tanku un raķešu ofensīva divās frontēs. Ēģiptes bruņotie spēki jau pirmajā dienā šķērsoja Suecas kanāli, un viņu tanku kolonnas sāka virzīties uz austrumiem, Sinajas pussalas tuksnesī. Tanī pašā laikā aviācijas un tanku atbalstā Sirijas militārie spēki iesāka ofensīvu Izraēlas okupētā Golāna augstienē. Atļausimies pamest skatu atpakaļ vēsturē un pieminēt dažus zīmīgus notikumus aizvadītajos 25 gados Vidējos austrumos.

1948. gada 14. jūnijā Apvienotās Nācijas nobalsoja par jaunas valsts radīšanu un atzīšanu. Tā no bij. britu Palestīnas protektorāta radās žīdu nacionālā Izraēles valsts. Tūliņ pēc Izraēlas suverēnitātes deklarēšanas jaunās žīdu valsts nesamierināmie pretinieki arabi koncentrēja nozīmīgus bruņotus spēkus pie Izraēlas robežām, lai noslaucītu no zemes virsus šo „internacionālo cionistu radīto mākslīgo žīdu valsti". Arabiem par lielu pārsteigumu tikko radītā Izraēlas armija ne vien nosargāja savas robežas, bet pat pārgāja pretuzbrukumā. Šo karu žīdi uzskata par Izraēlas brīvības karu. Īsā kara beigās izrādījās, ka Izraēlas bruņotie spēki bija ieguvuši kontroli par apmēram ⅓ lielāku territoriju nekā AN savā pirmatnējā nobalsojumā bija akceptējušas nodot žīdu valsts radīšanai. Kaut AN panāca pamiera stāvokli, arabu valsts atteicās parakstīt miera līgumu un līdz ar to ignorēja Izraēlas tiesisko atzīšanu.

1956. gadā Ēģipte Gamala Nasera vadībā izšķīrās par Suecas kanāļa nacionālizāciju. Ar Francijas un Lielbritanijas ziņu Izraēlas bruņotie spēki iebruka Sinajas pussalā, kas tanī laikā atradās Ēģiptes kontrolē. AN spiediena rezultātā Izraēla no Ēģiptes vēlāk atkāpās, un lai pasargātu mieru, AN nosūtīja zināmu starptautiska karaspēka kontingentu, kura uzdevums bija novērst Izraēlas un arabu valstu tiešas militāras sadursmes.

1967. gada jūnijā karš no jauna uzliesmoja Vidējos austrumos. Žīdi un arabi viens otru apvainoja konflikta iesākšanā. Šis karš ilga sešas dienas, un Izraēlas konflikta sākumā, paralizējot Ēģiptes gaisa spēkus, viegli okupēja visu Sinajas pussalu, daļu Jordānas un pārņēma savā kontrolē arī visu Jeruzālemi, kas pirms tam bija sadalīta divās daļās, no kurām vienu kontrolēja Jordāna un otru Izraēla. Sešu dienu kara rezultātā Izraēla piedevām vēl sagrāba Sīrijai piederošo Golāna augstieni. Sešu dienu karš apžilbināja visu pasauli un mazo Izraēlas valsti padarīja par visu apbrīnotu varoni — mazo Dāvidu. Te jāpiezīmē, ka arabi sešu dienu karu sāka ar milzīgu Pad. savienības piegādātu militāru arsenālu un visāda veida atbalstu no Pad. savienības puses. Tanī pašā laikā Izraēla bija saņēmusi apbruņojumu no amerikāņiem un arī frančiem.

Gadiem ejot, sešu dienu karu vairs neuzskata tikai par arabu un žīdu konfrontāciju, bet arī par divu lielvalstu — Pad. savienības un Savienoto Valstu prestiža pārbaudi. Arabu un žīdu artilerijas dueļi pie Suecas kanāļa nākamos gados bija vāja Sešu dienu kara atbalss. 1970. gada augustā starptautiskās diplomātijas rezultātā arabi un žīdi vienojās par 90 dienu pamieru. Šis pamiera periods izvērtās par daudz ilgāku un radās pat cerības, ka pamiers drīzumā pārvērtīsies oficiālā miera līgumā.

Nav nekāds noslēpums, ka Pad. savienība, Naseram vēl dzīvam esot, pēc sešu dienu kara no jauna apbruņoja Ēģiptes armiju. Krievi bez liela trokšņa ieročus un municiju piedāvāja arī citām arabu valstīm. Izraēla tanī pašā laikā varēja rēķināties tikai ar Savienoto Valstu atbalstu. Manuprāt pats galvenais ir tas, ka aiz Izraēlas ar nekur neredzētu morālu dedzību un materiāliem upuriem iestājas visā pasaulē izkaisītās žīdu kolojas. Kā bagāto, tā nabago žīdu sirdis visā pasaulē pukst līdzi Izraēlai. No žīdu tautas nostājas šinī ziņā mēs varam atkal un atkal ņemt priekšzīmi. Nav jābūt pravietim, lai paredzētu, ka arī latviešu tautai var pienākt laiks, kad tai ar darbiem būs jāpierāda gatavība nest upurus savas suverēnās valsts atjaunošanai. Un lai kā mēs iztulkotu pašreizējos notikumus Vidējos austrumos, aiz žīdu un arabu kara ugunīm taču stāv lielo varu — Savienoto Valstu un Pad. savienības neizbēgama konfrontācija. Šī konfrontācija zibensātrumā var pārsviesties uz Eiropu. Un taisni tādēļ mums ar vislielāko uzmanību ir jāseko šīsdienas notikumiem Vidējos austrumos.

Neitrālais Londonas stratēģisko studiju institūts nupat publicējis zīmīgus skaitļus par Izraēlas, Ēģiptes un Sīrijas militāriem spēkiem. Izraēlas jaunais karaspēks ir 30.000 vīru. Trīs dienu laikā, iesaucot rezervistus, Izraēla savu bruņoto spēku sastāvu spēj palielināt uz 300.000 vīriem. Izraēlai ir 488 modernas kara lidmašīnas, 1700 tanku un 49 karaflotes vienības.

Ēģiptiešu regulārā armijā ir 260.000 vīru. To dažu dienu laikā var palielināt, iesaucot 500.000 rezervistu. Prezidenta Sadata rīcībā ir 1950 Pad. savienībā gatavotu tanku. Ēģiptes gaisa spēkos ir 23.000 vīru, ko papildina 20.000 vīru liela rezerve, pāri par 200 MIG-21 iznīcinātāju un 300 cita tipa padomju kaujas lidmašīnu. Ēģiptes kara flotē ir 89 kuģi, kuŗu apkalpē ir 15.000 flotes jūrnieku.

Sirijas regulārā armijā ir 120.000 vīru, kam jāpieskaita 200.000 vīru lielā rezervistu armija. Armijas apbruņojumā ir vismaz 1200 padomju tanku, Sirijas gaisa spēkos ir pāri par 300 kaujas lidmašīnu. Kara flotē ir 25 vienības, ko apkalpo 2000 vīru. Lieki pieminēt, ka visss Sirijas militārais spēks nāk no Padomju savienības.

Protams, ka Ēģiptes un Sirijas militārās akcijas pret Izraēlu jeb, pareizāk sakot, operācijas Izraēlas okupētajā territorijā tūlīt atbalsojas Apvienotās Nācijās. Tikai pēc trīs dienu vilcināšanās izdevās sasaukt Drošības padomi un, kā jau to varēja sagaidīt, te lielo varu pretišķību dēļ nevarēja pieņemt izšķirīgu lēmumu. Savienotās Valstis prasa, lai konfliktā iejauktās puses tūlīt pārtrauc ikkatru militāru akciju, bet Pad. savienība uzskata, ka par pamieru varētu būt runa tikai tad, ja Izraēla tagad atkāptos uz robežām, kādas tai bija pirms 1967. gada kara.

Ziņojumi no kara laukiem ir tik pretēji, ka ir pāragri tos izvērtēt. Visas konfliktā iejauktās valstis ziņo par panākumiem. Tā vienā dienā Izraēla apgalvoja, ka tā iznīcinājusi gandrīz visus tiltus pāri Suecas kanālim un 400 ēģiptiešu tanki Sinajas pussalā nolemti iznīcināšanai. Tajā pašā dienā Kairo apgalvoja, ka ēģiptieši nodrošinājuši 40 pārejas Suecas kanālim un viss Suecas kanāļa austrumu krasts atrodas pilnīgā ēģiptiešu kontrolē. Katru dienu var nākt jaunas ziņas, kas var būt vienai vai otrai pusei labvēlīgas vai drāmatiski izšķirīgas.

Zīmīgi, ka pagājušās nedēļas nogalē Dr. Kisingers norādīja, ka Savienoto Valstu detente ar Pad. savienību nav domāta šaura apjoma sadarbībai. Dr. Kisingeram bija apspriede ar padomju sūtni Dobriņinu. Tā esot bijusi nopietna domu izmaiņa bez smaidiem un šampānieša glāzēm. Kā ironija ir jāatgādina Dr. Kisingera pagājušā nedēļā rīkotās brokastis par godu Pad. savienības ārlietu ministram Gromiko. Zīmīgā kārtā šajās brokastīs neieradās piecu arabu valstu diplomāti. Izrādās, ka Gromiko un arī Dobriņins jau tad zinājuši par arabu gaidāmo akciju pret Izraēlu.

Domājams, ka Vidējo austrumu konflikts neizšķirsies kaujas laukā. Iespējams, ka šī konflikta dēļ izpaliks arī tālu ejoša tieša Maskavas-Vašingtonas konfrontācija, bet galvu likt ķīlā par to neiedrošinātos pat vislabāk informētais diplomāts vai politiskais komentātors. Sestā amerikāņu flote ir atstājuši Grieķijas bazi un uzņēmusi kursu austrumu virzienā. Šķiet, ka šī militārā sadursme nebūs ierobežota tikai ar dažām dienām vai nedēļām.

Faktiski tas nav tikai Izraēlas karš ar arabiem. Manuprāt tas ir ģenerālmēģinājums vēsturiskai cīņai par to, kam kalpos neizmērojamās Vidējo austrumu dabas bagātības — nafta. Lietpratēji ir aprēķinājuši, ka septiņu gadu laikā Vidējo austrumu naftas bagātības ievērojami pārsniegs Savienoto Valstu, Pad. savienības un visas Eiropas rūpniecības preču kopvērtību. Jau tagad Savienotās Valstis no Vidējiem austrumiem ik gadus ieved naftu 40 bilj. dolaru kopvērtībā. Ar katru dolara devalvāciju nafta paliek dārgāka, un amerikāņu eksportpreces, sākot ar košļājamo gumiju un modernām skaitļojamām mašīnām, kļūst lētākas. Bez Vidējo austrumu naftas Savienotās Valstis nevar eksistēt. Bez šīs naftas nevar iztikt arī Eiropa. Pats galvenais — Vidējo austrumu naftā savu pirkstu iemērcis arī Kremlis. Un te suns aprakts.

Aleksandrs Ķegumnieks

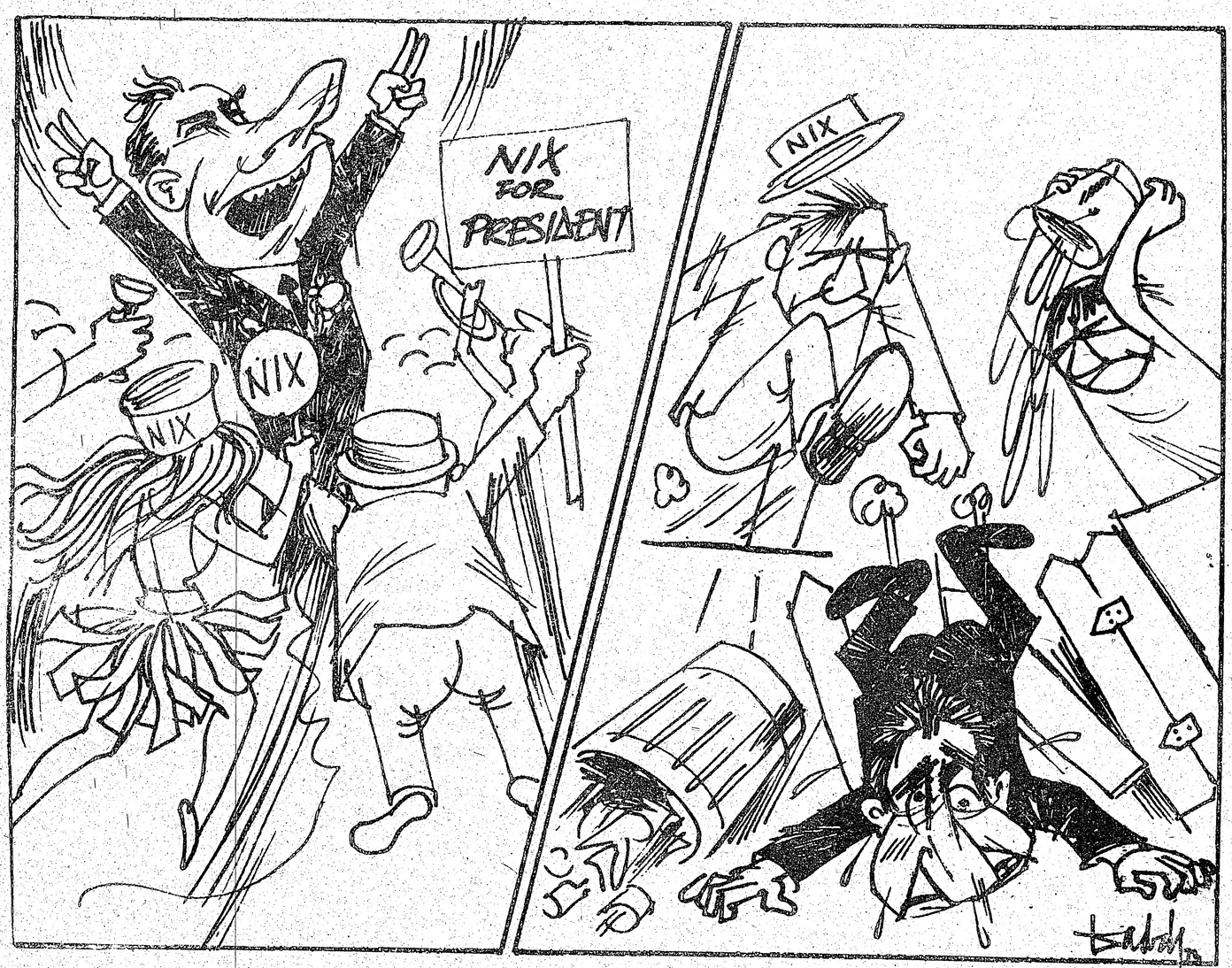

Tas var notikt tikai Amerikā.. Bet kas par to priecājas?

Dadža zīmējums